

christiani mali et tepidi prohibet: clamant tamen illi non deficiente. cum enim quisque christianus ceperit bene vivere: mundusque continere: in ipsa sui voluntate patitur repere beneficos frigidos christianos: sed si perseverauerint ipsi iam obsequerentur qui ante prohibebat. **AVGV.** de co. eu. Itaque audiens iesus quod pulsanti aperiret: stans eos tangit et illuminat. quod enim fides incarnationis temporalis ad eterna intelligenda nos parat: transeunte iesu ammoniti sunt ut illuminarentur: et ab eo stante illuminati sunt: temporalia enim transeunt: eterna stant. **CHRY.** sup matth. Quidam interpretantur duos cecos gentiles: unum ex cham: alium ex iaphet: quod secundum viam sedebat. iuxta vitam conversabantur: sed vitam invenire non poterant: vel finem rationem ubi assistentes: quod noticia ubi nondum acceperat. **RABA.** Agnita autem fama nominis christi participes ei fieri querebant. Sed dicebant matri: primo iudei ut in actibus legimus: deinde etiam gentiles persecutione instabant: nec tamen eos qui erant ad vitam ordinati: salute parare valebant. **CHRY.** sup matth. Consequenter autem gentium oculis mentis tetigit iesus: dans eis gratiam spiritus sancti: qui illuminare secute sunt eum operibus bonis. **ORI.** Et nos ergo sedentes iuxta scripturarum viam: et intelligentes in quibus ceci sumus: si ex affectu petierimus: tangeat oculos animarum nostrarum: et recedat a mentibus nostris tenebra ignorantie: ut eum in scie lumine sequamur quod dedit nobis posse videre: propter nihil aliud: nisi ut eum sequamur. **CAP. XXI.**

Et cum appropinquassent hierosolymis: et venissent betphage ad montem oliueti: tunc iesus misit duos discipulos dicens eis: Ite in castellum quod contra vos est: et statim invenietis asinam alligatam et pullum cuius ea: soluite et adducite mihi. Et si quis vobis aliquid dixerit dicite: quod dominus vobis hoc: et confestim dimittet eos. Hoc autem factum est: ut adimpleretur quod dominum est per prophetam dicentem: Dicite filii syon: ecce rex tuus venit tibi mansuetus sedens super asinam: et pullum filium subiugalis. Sentes autem discipuli fecerunt sicut precepit illis iesus. Et adduxerunt asinam et pullum: et imposuerunt super eos vestimenta sua: et eum desuper sedere fecerunt. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in viam. Alij autem cedebant ramos de arboribus: et sternerant in viam. Turbe autem que precedebant et que sequebantur: clamabant dicentes: Osanna filio david: benedictus qui venit in nomine domini osanna in excelsis.

REMI. Narravit superius euangelista dominus egressum

a galilea et cepisse ascendere hierosolymam. Postquam ergo narravit quid in via gesserit incepta intentione perseverans dicit: Et cum appropinquasset hierosolymam: et venisset betphage viculum fuit sacerdotum: situm in latere montis oliueti: distans uno miliario a hierosolyma. sacerdotes enim qui per certos dies in templo de serviebant completo officio sue: illic diuertebant ad manendum. similiter et illi qui accipiebant officium illuc diuertebant quod preceptum fuit in lege: ut nullus vobis sabbatorum plus quam mille passus incederet. **ORIGE.** Unde et interpretat betphage maxillam domini quoniam maxilla propria erat pars sacerdotum in lege. **SECT.** Tunc iesus misit duos discipulos. **CHRY.** sup matth. Non dixit discipulis dicitis: Dominus vobis hoc: vel dominus vester: ut intelligatur quod ipse fuit solus dominus: non solum aialium sed omnium hominum: habet per catores additione quidem sui sunt: voluntate autem sua diaboli. **CHRY.** in bo. Neque parum enim existimus quod factum est: quis enim suavit dominus in mentem non velle. Sed dicere: vel volentes silere et cedere: et in hoc discipulos erudit quoniam poterat et indeos prohibere: sed noluit sed et docet ut quodcumque petiti fuerit daret. si enim qui ignorabat christum: ita concesserunt: multo magis discipulos convenit omnibus dare: quod autem dicit: Et confestim dimittet eos. **CHRY.** sup matth. Intelligendum est quod aial postquam ingressum est in hierosolimam ad dominum suum remissus est a christo. **GLO.** Vel dominus in mentem confestim dimittet eos in omni fuitio mancipades. Adhibet autem huic facto prophetice testimonium: ut appareat omnium omnia que de ipso scripta erant implere: sed invidia cecatos scribas et phariseos ea quod ipsi logebant intelligere noluisse. et ideo sequitur: Hoc autem factum est ut adimpleretur quod dominum est per prophetam dicentem: **CHRY.** sup matth. Sciens enim prophetam malicia iudeorum quia dicitur erat christo ascendenti in templum: fmonuit ut per hoc signum cognosceret regem suum dicens: Dicitur filie syon. **RABA.** Filia syon historialiter dicitur hierosolimam civitas: que sita est in monte syon. **CHRY.** sup matth. Ecce ostendit ubi. Non carnali aspectu: sed spiritali intellectu opera virtutum eius aspiciunt. **AN.** tpa quod multi dicebant: Ecce: ut ostenderet quod ille de quo loquebatur antequam nascere iam erat. **REMI.** Cum videritis eum nolite dicere: Non habemus regem nisi cesarem. Venit tibi. Si intellexeris ut salvet te: non intellexeris: venit in te. Mansuetus. Non ut per potentiam timeret: sed ut propter mansuetudinem amarentur vni non sedet in curru aureo preciosa purpura fulgens: nec ascendit super servidum equum discordie amatorum et litis: sed super asinam tranquillitatis et pacis amicum. **SECT.** Sed et super asinam et pullum. **AVGV.** de co. eu. In hoc autem testimonio prophetico aliqui dixerunt est euangelistarum locutio. hoc enim mattheus sic adhibet ut asinam dicat commemorasse prophetam. non autem ita se habet vel quod iohannes iterponit: vel codices ecclesiastice interpretationis. **lxx.** Qui rei causa mihi videtur quod mattheus per brea lingua prohibet euangelium descripsisse. **DANIEL.** est autem interpretatio illa quod dicitur. **lxx.** in nonnullis aliter se habet quam invenit in hebreo: quod ea lingua novit: et qui interpretati sunt singuli eosdem libros hebreos. **DAN.** autem distat eam si gratia mihi probabili estimo quod eos **lxx.** illo spiritu interpretatos: quo et illa que interpretabatur eam

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or gloss on the main text.

fuerat: qd ex ipa eoz mirabili que pdicaf densione firmatu est: qd z ipsi nonnulla in eloquio narrando z a voluntate dei cui vba erat non crededo nihil aliud demostrare voluerut: qua hocipm in euangelistaru cocordia qda diuersitate narrat: qua nobis ondis no esse mendaciu sicut quisquam ita diuerso mo ali quid narret: vt ab eius voluntate cui densione est no recedat quod noscere in moribus vtile est ppter cauenda mendacia z ipsi fidei ne putem quasi con secratis sonis ita muniri vritatem tanqz deus nobis queadmodu ipsam re: sic verba que ppter illu sunt dicenda comendat: cum poti ita res sermonibus p ferat: vt istos oino querere no deberem: si re sine bis nosse possent: sicut illa nouit de z in eo ange li eius. Sequit: Eun aut disci. se. fi. pce. il. iestus: z ad duxerut ai. z pul. Ceteri aut euangeliste de afina ta cent. no deberet aut pmouere lectori nec si matthe us de pullo tacuisset sicut illi de afina tacuerut qua dominu moueri oportet: qz vn ita commemorauit afina de qua ceteri tacuerut: vt tn pullu non taceret de quo illi dixerut. vbi eni vtriusq pot itelligi factuz nulla repugnantia est: nec si alius aliud comemo ra ret: quato min vbi vn vnu: ali vtriusq. Sequitur: Et impo. sup eol vesti. sua z eu desup se. se. HIER. Sed videt q sup vtriusq aial in paruo itineris spa cio dñs sedere nequiuert. ergo cu historia aut ipos sibilitate habeat aut turpitudine. ad altiora trasmit timur. i. ad mysticu sensum. RABA. Licet potuer rit fieri vt super vtriusq aial dñs sederit. CHRY. in bo. Mibi aut videt q non ppter mysteriu solu sup afina sed et mensura nobis sapie tribuens de monstrat. s. q no sup equos ferri necesse e: sed suffic afino vti: z eo q necessitas est ee conertum. Interro ga aut iudeos quis rex sup afina delat? intrauit hie rosolyma: sed no vtriqz aliu hnt dicere: nisi istu solu. HIERO. Turbe g q egressse fuerat de hierico z se cute saluatore: supposuerut vestimenta sua z strauer unt via ramis arbor. z io sequit: Plu. aut tur. stra. vesti. sua in via pe. afini. necubi offendet i lapide nec calcer spinā nec labat in fouea. Seqe: Alii aut cede. ra. de arbo. z ster. in via. de arborib. s. fructiferis qb mons oliueti stitus est. Cuz ope cūta fecissent: vo cis quoqz tribuit testimoniu. vñ sequit: Turbe aut que pcede. z que seque. cla. di. Ofan. fi. da. Quid aut significet ofanna: nuc perstringā breuiter. In cente simo. xvij. psalmo qui manifeste de aduentu saluato ris scrip est inter cetera hoc quoqz legim: O dñe saluū me fac: o dñe bñ. psperare. Bndict qui ventu rus es in noie dñi. Pro eo qd in. lxx. habet interpre tibz: O dñe saluū me fac: in hebreo legim: Anna adonai osi auna. Qd manifesti est itepat? Sym machus dicens: Obsecro dñe saluū me fac. Nemo ergo putet ex duob vbis: greco. s. z hebreo smonez esse copositum: sed totu hebraicu e. REMI. Et est copositu ex integro z corrupto. Oñ eni latine dicit salua siue saluifica: Anna vero apud illos iteictio est obsecratis. nā sicut apud illos ab obsecrante dñ ofanna: sic apud latinos dñ beu. HIERO. Signi ficauit eni q aduent christi salus mudi sit. vñ seqe: Bndict qui venit in noie dñi. Saluator quoqz id ipm in euangelio pprobante. Ego inquit veni in noie pñs mei. REMI. Quia. s. in omnib bonis opibus

non sua: sed pñs glam quesuit. GLO. Et e sen? Bndictus. i. gloriofus sit: Qui venit. i. incarnat est: In noie dñi. i. pñs eu glorificado. Iterum repetunt Ofanna. i. salua obsecro. z deimiāt vbi se vellēt saluari: In altissimis. i. in celestib: no terrenis. vel per hoc qd iungit Ofanna. i. salus in excelsis: peripicue ondis q aduent christi no tn bōis salus sed totius mudi sit: terrena iungēs celestibus. ORIGE. Uel humanā qdem christi dispensationē laudat in eo q dicebāt: Ofanna filio dauid: bndict qui venit in no mine dñi. Restitutionē aut eius in sancta: in eo q dicebant: Ofanna in excelsis. CHRY. Ofanna etiaz qdam itepretant glam: alij vco redēptionē. Naz z gla illi debet: z redēptio illi ouenit q oēs rdemit. HYL. Laudationis eni verba redēptionis in eo expamūt ptātem: filiu aut dauid nuncupāt in quo agnoscerēt eterni regni hereditatē. CHRY. Nūqz aut antea dñs sibi adhibuit ministeria iumētoz nec ramoz virētia circa se oznamēta stituit: nisi mō qñ hierualē vt pateref ascēdit. Excitauit eni vidētes vt facerent qd pus volebant: ergo ptās eis data ē: non mutata voluntas. HIERO. Mystice autē appro pinquat dñs hierosolymis egrediēs de hierico: tur bis inde eductis q plurimis: qz magn magis dica tus mentib salute credētū rediēs: ingredi cupit vt bem pacis z locū visionis dei: Et venit bēphage. i. ad domū maxillaz z dñsionis portabat tyrum. z erat situs in mōte oliueti vbi est lumē scie laborū z doloz requies. Per castellū eni quod apostolos erat mund iste designat: s. aplos eni erat: nec lumē doctrinaz volebat accipere. REMI. De mōte oli ueti discipulos misit: qz de pmitiua ecclā pdedicato res in mundū dixerit. Duos quippe misit ppter duos ordines pdicatoz quos manifestat apostol dices: Qui opatus est petro in apostolatū circūcisionis operatus est z mibi inf gētes: siue qz duo sūt pcepta charitatis: siue pp duo testamēta: siue pp litteram z spiritū. HIERO. Siue pp theoreticā z practiaz. i. sciētā z opera. Afina aut ista q subuigaliū fuit z edo mita z iugū legis traxerat synagoga itelligit. Pul lus afine lasciuus z liber gentium populus: Judea eni fm oēū mater ē gentiū. RAB. Unde matthe sol q iudeis euangeliū scripsit afina domino refert adductam vt eidem etiaz genti hebrez si peniteat: si desperadam monstret esse salutes. CHRY. super matthei: Propē qdā aut similitudines animalib assimilati sūt homines dei filium no cognoscētes. Est eni animal immūdu z pre ceteris pene iumentū magis irrationabile z stultuz z infirmū z ignobile z oneriferū. Sic fuerūt homines ate christi aduētuz: passionibus diuersis immundi: irrationabiles vbi ratione carentes: stulti ppter dei cōteptū: ifirmi fm animā. ignobiles qz obliu generatiōis celestis facti fuerant sui passionuz z demoniuz: oneriferi qz sus ferebāt sarcinā errozis a demonibus vel phariseis iposita. Ligata autem erat afina. i. diabolici errozis vitulo ipedita: vt non haberet libertatem cūdi quo vellēt. nā anteq peccem: liberū habemus arbituz sequi voluntatez diaboli an nō. Quod si semel pec cates obligauerimus nos operibus eius iaz nostra virtute euadere nō possumus: s. sicut nauis fracto gubernaculo illuc ducit: vbi tēpestas voluerit: sic

et homo diuine auxilio gratie perditio per peccatus non quod vult agit: sed quod diabolus vult. Et nisi deus valida manu misericordie sue soluerit eum: usque ad mortem in peccatorum suorum vinculis permanebit. et ideo dicit discipulis: Soluite. scilicet per doctrinam vestram et per miracula vestra: quia omnes iudei et gentes per apostolos sunt liberati. Et adducite mihi. id est ad gloriam meam illos conuertite. ORIGENE. Unde et ascendens in celum iussit discipulis suis ut soluerent peccatores omnes eis spiritu sanctum. Absolute autem et perfectiores et nutriti verbi diuinitate digni haberent remitti in locum ex quo erant assumpti: non iam ad opera priora sed ut predicarent eis filium dei. et hoc est quod significat dicens: Et confestim dicit eos. HYLIA. Vel per asinam et pullum duplex vocatio ex gentibus ostenditur. Erant enim samaritani sub quadam obseruatione sue consuetudine finis mentes: qui. scilicet significantur per asinam. Erant etiam indomite gentes et feroces: qui. scilicet significantur per pullum. Igitur duo mittuntur ut soluant ligatos erroris vinculis. per philippum enim samaria credidit. per petrum cornelius christo tanquam primitie gentium adductus est. REMI. Sicut autem tunc dictum est apostolis: Siquis vobis aliquid dixerit: dicit quod dominus his opus habet: sicut nunc predicatores est preceptum ut si aliquid aduersitatis obstitit a predicando non cessaret.

HIERONYMUS. Vestis autem apostolica que iumento superponitur: vel doctrina virtutum vel discretio scripturarum intelligi potest: siue ecclesiasticorum dogmatum vitates quibus nisi anima instructa fuerit et ornata: seorsum hunc dominum non meretur. REMI. Dominus autem super asellum sedens hierosolimam tendit: quia presidens sancte ecclesie vel anime fidelium et eam hoc seculo regit et post hanc vitam ad visionem celestium patrie introducit. Apostoli autem et ceteri doctores vestimenta posuerunt super asinam: quia gloriam quam acceperunt a christo gentibus dederunt. Turba autem vestimenta sternerat in via: quia contentes ex circumsione gloriam quam habebant ex lege continebant. Ramos autem de arboribus predebant: quia ex prophetis acceperunt exemplum de christo: quasi de arboribus virentibus. Vel turba que vestimenta stravit in via: significat martyres que vestimenta sua. id est corpora que tegumenta sunt animarum per christum ad martyrium tradiderunt. Vel significant illi qui corpora sua per abstinentiam donant. Illi autem ramos arborum precidunt qui dicta et exempla sanctorum patrum que sunt ad suam vel filiorum salutem. HIERONYMUS. Quod autem ait: Turbe autem que predebant et que sequebantur. utrumque populum ostendit et qui ante euangelium et qui post euangelium domino crediderunt: consona iesu confessionis voce laudare. CHRYSOSTOMUS. super mattheum. Et illi quidem prophetantes de christo venturo clamauerunt: Dic autem clamantes laudant de aduentu christi adimpleto.

Et cum intrasset hierosolimam: commota est uniuersa ciuitas dicens: Quis est hic? Populi autem dicebant: Dic est iesus propheta a nazareth galilee. Et intrauit in templum dei: et exiciebat omnes vendentes et ementes in templo: et mensas numulariorum et cathedras uidentium co-

lubas euertit. et dicit eis: Scriptus est: domus mea domus orationis uocabitur: uos autem fecistis illam speluncam latronum. Et accesserunt ad eum ceci et claudi in templo: et sanauit eos. Videntes autem principes sacerdotum et scribe mirabilia que fecit: et pueros clamantes in templo et dicentes: osana filio dauid: indignati sunt et dixerunt ei: Audis quod isti dicunt? Iesus autem dixit eis: Atque nunquam legistis: quia ex ore infantium et lactentium profecisti laudem?

HIERONYMUS. Introente iesu cum turba tota hierosolimorum ciuitas commouetur: mirans frequentiam: nesciens eius virtutem. unde dicit: Et cum intrasset hierosolimam. et in ciuium dicit: Quis est hic? CHRYSOSTOMUS. super mattheum. Merito autem commouebant videntes rem mirabilem: homo laudabat quasi deus: sed deus laudabat in homine. Quot autem quod nec ipsi qui laudabant sciebant quid laudabant: sed spiritus subito ingressus in eos veritatis uerba frangebant. ORIGENE. Sed et qui intrauit iesus hierosolimam ueram admirantes uirtutes celestes dicebant: Quis est iste rex glorie? HIERONYMUS. Alii autem uel ambigentiibus uel interrogantibus nisi plebecula ostendit. unde legitur: Populi autem dicebant: Hic est iesus propheta a nazareth galilee. A minoribus incipit ut ad maiora perueniant. prophetas enim dicunt quem moyses sui similem exerat esse venturum. A nazareth autem galilee: quia ibi educatus fuerat: ut flos campi nutretur in flore virtutum. RABA. Notandum autem quod hic introitus in hierosolimam fuit ante quatuordecim dies pasche. Narrat enim iohannes quod ante sex dies pasche uenerit in bethaniam et in crastinum asinum sedens: uenit in hierosolimam ubi notanda est concordia non solum in rebus sed etiam in temporibus ueteris et noui testamenti. Decima enim die mensis primi agnus qui in pascha imolaretur: deum introduci iussus est: quia et dominus decima die eiusdem mensis hoc est ante quatuordecim dies pasche ciuitatem in qua pateret erat ingressurus. Sequitur: Et intrauit iesus in templum dei. CHRYSOSTOMUS. super mattheum. Hoc erat populum boni filii ut ad domum curreret patris et illi bonorum redderet: et tu imitator christi factus cum ingressus fueris in aliquam ciuitatem primo ad ecclesiam curras. hoc etiam erat boni medici ut ingressus ad infirmam ciuitatem saluanda: primum ad originem passionis intenderet: nam sicut de templo omne bonum egredis: ita de templo omne malum procedit. si enim sacerdotum integrum fuerit: tota ecclesia floret: si autem corruptum fuerit: tota fides marcescit. sicut enim cum uideris arborum pallentibus folijs: intelligis quia uicinum habet in radice: sic cum uideris populum indisciplinatum: sine dubio cognosce quia sacerdotum eius non est sanum. Sequitur: Et exiciebat omnes vendentes et ementes. HIERONYMUS. Sciendum quidem est quod iuxta mandata legis uenerabili in toto orbe templo domini: et de cunctis pene regionibus iudeorum illuc populo conflente: innumerabiles imolabant hostias

Marginal notes in a smaller script, likely from a commentary or glossary, providing additional context or scriptural references.

maxime festis diebus: taurorum arietum: hircorum panperibus ne absque sacrificio essent pullos colubazum et turtures offerentibus. **Accidebat** autem ut qui de longe venerant victimas non haberent: excogitaverunt igitur sacerdotes quomodo praedam de populo facerent: et omnia animalia quibus opus erat ad sacrificia vendebant: et ut venderent non habebant: et ut ipsi rursus empti susciperent. hanc ergo stropham. i. fraudem se in diversa vertente crebro venientium inopia dissipabat: qui indigebant sumptibus et non solum hostias non habebant sed nec unde emerent. **Posterunt** itaque nummularios qui mutuam sub cautione darent pecuniam: sed quia erat lege preceptum ut nemo usuras acciperet: et prodesse non poterat pecunia fenerata que commodi nihil haberet et interdum perderet forte excogitaverunt et alias technas. **Artem** ut per nummularios collibistas facerent. **Huius** verbi proprietatem latina lingua non exprimit. **Collibista** dicitur apud illos: que nos appellamus tragemata vel vilia munuscula: verbi gratia: frixi ciceris viarumque passarii: et poma diversis generis. **Igitur** quia usuras accipere non poterat: collibiste per usum accipiebant varias species: ut que in nummo non licebant: in his rebus exigerent que numeris coemuntur: quasi non hoc ipsum ezechiel predicaverit dicens: **Usuram et superabundantiam non accipietis.** **Istiusmodi** dominus cernens in domo patris negotiationem seu latronum ardore spiritus concitat tantam hominum multitudinem eiecit de templo. **ORIGENES.** In quo non debet vendere et emere: sed orationibus tamen vacare qui congregantur quasi in domo orationis. **Ubi** sequitur: **Et dicit eis: Scriptum est. sicut in isaia: Domus mea domus orationis vocabitur.** **AVGUSTINUS.** Nemo ergo in oratorio aliquid agat nisi ad quod factum est. **Ubi** et nomen accepit. **Sequitur:** **Et vos fecistis eam speluncam latronum.** **HIERONYMUS.** Latro enim est templum dei in latronum convertit speluncam qui lucra de religione sectat. **Mibi** autem in omnia signa que fecit dominus: hoc videtur esse mirabile quod unus homo: et illo tempore correptibilis: intantum ut postea crucifigeret. **Scribis et pharisaeis** se sententibus et videntibus lucra sua destrui potuerit ad unum flagelli verbera tantam eicere multitudinem. **Ignem** enim quiddam atque siderium radiabat ex oculis eius: et divinitatis maiestas lucebat in facie. **AVGUSTINUS.** de concubina. **Manifestum** autem est hoc non semel: sed iterum a domino esse factum: sed primum commemoratum est a iobane hoc autem ultimum a ceteris tribus. **CHRYSOSTOMUS.** in hoc. In quo maior est accusatio iudeorum quam cum his hoc idem fecisset: morabantur tamen in sua dementia. **ORIGENES.** **Mystice** autem templum dei est ecclesia christi. **Sunt** autem multi in ea non sicut decet vivere spiritualiter: sed sic carne militant: qui domum orationis de lapidibus vitis constructam faciunt speluncam esse latronum actibus suis. **Si** autem oportet tres species eiectas a templo cautius exponere: possumus dicere: **Quicumque** in populo christiano ad nihil aliud vacant nisi circa emptiones et venditiones: rarius autem in omnibus permanent vel in alijs actibus rectis: ipsi sunt vendentes et ementes in templo dei. **Diaconi** qui non bene tractant ecclesiarum pecunias et divites sunt de rebus pauperum: ipsi sunt nummularii: pecuniarum mensas habentes quas christus evertit. **Quod** autem mensas ecclesiarum pecuniarum diaconi sunt: docemur in actibus apostolorum. **Epi** autem qui tra-

dunt ecclesias quibus non oportet: ipsi sunt qui vendunt colubas. i. gratiam spiritus sancti: quorum cathedras christus evertit. **HYLA.** **Juxta** simplicem enim intelligentiam colubas non erant in cathedris: sed in caueis: nisi forte colubas institutores sedebant in cathedris quod absurdum est: quia in cathedris magistrorum magis dignitas indicatur quam ad nichilum redigitur: cum mixta fuerit lucris. **obscure** uata etiam propter avaritiam sacerdotum altaria numulariorum mensas appellari. **Quod** autem de ecclesiis diximus: unusquisque de se intelligat. **dicit** enim apostolus: **Vos** estis templum dei: non sit in domo pectoris vestri negociatio: non donorum cupiditas: ne ingrediat iustus et rigidus et non aliter mundet templum suum: nisi flagello adhibito: ut de spelunca latronum domum faciat orationum. **ORIGENES.** **Uel** in secundo adventu eiciet vel evertet quos intenerit in templo dei indignos. **CHRYSOSTOMUS.** super matthaeum. **Idem** etiam nummulariorum mensas evertit: quod significat quod in templo dei non debet esse nummi nisi spirituales qui dei habent imaginem: non qui poterant imaginem terreni. **Cathedras** vendentium colubas evertit: loquens ipso sermone quod faciunt in templo multe colubas venales: ex quo una coluba gratuita descendit in templum corporis mei. **Quod** autem turbe verbis clama verunt: dominus factis ostendit. **Ubi** sequitur: **Et accessit ad eum et clauis in templo dei.** **ORIGENES.** **In** templo enim dei. i. in ecclesia non sunt omnes videntes neque recte ambulantes: sed qui ex eis intelligunt quod nullus est opus nisi christi ut sanentur: accedentes ad verbum dei sanantur. **REMI.** **Quod** autem in templo sanantur: significat quod homines non nisi in ecclesia sanari possunt: cui data est potestas ligandi atque solvendi. **HIERONYMUS.** **Nisi** autem mensas numulariorum subvertisset: cathedrasque colubas vendentium: ceci et clauis luce postinam et concitum gradum in templo non meruisset accipere. **CHRYSOSTOMUS.** in hoc. **Principes** autem sacerdotum neque ita persuadebant sed ex reliquis miraculis et precoribus puerorum eum extollentibus indignabantur. **Ubi** sequitur: **Ubi** autem principes sacerdotum non audeant in eum iniicere sacerdotes: tamen opera calumniant et testimonium populi atque puerorum qui clamabant: **Dauid** benedictus qui venit in nomine domini. **quod** videlicet hoc non nisi soli filio dei. **Uideat** ergo episcopi et quilibet sancti homines cum quanto periculo dicit sibi ista patientes. si vero domino cui hoc dicebatur: quod nondum solida erat creditum fides per crimine impingit. **CHRYSOSTOMUS.** in hoc. **Sicut** autem columna si modicum obliquata fuerit accepto potest adimpleri vadit in latum: sic et cor hominis cum peruersus fuerit: si alicuius viri iusti opera videat vel audiat non confirmat: sed magis ad invidiam accitatur. **Hoc** modo sacerdotes accitati sunt christi dicentes: **Audis** quod isti dicunt. **HIERONYMUS.** **Sed** christi ratio moderata fuit. **Non** dixit quod scriba audire cupiebant: bene faciunt pueri: ut mihi testimonium preberent: nec rursus errant pueri sunt: debetis etiam ignoscere sed profert exemplum de psalmo: ut tacente domino testimonium scripturarum puerorum dea firmaret. **Ubi** sequitur: **Iesus** autem dicit eis: **Uti**que: **Nunc** legistis. **CHRYSOSTOMUS.** super matthaeum. **Laqua** si dicat: **Ex** quo mea culpa est: quia isti clamant: **Nunc** mea culpa est: quia ante tot milia annorum hoc futurum prophetam praedixit. **Infantes** autem et lactentes nec intelligere aliquid: nec laudare possunt. **Dicit** ergo in fantes non etate: sed simplicitate cordis: lactentes autem quam quali lactis suavitate: ita mirabilium delectatione excitati: clamabant. **Lac.** n. de opus miraculorum: quia

miracula nullū laborē videntib⁹ exponūt: sed vidētes admiratione delectāt: et ad vitā molliter iuitant. Panis autē est doctrina pfecte iusticie quā accipe nō possunt nisi exercitati sensus circa res spiritales.

CHRY. in bo. Doc autē et typus gētium erat et apostolis nō parua solatio: vt enī nō angustarent q̄lter ideote existentes possent p̄dicare: p̄ueniētes pueri eoz eiecerūt timorē: q̄n. s. dabit eis simonē q̄ bos fecit laudē cantare. Doc etiā miraculū significat q̄ christus conditor erat nature: quia pueri significatiua loquebant et prophetis consona: viri autē insipientia et infania plena.

Et relictis illis abiit foras extra ciuitatem in bethaniā: ibiqz mansit. Mane autē reuertētes in ciuitatem esuriit. Et uidēs fici arbores unam secus usā uenit ad eā: et nihil iuenit i ea nisi folia tm̄. et ait illi: Nunqz ex te fruct⁹ nascat in sempiternuz. Et arefacta est cōtinuo ficulnea. Et uidentes discipuli mirati sunt dicētes Quō p̄tinuo aruit? R̄ndens autē iesus ait eis: Amē dico uobis si habueritis fidē et nō hesitaueritis: non solū de ficulnea facietis: sed et si mōti huic dixeritis tolle et iacta te in mare fiet. Et oia q̄cūqz petieritis i orōne credentes: accipietis.

CHRY. sup matth. Malū hoīem melius locū dādo p̄t aliquis vincere q̄ rīdendo: qz malicia non instruit simonib⁹: sed excitat. et ideo domin⁹ recedēdo cōpescere studuit: quos rīdendo nō compescuit vñ of: Et relic. al. abi. fo. extra ciui. in betha. **HIER.** Dinc autē itelligendum est qz dñs tante fuerit paup̄tatis et ita nulli adulatus sit: vt in vrbe maxima nullum hospite: nullam iuenerit mansionē: sed in vico parulo apud lazariū sorozelqz eius habitaret. eozū quippe vicul⁹ bethania est. vñ sequit: **Ibiqz māsit.**

CHRY. sup matth. Ut. sibi maneret corporaliter vbi et spiritaliter repausabat. nam scōp̄ viroz est qz nō gaudēt vbi epule large sunt: sed vbi sanctitas floret.

HIERO. Discussis autē noctis tenebris: cū in ciuitatem reuertētes dñs esuriit: vnde sequit: Mane autē reuer. in ci. esu. veritatem. s. humane carnis ostēdens.

CHRY. super matth. Quando enī concessit carni quod pp̄m erat pati: tūc demonstrat ei⁹ passi onem.

RABA. Nota autem maiorē studioſi operatoris effectum dū dicit mane reuertisse in ciuitatē vt predicaret: et vt aliquos deo p̄ri acq̄reret.

HIE. Dñs autem passurus in populis et baiulatur⁹ scāda lum crucis: voluit discipulozū animos signi antici patione firmare. vnde sequit: Et vi. fici arbo. vnā ve. ad eam: et nihil iue. in ea nisi fo. tm̄. Non p̄pter hoc veniebat qz esuriebat: sed p̄pter discipulos: qz enim vbiqz bñ faciebat: nullum autē puniebat: oportebat

et punituris ei⁹ virtutis demonstrationē tribuere. Noluit autē in hōib⁹ hoc ostēde: sed in planta. **HYLA.** Et in hoc quidem bonitatis dñice argumentu repe rim⁹. Nā vbi afferre voluit pcurare p se salutis cre plū: virtutis sue p̄tatem in humanis corporib⁹ exercu it: spem futuroz et a se salutem curis p̄sentū egritudinū cōmendās. nūc vero vbi in cōtumaces formas seueritatis ostendebat: futuri spem damno arboris i dicitur. vñ sequit: Et ait illi: Nunqz ex te fruct⁹ nasci semp. **HIERO.** Uel in seculū: vtrūqz enī eo nō grecis s̄mo significat. **CHRY.** in bo. Suspicionis autē discipuloz erat existimare p̄pter hoc eā eē maledictam qz nō habebat fructū: cur igit maledicta est discipuloz gr̄a: vt discat qm̄ poterat ficcare eos qui crucifixerūt eū. vñ sequit: Et arefca est. ficul. Ideo autē nō in alia plāta: sed in omnium humidissīma miraculū hoc fecit: vt et hinc mai⁹ hoc miraculū appareat. Lum autē i plātis vel in burtis sit aliquid tale: nō querās q̄liter iuste ficcata est ficus si tps nō erat. hoc enī querere est vltime clemētie: qz. in talibus nō iuenit culpa et pena: sed miraculū inspice et admirare miraculi factorem. vñ sequit: Et videntes. disci. mi. sūt di. quō p̄ti. aruit. **GLO.** Nō facit creator iniuriā possidētī: sed creatura suo arbitrio ad vtilitatē alioz mutat. **CHRY.** in bo. Et vt discas qm̄ p̄pter eos sc̄m est. l. vt ad ostendendum eos dirigat. an di quid deinceps dicat. Scq̄z enī. R̄. aut iesus ait illis: Amē di. vo. si habu. fidē. **HIERO.** Larrā. Nos gentiliū canes: asserētes apostolos nō habuissē fidē: qz montes trāssere nō potuerūt. Quib⁹ rīdēmus mltā scā eē signa a dñō: p̄ scripta nō sūt: qm̄ et bec credim⁹ fecisse ap̄los: sed iō scripta nō eē nei fidelib⁹. **Iudicēdi maior daret occasio: alioq̄n interno gem⁹ eos vtrū credāt his signis que scripta narrat an nō: et cū incredulos viderim⁹: oīter pbabim⁹ nec maiorib⁹ eos credituros fuisse: qm̄ minorib⁹ nō cre diderūt.** **CHRY.** in bo. Hoc autē qd dñs dicit orōni ascribit et fidei. vñ itez dicit: Oia q̄cūqz pe. in ca. credē. acci. discipuli enī christi nihil eoz q nō oper tet petūt et qm̄ credētes magistro nihil aliō petūt nisi magna et celestia. **RABA.** Quotiescūqz autē petentes nō exaudimur: iō fit qz vel s̄ auxiliū nre salutis petim⁹: vel qz eoz p̄ q̄bus petim⁹ pueritas ne i petrem⁹ obstitit: vel in futurz petitionis nre effect⁹ effect⁹: vt desideria crescat: et p̄fecti⁹ capiat gaudia q̄ requirūt. **AVGV.** de q. enā. Considerādū autē qz miratos eē discipulos de hoc qz arbor aruerat: et eis vñ rīdisse qd dñs ē de fide: nō ipso secūdo die quo maledixerit arbori: sed tertio die mare⁹ dicit. Ip̄o q̄z pe die secūdo commemorauit mare⁹ de tēplo eiectos vedētes: qd p̄mo die sc̄m p̄termiserat. ip̄o q̄ secūdo die dicit scā vespa egressū d ciuitate: et cū mane trāfirēt vidisse discipulos mane scām ficū aridā. **Mattheus** autē sic loq̄z tanqz secūdo die hoc totū sit sc̄m. vñ itelligit qd cū matthe⁹ dixisset arefca est crinno ficulnea: p̄termisiss ceteris ad secundā diē p̄tendibus adiūxit statim. Et vidētes discipuli admirati sunt ita tm̄ qz alio die viderit dñs ficulneam: et alio die discipuli mirati sūt. itelligit enī nō tūc aruisse qm̄ vidē rūt arefca: sed crinno qm̄ maledicta ē: nō. n. arefca t em: sed penit⁹ arefca viderūt: ac si eā crinno i verbo dñi aruisse itellegerūt. **ORIG.** Mystice autē

et virtutis demonstrationē tribuere. Noluit autē in hōib⁹ hoc ostēde: sed in planta. Et in hoc quidem bonitatis dñice argumentu repe rim⁹. Nā vbi afferre voluit pcurare p se salutis cre plū: virtutis sue p̄tatem in humanis corporib⁹ exercu it: spem futuroz et a se salutem curis p̄sentū egritudinū cōmendās. nūc vero vbi in cōtumaces formas seueritatis ostendebat: futuri spem damno arboris i dicitur. vñ sequit: Et ait illi: Nunqz ex te fruct⁹ nasci semp. Hiero. Uel in seculū: vtrūqz enī eo nō grecis s̄mo significat. Chry. in bo. Suspicionis autē discipuloz erat existimare p̄pter hoc eā eē maledictam qz nō habebat fructū: cur igit maledicta est discipuloz gr̄a: vt discat qm̄ poterat ficcare eos qui crucifixerūt eū. vñ sequit: Et arefca est. ficul. Ideo autē nō in alia plāta: sed in omnium humidissīma miraculū hoc fecit: vt et hinc mai⁹ hoc miraculū appareat. Lum autē i plātis vel in burtis sit aliquid tale: nō querās q̄liter iuste ficcata est ficus si tps nō erat. hoc enī querere est vltime clemētie: qz. in talibus nō iuenit culpa et pena: sed miraculū inspice et admirare miraculi factorem. vñ sequit: Et videntes. disci. mi. sūt di. quō p̄ti. aruit. Glo. Nō facit creator iniuriā possidētī: sed creatura suo arbitrio ad vtilitatē alioz mutat. Chry. in bo. Et vt discas qm̄ p̄pter eos sc̄m est. l. vt ad ostendendum eos dirigat. an di quid deinceps dicat. Scq̄z enī. R̄. aut iesus ait illis: Amē di. vo. si habu. fidē. Hiero. Larrā. Nos gentiliū canes: asserētes apostolos nō habuissē fidē: qz montes trāssere nō potuerūt. Quib⁹ rīdēmus mltā scā eē signa a dñō: p̄ scripta nō sūt: qm̄ et bec credim⁹ fecisse ap̄los: sed iō scripta nō eē nei fidelib⁹. Iudicēdi maior daret occasio: alioq̄n interno gem⁹ eos vtrū credāt his signis que scripta narrat an nō: et cū incredulos viderim⁹: oīter pbabim⁹ nec maiorib⁹ eos credituros fuisse: qm̄ minorib⁹ nō cre diderūt. Chry. in bo. Hoc autē qd dñs dicit orōni ascribit et fidei. vñ itez dicit: Oia q̄cūqz pe. in ca. credē. acci. discipuli enī christi nihil eoz q nō oper tet petūt et qm̄ credētes magistro nihil aliō petūt nisi magna et celestia. Raba. Quotiescūqz autē petentes nō exaudimur: iō fit qz vel s̄ auxiliū nre salutis petim⁹: vel qz eoz p̄ q̄bus petim⁹ pueritas ne i petrem⁹ obstitit: vel in futurz petitionis nre effect⁹ effect⁹: vt desideria crescat: et p̄fecti⁹ capiat gaudia q̄ requirūt. Avgv. de q. enā. Considerādū autē qz miratos eē discipulos de hoc qz arbor aruerat: et eis vñ rīdisse qd dñs ē de fide: nō ipso secūdo die quo maledixerit arbori: sed tertio die mare⁹ dicit. Ip̄o q̄z pe die secūdo commemorauit mare⁹ de tēplo eiectos vedētes: qd p̄mo die sc̄m p̄termiserat. ip̄o q̄ secūdo die dicit scā vespa egressū d ciuitate: et cū mane trāfirēt vidisse discipulos mane scām ficū aridā. Mattheus autē sic loq̄z tanqz secūdo die hoc totū sit sc̄m. vñ itelligit qd cū matthe⁹ dixisset arefca est crinno ficulnea: p̄termisiss ceteris ad secundā diē p̄tendibus adiūxit statim. Et vidētes discipuli admirati sunt ita tm̄ qz alio die viderit dñs ficulneam: et alio die discipuli mirati sūt. itelligit enī nō tūc aruisse qm̄ vidē rūt arefca: sed crinno qm̄ maledicta ē: nō. n. arefca t em: sed penit⁹ arefca viderūt: ac si eā crinno i verbo dñi aruisse itellegerūt. Orig. Mystice autē

relinquēs dñs pncipes & scribas: fact⁹ est extra hie
 rusalē terrenā q̄ ideo cecidit: Venit autē in betha. ad
 domū obediētē. i. eccliam vbi cū requiisset p̄ pncip̄
 piū cōstituēdi ecclāz reuertit in ciuitatez quā paulo
 an̄ reliq̄rat: & reuertēs esurit. **CHRY.** in ho. Si at̄
 q̄si hō esurisset cibū carnalē: nūq̄ mane esurisset: sed
 mane esurit: q̄ alioz esurit salutē. **HIERO.** Arbor
 rem autē quā vidit i via intelligim⁹ synagogā q̄ iuxta
 viā erat: qz legē habebat nō tñ credebatur i christū.
HYLA. Que sic⁹ arbori oparat⁹: qz credētes primi
 ex israel apli grossoz mō: ceteros resurrectōis glā &
 tpe an̄ibūt. **CHRY.** Sic etiā ppter multitudinez
 granoz sub vno cortice est q̄si cōgregatio multoz si
 deliū. Nihil autē inuenit in ea nisi folia tñ. i. traditio
 nes pbarisāicas: iactationē legis absqz fructib⁹ veri
 tatis. **ORIG.** Et qm̄ arbor illa erat figuraliē aīaz
 hñs: q̄si audiet̄ dicit: Nūq̄ ex te fruct⁹ nascat⁹ i fem
 piternū: id infructuosa est synagoga eoz. & hoc erit
 vsqz ad cōsummationē seculi: donec intrauerit gētūz
 multitudo: & aruit ficulnea adhuc pegrinate in hac
 vita christo: & vidētes discipuli oculis spiritalib⁹ my
 steriū fidei siccate: mirati sūt. sed & discipuli christi fi
 deles & nō hesitātes: relinquētes eā siccā faciūt: cuz
 vitalis virt⁹ trāserit ab eis ad gētes: sed & a singulis
 q̄ adducunt ad fidē: tollit⁹ mons ille sathanas & mit
 titur in mare. i. in abyssum. **CHRY.** sup matth. Ut
 in mare. i. in istū mūdū vbi sunt aq̄ false. i. ppli iniq̄.
RABA. Exclusionē enī suā ab electis apli⁹ senie
 do vindicat in reprobis. **AVG.** d̄ q̄. enā. Vel hoc
 sibi fuit dei dicit debet de monte supbie: vt eā a se re
 pellat. vel qz p eos euāgelīū p̄dicatū est ipse dñs q̄
 mons appellat⁹ est a iudeis in gētes tanq̄ in mare
 iacit. **ORIG.** Dis etiā q̄ obedit vbo dei bethania
 est: & req̄scit christ⁹ in eo: malos q̄dē & peccatores
 relinq̄t. qm̄ aut fuerit apud iustos fit & ap̄ alios p̄
 illos & cū illis. nō enī d̄ q̄ reliquēs bethaniā venit
 in ciuitatē. Esurit autē semp dñs in iustis: volēs man
 ducare fructū sp̄s sancti in eis: q̄ sūt charitas: gaudi
 um: & pax. Erat autē sec⁹ viā hec sic⁹ q̄ folia tñ habu
 it sine fructu. **CHRY.** sup matth. i. iuxta mundum.
 Si enī hō iuxta mūdū vixerit nō p̄t in se fructū iu
 sticie tenere. **ORIG.** Si aut venerit dñs i tētatis
 onib⁹ fructū requirēs: & inuētus fuerit aliq̄s nihil
 iusticie hñs: nisi p̄fessionē tñmō fidei: q̄d est folia si
 ne fructu. mox excisat⁹: hoc ipm̄ etiā q̄d videt fidel̄
 amittēs. sed & vnusq̄sqz discipuloz sicū arefcere facit
 manifestū faciēs eū eē vacuū a christo: sicut pet⁹ di
 xit ad simonē. Cor tuū nō est rectū corā deo. Meli
 us est enī vt fallacē ficū q̄ viuere estimat⁹: nō aut fru
 ctificat. sicari v̄bis discipuloz christi & fieri manife
 stam quā vt furent⁹ p figm̄ etū innocētū corda. Est
 autē & in vnoquoqz infideli mons fm̄ mēsurā infide
 litatis sue qui v̄bis discipuloz christi tollit.

**¶ Et cū uenisset i tēplū: accesserūt
 ad eū docentē pncipes sacertotuz &
 seniores ppli dicētes: In qua ptāte
 hec facis? Et qs tibi dedit hāc ptā
 tem? Rñdēs iesus dixit eis: Inter
 rogabo uos & ego unū fm̄onē quez**

si dixeritis mibi: & ego uobis dicā i
 q̄ ptāte hec facio. **Baptisim⁹** iohan
 nis un̄ erat: e celo: an ex hōib⁹? **At**
 illi cogitabāt iter se dicētes: **Si dixē**
rim⁹ e celo: dicet nobis: Quare ergo
nō credidistis illi? Si autē dixerim⁹
ex hōib⁹ timem⁹ turbā. Oēs enī ha
bebāt iohānē sicut pphetā. Et rñdē
tes iesu dixerūt: Nescim⁹. Ait illis
& ipse: Nec ego dico uobis in q̄ po
testate hec facio.

¶ CHRY. Quia viderant sacerdotes christū cū ma
 gna glā itroeūtē in tēplo: iudicia torq̄bant. Itaqz nō
 sufficientes i pectore suo inuidie stimulat̄is ardore
 pr̄pūt i vocē. vñ d̄: Et eū ve. in tē. ac. ad eū do. p̄n.
 fa. & se. po. di. In q̄ po. h̄ fa. **CHR.** i ho. **Or.** n. signif
 detrahēre nō habebāt ex his q̄ imbibebant in tēplo
 v̄dere: afferūt reprehensionē: ac si dicerēt: Nūq̄d ma
 gistrālē suscepisti thronū: **Sacerdos** cōsecratus es:
 qm̄ tantā demōstrasti ptātes. **CHRY.** sup matth.
Per hoc autē q̄ subdit: Ait qs de. tibi hāc ptātes?
Dñdūt multas eē psonas: q̄ dant hōibus ptāte siue
etiā corpālē siue spiritalē: q̄si dicerēt: De sacerdotā
li familia genit⁹ nō es: senat⁹ tibi hoc non cessit: ce
lar nō donauit. Si autē credidissent qz omis ptās ex
deo est: nūq̄ iterrogassent quis dedit tibi hāc ptāte
Dis enī hō fm̄ se estimat alterū: fornicari⁹ neminez
estimāt castū. castus nō facile de fornicario suscipi
tur: sic qui nō est ex deo sacerdos: null⁹ sacerdotiū
putat ex deo. HIERO. Vel his v̄bis eandē q̄ su
 pra calūniā struunt: qm̄ dixerūt: In beelzebub pncip̄
 pe demonioz eicit demonia: **Quī enī dicit: In qua**
 ptāte hoc facis: dubitāt de dei ptāte: & subintelligi
 volūt diaboli eē q̄d faciat. **Addētes quoqz: Quis ti**
bi dedit hāc ptāte: manifestissime dei filium negāt:
quē putant nō suis sed alienis viribus signa facere.
Poterat autē dñs apta rñsione tētatozū calūniā cōsu
tare: sed prudētē interrogauit vt suo ipsi vel filitio
vel scia cōdēnarent. vnde seq̄: Rñ. iesus di. eis: Inē.
vos & ego vnū sermonē. CHRY. sup matth. **Non**
q̄dez vt rñdentes audiāt: sed vt ipediti nō iterrogēt
qz ipse p̄ceperat: Nolite sc̄m dare canib⁹. Deinde et
si dixisset nihil p̄ficeret: qz nō p̄t sentire q̄ lucis sūt
tenebrosa volūtas. Interrogantē enī oportet vocē:
tētantē aut rōnabili p̄fessione confundere: nō autē
ei veritatē mysterij publicare. Dñs ergo simplici in
terrogationi laqueū ponit in sua iterrogatione. & qz
eū vitare nō poterant: subdit: Quē si dixeritis mibi:
& ego vobis dicā in q̄ ptāte hec facio. Est autē inter
rogatio talis: Baptisim⁹. vñ erat: ex ce. an ex hōib⁹?
AVGV. sup iohā. **Accepit q̄dē iohānes vt baptis**
zare posset ab eo quē postmodū baptizauit: baptis
mus autē quē accepit baptisimus iohannis hic dicit.
Solus tale donū accepit: null⁹ an̄ ipm̄ iustoz: null⁹
post ipm̄ accepit baptisimū qui baptisim⁹ diceret ipi
us. Venit q̄ iohānes baptizare i aqua p̄nē viā dño
p̄parando: nō interi⁹ mūdando: q̄d pur⁹ hō nō p̄t.

HIERO. Ipsi autē sacerdotes quid i sua malicia tractauerunt oñdit cum subdit: At illi cogitabant inter se. Si enim nōdissent baptisma iohānis esse de celo: consequēs erat nōdissio: quare nō estis baptizati a iohanne: Si autē dicere voluissent humana deceptioe compositi & nihil habere diuinū seditione populū formidabant. Omnes enī congregate multitudine iohānis receperant baptismum: & sic habebāt eum ut pphetam. Nōdita itaq; impūssima fictio & humilitatis verbo quo nescire se diceret versa est ad infidias cooperiendas. vñ seq̄: Et nōdentes iesu: dixē runt nescim? In eo q̄ nescire se nōdeant mentiti sūt cōsequens ergo erat iuxta nōdssionē eorū dñm quoq; dicere: Nec ego scio: sed mentiti veritas non potest. Sequit̄ enī: At illis & ipse: nec ego dico vobis in q̄ potestate hec facio. Et quo oñdit & illo scire: sed nōdisse nolle & se nosse & ideo non dicere: q̄ illi quod sciant taceant. **ORIGE.** Sed dicit aliquis q̄ hoc quia ridiculum erat interrogare in qua ptāte hoc faceret iesus: nec enī poterat fieri vt nōderit: q̄ in ptāte diaboli faceret: sed nec ipse nōderet quod erat verum: quoniā in potestate pphēa facit. Siquis autē dicit: quoniā interrogabant pncipes vt illum terrent vtputa si facit aliquis qd̄ nobis nō placet in nostris dicim? ei quis te iussit hoc facere: eum terrentes vt recedat ab actu: sed quid q̄ & christus ita nōdit: Dicitē mibi vos hoc: & ego vobis dico in qua potestate hoc facio. forte ergo sic intelligit hie locus: generaliter quidē sunt due ptātes diuerse: vna ex parte dei altera ex pte diaboli. Specialit̄ autē sunt plures. Nō enī vna ptās oib; pphētis facientib; signa cooapabaf: sed alia istis alia illis: & ad res forsitan inferiores: ad res autē eminentiores eminentior. Pncipes autē sacerdotū videbāt iesum multa pdigia facientem: & ideo ptās sibi cooperātis spēm & pphetatez volebant audire a christo. Alij quidē qui signa fecerunt: in pmissis quidē in ista ptāte fecerūt. Proficientes autē in alia ptāte: maiori tamē saluator vniuersa fecit in vna potestate quā accepit a pfe. Quā autē non erant digni talia audire mysteria: ppterea non dat eis responsū sed q̄ interrogat. **RAB.** Ob duas enī cās scia vitatis est occultanda querentib;: cum .s. is qui querit aut min⁹ capax est ad intelligendum aut odio vel cōemptu veritatis indignus est cui de beat aperiri quod querit.

Quid at vobis videt? Nō qdā hēbat duos filios: & accedens ad p̄mū dixit: fili: uade hodie opari i vineā meā: Ille at nōdēs ait: Nolo. Postea at p̄nia motus abiit. Accedēs at ad alterū dixit filij. At ille nōdēs ait: Eo dñe: et non iuit: Quis ex duob; fecit uolūtate p̄ris? Dicūt ei: Prim⁹. Dic̄ illis ies⁹. Amē dico vob;: q̄ publicani et meretrices p̄cedūt uos in regno dei. Venit. n. ad uos iohānes i uia iusticie: & nō credi

distis ei. Publicani at & meretrices crediderunt ei: uos at uidentes nec p̄niaz hūistis postea ut crederetis ei

HIERO. Post pmissa inferō domin⁹ parabola qua & illos impietatis arguat: & ad gentes regnum dei doceat transferendū dicit: Quid autē vobis videtur. **CHRY.** sup matthei: Quos reos pponit in cā: ipsos & iudices petit: vt a nullo mercant solūt: q̄ se ipsos condēnant. Magna est fiducia iusticie: vbi aduersario ipsi cā cōmittit. In parabolis ḡ figurat psonas eorū vt nō intelligant: quō ipsi aduersus se sententiā dicerent. Sequit̄ enī: Nō quidā habet duos filios. quis ille nisi de⁹: qui oēs hoies creatur: q̄ eū sit verus deus: tamē vult magis diligere vñ pater q̄ timeri vt dñs. Maior fili⁹ gentium popul⁹ erat: minor vero popul⁹ iudeorū: quoniā gentes qdēm erat ex tpe noe. Sequit̄: Et ac. ad p̄mū dixit: fili uade hodie. in vineā meā. Hodie. i. tpe seculi hui⁹. locut⁹ est autē nō in facie vt hō: sed in corde vt deus sensib; igerēs intellectu. Operari autē in vineā est iusticiā facere: nō scio autē si totaz q̄s hoīm sufficiat opari. **HIERO.** P̄mo ergo dicit gentiliū populo p̄ naturalis legi noticiā: Uade & operari i vineā meā. hoc est quod tibi nō vis fieri: alteri ne feceris: q̄ superbe respōdit. vñ sequit̄: Ille autē nōdēs ait: Nolo. **CHRY.** sup matth. Gentes enim a pncipio relinquētēs deum & iusticiā eius & trāsentes ad idola & peccata: in cogitationib; suis nōdere vident: Nolum⁹ facere dei iusticiā. **HIERO.** Postea vero in aduentu saluatoris: gentium populū acta p̄nia opatus est in vineā dei & sermonis ḡtumaciā labore correxit: & hoc est quod dicit: Postea p̄nia motus abiit. Sequit̄: Accedēs autē ad alterum dixit simil. ter: At ille nōdit: Eo domine. Secūdus enī filius: popul⁹ iudeorū est qui nōdit moysi: Omnia quecūq; dixerit nobis dñs faciem⁹. **CHRY.** super matth. Sed postea auerſe mentiti sunt deo: fm̄ illud filij alieni mentiti sunt mihi: & hoc est q̄ dicit: Et non iuit. Interrogat ergo domin⁹ consequenter: Quis ex duob; fecit uolūtatem patris? Dicunt ei: Prim⁹. vide quomodo aduersus se ptulerūt sententiā dicentes: Priox⁹ filius uoluntate patris fecisse. i. populū gentiū: q̄ meli⁹ est non pmittere deo iusticiam & facere q̄ pmittere & mentiri. **ORIGE.** Unde pōt cōsiderari dñm oē locutū i parabola ista ad eos qui modicū aut nihil pmittunt. operibus autē ostendūt: & q̄ eos qui magna pmittunt: nihil autē scdm̄ pmissionē suā agunt. **HIERO.** Sciendū est autē in veris exemplarib; nōdē haberi nouissimum sed p̄mū: vt p̄propō iudicio condēnentur. Si autē nouissimum uoluerimus legere vt quidā habent manifesta est interpretatio vt dicimus intelligere quidē veritatē iudeos: terguerſari & nolle dicere quid sentiant: sicut & baptismū iohannis sciētes esse de celo dicere noluerūt. **CHRY.** sup matth. Eorū autē iudiciū dñs abundatē ḡfirmat. vñ sequit̄: Dixit illis iesus: Amen dico vobis: q̄ publicani & meretrices p̄cedunt uos in regno dei. ac si dicat: Non solum popul⁹ gentiū melior est vobis: sed etiā publicani & meretrices. **RABA.** pōt autē regnum dei euāgelium vel ecclesia p̄ns intelligi: in

Handwritten marginal notes in a smaller script, providing commentary or references to other parts of the text.

quo gentes iudeos precedunt: quia citius credere voluerunt. **ORIG.** Per hoc autem non excludit quoniam iudei aliqui intrerunt in regnum dei: sed cum plenitudo gentium intraverit: tunc omnis israel saluus fiet. **CHRY.** super matth. Puto autem quod ex persona omnium virorum peccatorum publicani ponuntur: et ex persona omnium mulierum peccatrici meretrices: quia auaricia precipue in viris abundat: fornicatio autem in mulieribus. Mulier enim in quiete sedet inclusa: fornicatio autem marie ex ocio nascitur. vir autem quoniam in actibus rerum diuersarum est assidue auaricie peccatum facile incurrit: in fornicationem autem non facile: nisi multum sit lasciuus. nam occupatio virilium sollicitudinum: voluptate plerumque excludit. unde proprium est hoc adolescentium nihil agentium. Consequenter exponit causam eius quod dixerat dicens: Venit enim iohannes ad vos in via iusticie: et non credidistis ei. **RABA.** Via iusticie iohannes predicat: venit: quia christum qui consummatio legis est digito monstrauit. **CHRY.** super matth. Vel venit in via iusticie sic manifeste ut conuersatio eius est venerabilis peccatorum corda concuteret. vnde sequitur: Publicani autem et meretrices crediderunt ei. Considera quomodo conuersatio bona predicatois predicationi prestat virtute ut etiam indomita domet corda. Sequitur: Vos autem videntes nec penitentiam habuistis postea ut crederetis ei: ac si diceret: Illi fecerunt quod maius est credendo. Isti autem neque penitentiam fecerunt: quod minus est. In hac autem expositione quam in multorum expositione tractauimus aliquid mihi videtur esse frivolum. Si enim duo filii iudei et gentes intelligendi sunt: postquam sacerdotes interrogati responderunt potestatem filii patris voluntatem fecisse: concludens christus parabola: sic debuit dicere: Amen dico vobis quia gentes preceperunt vos in regnum dei. Nunc autem dicit quod publicani et meretrices preceperunt vos in regnum dei: quod magis popularium hominum ostendit conditionem quam gentium: nisi forte intelligamur ut prius dictum est: In tantum gentium populus magis placet deo quam vos: ut etiam publicani et meretrices sint acceptabiliores deo quam vos.

HIERO. Non alii putant non gentium et iudeorum esse parabola: sed simpliciter peccatorum et iustorum: eo quod illi quidem per mala opera deo seruire negauerant: postea penitentiam accipiunt a iohanne. Pharisaei autem qui iusticiam preferbant et legem dei se facere iactabant: iohannis recepto baptismate eius precepta non fecerunt. **CHRY.** super matth. Hoc autem idem introducit: quia sacerdotes non discedi causa: sed tetrandi interrogauerunt. In qua parte hoc facis: Multi autem ex populo crediderunt: et idem introducit parabola duorum filiorum ostendens eis per eam: quia meliores sunt seculares quam a principio secularium profuerunt vita quam sacerdotes: qui a principio profuerunt deo seruire: quoniam populares quidem aliquando compuncti conuertuntur ad deum. Sacerdotes autem impenitibiles constituti: nunquam desinit peccare in deum. Prius enim filius populi est. non enim populi est prope sacerdotes: sed sacerdotes pro populo.

Aliam parabola audite: Homo erat prefamilias qui plantauit vineam: et sepe circumdedit eam et fodit in ea torcular: et edificauit turrim: et locauit eam agricolis: et peregre profectus est. Cum autem tempus fructuum appropinquasset

misit suos suos ad agricolas ut acciperent fructum eius. Et agricolae apprehensis suis eius: alium ceciderunt: alium occiderunt: alium vero lapidauerunt. Itaque misit alios suos plures portibus: et fecerunt illis similiter. Quis sime autem misit ad eos filium suum dicens: Verebumus forte filium meum. Agricole autem uidentes filium: dixerunt inter se: Hic est heres: uenite occidamus eum: et habebimus hereditatem eius. Et apprehensum eum ceciderunt extra vineam: et occiderunt. Cum ergo uenerit dominus uince quid faciet agricolis illis? Respondit illi: Malos male pedit et uineam suam locabit alijs agricolis: qui reddant ei fructum temporibus suis. Dicit illis iesus. Numquam legis in scripturis: Lapidem quem reprobauerunt edificantes hic est factus in caput anguli. A domino factus est istud: et est mirabile in oculis nostris. Ideo dico uobis quia auferet a uobis regnum dei: et dabitur genti facienti fructum eius. Et qui ceciderit super lapidem istum confringetur: super quem uero ceciderit: conteret eum.

CHRY. in hoc. Post portum parabola aliam ponit ut ostendat eorum accusationem esse maiorem et ueniam indignam. vnde dicitur: Alia parabola autem. Homo erat paterfamilias deus est qui dicitur homo in quibusdam parabolis: sicut si pater cum paruo filio suo loquatur infantilia ut descendat ad uerba filii sui et instruat eum. **CHRY.** super matth. Domo autem dicitur nomine non natura: similitudine non ueritate: prescius enim filius quia propter appellationem humani nominis quasi homo purus fuerit blasphemus: etiam deum premissibile hominem appellauit: quod angelorum et hominum natura dominus est beniuolentia profertur.

HIERO. Plantauit autem vineam: de qua Isa. loquitur: Uinea domus Sabaoth domus israel est. Sequitur: Et sepe circumdedit eam. uel murum urbis uel angelorum auxilia. **CHRY.** Uel pro sepe intellige custodia patrum iustorum qui tanquam murus facti sunt populo israel. **RRIGE.** Uel custodia dei fuit sepes ipsius Torcular autem locus libationum: de quo sequitur: Et fodit in ea torcular. **HIERO.** Altare. scilicet aut torcularia illa quorum titulo tres psalmi pronuntiant: octauus: octogesima tertius. scilicet martyres. **HYLA.** Uel prophetas quasi quidam torcularia aptauit in quos multi modo quidam uertitas spiritus sancti seruatis influeret. **CHRY.** super matth. Uel torcular est uerbum

quātū pōt perdere chriſt⁹: ſed quātū ipſe ſe pōit per opa ſua: aut pp̄ magnitudinē peccati: aut pp̄ter al titudinē dignitatis. Infideles aut̄ pereūt tātū q̄ntū pōt eos pdere chriſt⁹. **CHRY.** in ho. Uel hic dicitur as pditiōes eoz oīdit: vnam ab eo q̄ offenderūt ⁊ ſcādaliſati ſūt: quā deſignat dicēs: Qui ceciderit ſup per lapidē. aliā in captiuitate eis ſupuetura: quam manifeſtat dicens: **SUP** quē vō ceciderit. **AVG.** de que. enā. Uel de his dicit q̄ cadent ſup eū q̄ illuz mō ōtēnūt vel iniurijs afficiūt. **Jō** nōdū penit⁹ inte reūt: ſed nō ōfringunt vt nō recti ambulēt ſup quos cadet. cū veniat deſup in iudicio cū pena pditiōis: **Jdeo** dixit: **Conteret** eos: vt ſint impij tanq̄ puluis quem piicit ventus a facie terre.

Et cū audiffent p̄ncipes ſacerdotū ⁊ phariſei pabolās ei⁹: cognouerunt q̄ de ipſis diceret. **Et** q̄rentes eum tenere timuerūt turbas: quoniam ſicut p̄phetā eum habebant.

HIE. Quāuis duro corde iudei pp̄ter incredulitatem eſſent: nō intelligebāt ō ſe oēs vñ ſiſas dirigi. vñ dī: **Et** cū audiffent p̄nc. ſacer. ⁊ pha. pa. ei⁹: cognouit q̄ de ipſis diceret. **CHRY.** ſup matth. **Dec** ē autē differētia bonoz hoim ⁊ maloz. **Bon⁹** enī ōphēſus in pctō: gemit q̄ peccauit. mal⁹ aut̄ fremit: non q̄ peccauit: ſed q̄ cōprehēſus ē in pctō: ⁊ nō ſoluz penitentiā nō agit: ſed magis aduerſus corrigentē iracū. vnde ⁊ iſti cōphēſi: magis ad maliciā ſunt excitati. **Sequitur** enī: **Et** querentes tenere eū timuerūt turbas: qm̄ ſicut p̄phetā eū habebāt. **ORIG.** Sapiūt quidē aliqd̄ de eo qd̄ verū eſt: p̄phetā eū eſtimantes: nō aut̄ magnitudinē ei⁹ intelligūt ſz q̄ erat fili⁹ dei. **Turbas** aut̄ ſic ſapientes d̄ eo: ⁊ patas p̄ eo pugnare timēt p̄ncipes: neq̄ ad eoz ſcientiaz p̄tingere p̄t: nihil dignū ſentientes de eo. **Deinde** ſciendū ē: qm̄ volētū iēſu tenere differētia ē. **Aliter** enī p̄ncipes ⁊ phariſei querebāt eū tenere: aliē ſponſa q̄ dicit: **Tenui** eū: nec dimittam. **ad** huc enī tētura meli⁹ ſicut dicit: **Aſcēdā** in palmā ⁊ tenebo altitudinem ei⁹. **Dēs** enim nō recte ſapientes de diuinitate tenere volūt iēſum ⁊ pdere eū. **Et** alia quidē verba p̄ter verbū chriſti poſſibile eſt cōprehendere ⁊ tenere. **Verbū** aut̄ veritatis nemo pōt cōphendere. i. intelligere: neq̄ tenere. i. vincere: neq̄ ſepare aſſenſu credētū: neq̄ mortificare. i. deſtruere. **CHRY.** ſup matth. **Omnis** etiā hō mal⁹ q̄ntū ad volūtatem ſuā ⁊ manus mittit in deū ⁊ occidit eū. **Qui** enī p̄cepta dei ōculcat: q̄ murmurat contra deū: ⁊ turbato vultu aſpicit celū: nōne ſi fieri potuiſſet man⁹ mitteret in deū ⁊ occideret eū: vt iam licenter peccaret.

RABA. S; nō q̄ timēt mittere manū in iēſu pp̄ turbā quoridie i ecclia gerit: cū qlibz ſolo noīe fraē fidei ⁊ paci vnitatē quā nō diligit: pp̄ter bonos cōbabidatēſ v̄ erubescit ipugre v̄ timet. **CA. XXII.**

Et rīdens iēſus dixit iterū in pabolis ei⁹ dicēs: **Simile** factū eſt regnū celozū hōmini regi: qui fecit nuptias filio ſuo

Et miſit ſeruos ſuos uocare inuitatos ad nuptias: ⁊ nolebant uenire. **Itēz** miſit alios ſeruos dicens: **Picite** inuitatis: **Ecce** p̄rādū meū parauī: tauri mei ⁊ altilia occiſa ſūt: ⁊ oīa parata: uenite ad nuptias. **Illi** aut̄ neglexerūt: ⁊ abierunt: ali⁹ i uillam ſuā: ali⁹ uero ad negociationē ſuāz. **Reliqui** uero tenuerūt ſeruos ei⁹: ⁊ p̄tumeijs affectos occiderūt. **Rex** aut̄ cū audiffet irat⁹ eſt: ⁊ miſit exercitibus ſuis pdidit homicidas illos: ⁊ ciuitatē illoz ſuccēdit. **Tūc** ait ſeruis ſuis: **Nuptie** quidē p̄ate ſunt: ſed qui inuitati erant nō fuerūt digni. **Itē** ergo ad exitus uiaruz: ⁊ quocunqz iueneritis uocate ad nuptias. **Et** egreſſi ſerui ei⁹ in uias p̄gregauerūt oēs quos inuenerunt malos ⁊ bonos: ⁊ implete ſūt nuptie diſcūbentiū. **Intrauit** aut̄ rex ut uideret diſcūbentes: ⁊ uidit ibi hōicm non ueſtitū ueſte nuptiali. **Et** ait illi: **Amice** quō huc intraſti non his ueſte nuptialez? **At** ille obmutuit. **Tūc** dixit rex miſtris: **Ligatis** manib⁹ ⁊ pedibus ei⁹: mittite eū in tenebras exteriores: ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentiū. **Multi** autē ſunt uocati pauci uero electi.

Quia dixerat: **Dabitur** genti faciēti fruct⁹ ei⁹: hic oīdit cui genti. vñ dī: **Et** rīdens iēſus dixit iterū i pabolis ei⁹ dicēs: **Simile** eſt regnū celoz. **GLO.** Dicit autē: **Rīdens** i. obuians p̄raue cogitationi eorum de morte ſua. **AVGV.** de con. enā. **Parabolā** aut̄ iſtā ſolus mattheus narrat: ſimile quidē etiā lucas comemorat: ſed nō ē hoc: ſicut ⁊ ipſe oīdo in dicit. **GRE.** i ho. **Dic** p̄ nuptias p̄ns ecclia: illic p̄ cenā eternū ⁊ vltimū conuiuiuz deſignat: q̄ ⁊ in hanc nōnulli exituri intrant: ad aliud quiſqz ſemel intrauerit vltēri⁹ nō exibat. **At** ſiquis forte p̄tendat hanc eandē eē lectionē: intelligi forſitan pōt: q̄ de p̄iecto eo q̄ nuptiali ueſte nō intrauerat: qd̄ lucas tacuit. **Matthe⁹** dixit q̄ vō p̄ illū cenā: p̄ hūc autēz p̄rādū dī: neq̄qz obſiſtit: q̄ cū ad horā nonā ap̄ōtīquos p̄rādū fieret: quoridie ipſū quoqz p̄rādū cenā vocabat. **ORI.** Regnū aut̄ celoz ſilē ē ſz eū quidē qui regnat hōi regi: ſz eū autem q̄ conregnat filio regio: ſm̄ ea vō que ſunt in regno regio: ſeruis

52

margin notes on the right edge of the page, including references to other works and commentary.

inuitatis ad nuptias. Inter quos est et exercit' regis. Addit' e' aut' p' regi: vt hoib' quasi ho loquatur: et dispenset hoies no cupientes dispensari a deo. Sed tuc cessabit regnu' celoz e' simile ho: cu' cessate celo et oratione et ceteris passionib' et p'ctis cessauerim' s' in hoiem ambulare: et videbim' eu' sicuti e'. Nunc eni' videm' eu' non sicuti e': sed sicuti p'p' nostra dispensatione fact' fuerit nobis. **GREGO.** in ho. Tuc aut' deus pater deo filio nuptias fecit qm' huc in vtero virginis huane nature conuicit. **S** quia ex duabus psonis fieri solet nuptiar' conuictio: absit hoc ab intellectib' nris: vt psona redemptoris nri ex duab' psonis credam' ee' vnita. **E**x duab' quippe atq' in duab' huc naturis existere dicim': s' ex duabus psonis credere compositu' vt nephas vitamus. **SECUR'** g' dicit p'or: q' in hoc rex p' regi filio nuptias fecit q' ei p' incarnationis mysteriu' sanctam ecclesia sociat. **U**ter' aut' genitricis virginis huius sponsi thalam' fuit. **CHRY.** sup matth. **U**el alii: Cu' resurrectio fuerit facta sanctor' tuc suscipiet homine' vita q' e' christ': mortalitate' eius sua mortalitate' absorbet. **N**unc eni' qm' arras futuri coniugii spiritus sancti accipim': nunc aut' ipsu' christu' plen' i nobis habebimus. **ORI.** **U**el conuictioz sponsi ad sp'as i. christi ad aiam verbi susceptione' intellige: partus aut' opera bona. **HYLA.** **M**erito aut' a patre iam sicut be nuptie facte: q' eternitatis hui' societas: et non in corpis desponsata conuictio habet ia' pfecta in christo. **Sequit'**: **E**t misit seruos suos vocare inuitatos ad nuptias: et noluerunt venire. **CHRY.** sup matth. **E**rgo qm' misit suos suos iam inuitati p'us erant. **I**nuitati sunt eni' hoies a tpe abrae cui christi incarnatio promittebat. **HIE.** **M**isit aut' seruu' suu' nec dubium qn' moyses p' que lege inuitatis dedit. **S**i autem seruos legerim' vt plura hnt ex'plaria: ad pphetas referend' e' qui inuitati p' eos venire or'esperunt. **Sequitur**: **I**teru' misit alios seruos dicens. **D**icite inuitatis. **S**erui q' secundo missi sunt meli' est vt pphete intelligant q' apli: ita tñ si seru' supra fuerit scriptus: sin aut' seruos ibide' legas: hic serui secundi apli sunt intelligedi. **CHRY.** sup matth. **Q**uos misit cu' eis dicit: **I**n viam gentiu' ne abieritis: sed potius ite ad oues perditas dom' isrl'. **ORI.** **U**el q' pmi mittitur serui vocare inuitatos ad nuptias: hntur pphete conuertetes ex p'plo p' suas pphetias et restitutio nem ecclesie ad christu'. **Q**ui autem noluerunt venire in primis inuitati: sunt qui noluerunt audire vba pphetaz. **I**ter alii transmissi: alia o'gregatio pphetaru' est. **HYLA.** **U**el serui pmo missi q' inuitatos vocaret apli fut. qui aut' admonent vt veniat inuitati antea: popul' isrl' est. in gloria eni' eternitatis p' legem e' aduocat'. **A**postolor' g' erat p'p'riu' comones facere eos quos inuitauerat pphete. **Q**ui vo iteru' cu' pceptor' conditioe mittit apli viri: fut' successores eoz. **GRE.** **S**ed q' hi qui p'us inuitati sunt: ad nuptiaru' conuiu' venire noluerunt: in secunda inuitatioe iam dicit: **E**cce prandiu' meu' parau'. **HIE.** **P**randiu' paratu' et tauri et altilia occisa. vel p' meta' phora' opes regie describunt vt ex carnalib' intelligant spiritalia: vel certe dogmatu' magnitudo et doctrina dei lege plenissima sentire pot'. **CHRY.** **C**u' g' ois aplis dicit: **E**ntes p'dicate dicentes: q' appo

pinquit regnu' celoz: hoc significauit qd' hic dicit: **P**randiu' meu' parau'. i. ex lege et pphetis scriptura ru' m'as ornati. vii sequitur. **T**auri mei et altilia occisa fut. **GRE.** in ho. **P**er tauros aut' patres veteris testam'nti significant: q' ex pmissioe legis inimicos suos: virtutis corpe comu' scriebant. **A**ltilia vo saginata dicim': ab eo eni' qd' e' alere altilia vel qm' alita vocam'. **P**er altilia g' p'f' noui testam'nti figurant' q' du' gratia pinguedinis interne dulcedinis percipiunt a terrenis desiderijs ad sublimia or'emplatiois sue p'na subleuat. **D**icit g': **T**auri mei et altilia occisa fut. ac si o'. **P**atru' pcedentiu' mores aspiciat: et remedia vite vestre cogitate. **CHRY.** sup matth. **U**el alii: **I**deo dicit: **E**t saginata et tauros. non q' et tauri no fuerunt saginati: s' q' no oes saginati fuerunt tauri: g' saginata tñ modo dicit pphetas q' fuerunt spirituales eto repleti: tauros aut' q' et pphete fuerunt et sacerdot'es: sicut hieremias et ezechiel. vt eni' tauri duces sunt gregis: ita et sacerdotes pncipes sunt ppli. **HYLA.** **U**el aliter: **T**auri gloriosa marty' species e': q' o'feso fidi dei tanq' ostia electa sunt imolati. **S**aginata vo sunt hoies spirituales tanq' celesti pane ad euoladu' aues paste: ceteros accepti cibi vbertate expletur. **GRE.** **N**otadu' vo q' in p'ore inuitatoe nil o' tauris et altilib' o'. **I**n secunda aut' iam tauri et altilia i' antea memorant: q' oipotens de' cu' vba ei' audire noluit: adiungit ex'pla: vt o' qd' impossibile credimus tanto nobis ad sperandu' fiat facili' quanto p' hoc transisse et alios audim'. **ORI.** **U**el q' p'randiu' qd' pas e' eloqui' dei: fortia quoq' eloquiorum dei tauri intelligat: suauia vo et delectabilia eorum sunt saginata. **S**iqs eni' pferat qda' dicta modica et no'firma: et no' magna v'itate ronis hntia: videt' m'as era ee' q' pferuntur. **S**aginata aut' fut' cu' ad vnaquaq' ppositos ex'pla multa ronis p'batice repleta inducunt: puta si aliqs de castitate f'mone loquit': recte intelligit turtur. **S** cu' isrl' sci' atis sermonem cu' ronis p'batice de scripturis repleti' p'ulerit: ita ut delectet et o'firmet animu' audientis p'ulit eu' saginatu'. **CHRY.** sup matth. **Q**d' aut' o'f: **E**t oia para fut. intelligit q' q'qd' querit ad salute: ia' adimpletu' est in scripturis. **Q**ui eni' ignoras e' inuenit ibi qd' discat. qui laborat inuenit ibi p'missa: q' exercet ad opus. **GLO.** **U**el oia parata fut. i. introit' regni paratus est p' fidem mee incarnationis qui ante fuerat clausus. **CHRY.** sup matth. **U**el oia parata dicit que p'inent ad mysteriu' diuice passiois et nostre redemptiois. **P**icunt aut' **U**enite ad nuptias: no' pedibus sed morib'. **Sequitur**: **U**li aut' neglexerunt. **Q**uare aut' neglexerunt manifestat cu' subditur: **E**t abierunt alius in villa sua: ali' vo ad negociatione' suam. **CHRY.** in home. **Q**uatis aut' videant' ronabiles occasiones esse: sed hinc o'iscim' etiam si necessaria sint que detinent: oibus tñ p'ponere spiritalia oportet. **M**ibi aut' videt' q' his occasionib' vfi: negligetie velamina p'ponebant. **HYLA.** **A**mbitione eni' seculi tanq' villa homies occupant: plures vo p'p' pecunie cupiditate' negociatoe detinent. **CHRY.** sup matth. **U**el alii: **C**u' labore manuu' n'raz aliqd' facimus: puta exercetes agru' vel vinea' aut' opus ligni vel ferri: villa colere videmur. **C**u' aut' no' labore manuu' n'raz alia lucra seq'mur: totus h' negociatio

Et misit seruos suos vocare inuitatos ad nuptias: et noluerunt venire. **I**teru' misit alios seruos dicens. **D**icite inuitatis. **S**erui q' secundo missi sunt meli' est vt pphete intelligant q' apli: ita tñ si seru' supra fuerit scriptus: sin aut' seruos ibide' legas: hic serui secundi apli sunt intelligedi. **CHRY.** sup matth. **Q**uos misit cu' eis dicit: **I**n viam gentiu' ne abieritis: sed potius ite ad oues perditas dom' isrl'. **ORI.** **U**el q' pmi mittitur serui vocare inuitatos ad nuptias: hntur pphete conuertetes ex p'plo p' suas pphetias et restitutio nem ecclesie ad christu'. **Q**ui autem noluerunt venire in primis inuitati: sunt qui noluerunt audire vba pphetaz. **I**ter alii transmissi: alia o'gregatio pphetaru' est. **HYLA.** **U**el serui pmo missi q' inuitatos vocaret apli fut. qui aut' admonent vt veniat inuitati antea: popul' isrl' est. in gloria eni' eternitatis p' legem e' aduocat'. **A**postolor' g' erat p'p'riu' comones facere eos quos inuitauerat pphete. **Q**ui vo iteru' cu' pceptor' conditioe mittit apli viri: fut' successores eoz. **GRE.** **S**ed q' hi qui p'us inuitati sunt: ad nuptiaru' conuiu' venire noluerunt: in secunda inuitatioe iam dicit: **E**cce prandiu' meu' parau'. **HIE.** **P**randiu' paratu' et tauri et altilia occisa. vel p' meta' phora' opes regie describunt vt ex carnalib' intelligant spiritalia: vel certe dogmatu' magnitudo et doctrina dei lege plenissima sentire pot'. **CHRY.** **C**u' g' ois aplis dicit: **E**ntes p'dicate dicentes: q' appo

appellat. **D** miserrim^o mund^o & miseri q^o eu sequit^r.

Semp eni mundalia opera hoies excluderit a vita.

GRE. Qui g^o intent^o labori terreno: vel mundi acti

onib^o deditus: mysteriu^o incarnatois diuice pensare

& fm illud viuere. f. dissimulat q^osi ad villā vel nego

ciu^o p^ogēs: venire ad regis nuptias recusat. & pleriq^o

q^od ē graui^o nōnulli vocati: gra^oz nō solū respuit: sed

etiā psequit^r. vñ subdit: Reliq^o vō tenu. ser. ei^o & cō

tu. affe. occiderūt. **CHRY.** sup matth. Uel p occu

pationē ville populares indec^o significat quos mū

di delectatō sepauit a xpo. Per occupatōz vō nego

ciatōis sacerdotes ceterosq^o mīstros tēpli signifi

cauit: quos luci obtētu veniētes ad ministeriu^o legis

& tēpli auaritia sepauit a fide. De q^o nō dixit q^o ma

lignati sūt s; neglexerūt. Qui enī odio aut inuidia cru

cifixerūt christū: illi malignati sūt. qui aut negotiis

impediti nō crediderūt: illi neglexerūt dicūt nō mali

gnati. De sua tñ morte dñs tacet: qz in pōzi pabo la

dixerat: s; oñdit mortē discipuloz suozū quos post

ascensū ipsi^o occiderūt iudei. Stephanū lapidātes

& iacobū alphei occidētes: pp^o que hierlm destru

cta est a romanis. Et notandū q^o ira in deo nō ppe

sed trāstatiue d^r. Tunc enī irasci d^r qñ vlcisit. vñ &

hic d^r: Rex autē cū au. irat^o est. **HIE.** Qñ inuitabat

ad nuptias & agebat opa clemētie homis nomē ap

positū ē. nūc autē qñ ad vltionē venit: hō file^o & rex

tñ d^r. **ORIGE.** Dicant autē q^o peccāt in deū legis

& pphetaz & totius creationis vtrū iste q^o & hō d^r &

iratus pponit: ipse ē pater christi. q^o si dixerint hunc

ipsū esse: cogendi sūt d^riteri qñ multa in eo fm pas

sibile hoim naturā eē dicūt: non qz ipse passibilis

est: sed qz morē gerit passibilis nature hoim. Et fm

hanc cōsequētiā suscipe cōuenit & iram dei & pñiam

& cetera hmoi in pphetis. Sequit^r: Et missis exerci

ti. **HIE.** Per hoc exercit^o romanos intelligim^o sub

duce vespasiano & tito: q^o occisis iudee populis: pua

r. catricē incēderūt ciuitatem. **CHRY.** sup matth.

Roman^o autē exercit^o d^r exercit^o dei: nec etiā venis

sent romani hierlm: nisi eos dñs exercitasset. **ORI.**

Uel angeloz agmina sūt exercit^o regis nri. missis

g^o exercitib^o extirxisse homicidas d^r: qz in hoib^o oē

iudiciū p angelos exercet. Homicidas g^o pdit: quia

psequētē interimūt. Inuitatē eoz igni succēdit: quia

illoz non solū aie: sed caro quoq^o in qua habitauer

ant eterna gehēne flamma cruciant. **ORI.** Uel

ciuitas impioz est fm vniūq^o dogma cōgregatio

eoz q^o cōueniūt in sapientia pncipiū hui^o seculi quā

succendit rex & exterminet qñ ex malis edificatiōi

bis dñstentē. **GRE.** Sed his q^o inuitantē se dñi

aspicit: filij sui nuptias vacuas nō habebit. quēq^o n.

sermo dei inuētur^o ē vbi requiescat. vñ subdit: Tūc

ait seruis suis: **ORI.** i. aplis aut angelis q^o ppositi

erāt in vocatiōz gentiū. Nuptie quidē parate sūt.

REMI. i. omne sacramētū hūane dispensatōis iā

factū atq^o cōpletū ē. Sed q^o inuitati erāt. i. iudei nō

fuerūt digni: qz dei iusticiā ignorātes & suā statutare

huius mūdi: vtputa philosophie militie & hmoi. Di

cit g^o: Ite ad exitū viāz. vt cuiuslibet dōditōis hoies

vocent ad fidē. ad huc sicut castitas viā ē que dicit

ad deū: sic fornicatio viā ē q^o ducit ad diabolu^o: & sic

de alijs virtutib^o & vitijs. iubet ergo vt cuiuscūq^o cō

uersationis vel dōditōis hoies inuitēt ad fidem.

HYL A. Per viā etiā tēp^o seculi intelligēdū ē: atq^o

io ad exitus viāz iubent ire: qz oibus retroacta dō

nantur. **GRE.** Uel aliter: In scriptura sacra vias

actiōes accipim^o. Exitus viāz intelligim^o defectus

actionū: qz illi plerūq^o facile ad deū veniūt quos in

terrenis actionib^o pspira nulla comitant. **ORI.**

Uel aliter: Puto hāc pmā vocatiōne fuisse ad nup

trias aliquaz ingenuaz animarū. Principalit^o enīz

deus vult venire ad epulationē diuini eloqui: eos

q^o ad intelligēdū sūt ingeniosiores. & qñ q^o hmoi sūt

nolūt ad istā vocatiōne venire: trāsmittūt alij serui

puocantes eos & pmittentes q^o si venerint: pceptū

prandiū patū a rege. Sicut. n. in corpalib^o alia ē que

nubit sponsa: alij iuitatores: alij q^o inuitāt ad nupti

as: sic deus scit diuerfos ordines aiari: carūq^o vtrū

tes & causas. ob quas hi q^odē in cōstitutiōne sponse

accipiūt: alij in ordine seruoꝝ vocatiū: alij in nu

mero iuitatoꝝ ad nuptias. Sed q^o pncipaliter q^odē

fuerāt iuitati. pmos iuitatores qñ paupes sensu ne

glexerūt & abierūt sua sequētē: in quib^o magis sūt

delectati q^o in his q^o rex p seruos suos pmittēbat: s;

hi leuiiores sūt his q^o seruis transmissis iniuriā: & in

terficiūt: q. s. patione cōtētiōz verboꝝ aut sūt

tentuisse seruos missos q^o nō sūt ppati ad solutiōes

qōnes eoz versutas & cōtumelijs afficiūt vel inu

ficiūt ab eis. Sequit^r: Et egressi serui ei^o in vias cō

gauerūt oēs quos iue. ma. & bonos. **ORI.** Agredi

entes serui siue de iudea & hierlm apli christi: siue

ab iterioꝝb^o āgeli sancti: veniētes ad vias diuerfas

diuersoz moꝝ cōgregauerūt quoscūq^o inuenerūt. Et

non curāt vtz aliqui añ vocatōz mali fuerint aut bo

ni. bonos aut intelligere hic simplici dūenit buni

liozes & rectiozes ex eis q^o veniebāt ad cultū dei: q^o

dueniebat q^o apls ait: Cū gētes q^o legem nō habēt

ea que legis sūt faciūt: ipsi sibi sūt lex. **HIE.** Inter

iplos enī gētiles infimta ē diuerfitas: cū alios serui

mus eē. pliuiores ad vitia: alios ad honestatē mo

rū vtrūb^o deditos. **GRE.** Uel hoc dicit: qz in hac

ecclesia nec mali sine bonis: ne boni sine malis esse

pūt. bon^o aut non fuit q^o malos tolerare recusat.

Sequit^r: Et implete sūt nuptie discubentū. **ORI.**

Nuptie. s. christi & ecclesie sūt implete: dum restitū

deo qui ab aplis sūt inuenti recubuerūt ad epulans

dū in nuptijs. sed quī bonos & malos oportuit q^odē

vocari: nō aut vt mali pmanerēt mali: s; vt deponer

ent vestimēta d^ria nuptijs & induerēt nuptialia in

dumēta. s. viscera mīe benignitatis. Jō rex egredit^r

vt videat discubētes pus q^o apponat eis prandiū vt

retineat hñtes nuptialia vestimenta & delectet: con

demnetq^o contrarios. vnde sequit^r: Intrauit autē rex

huius mūdi: vtputa philosophie militie & hmoi. Di

cit g^o: Ite ad exitū viāz. vt cuiuslibet dōditōis hoies

vocent ad fidē. ad huc sicut castitas viā ē que dicit

ad deū: sic fornicatio viā ē q^o ducit ad diabolu^o: & sic

de alijs virtutib^o & vitijs. iubet ergo vt cuiuscūq^o cō

uersationis vel dōditōis hoies inuitēt ad fidem.

HYL A. Per viā etiā tēp^o seculi intelligēdū ē: atq^o

io ad exitus viāz iubent ire: qz oibus retroacta dō

nantur. **GRE.** Uel aliter: In scriptura sacra vias

actiōes accipim^o. Exitus viāz intelligim^o defectus

actionū: qz illi plerūq^o facile ad deū veniūt quos in

terrenis actionib^o pspira nulla comitant. **ORI.**

Uel aliter: Puto hāc pmā vocatiōne fuisse ad nup

trias aliquaz ingenuaz animarū. Principalit^o enīz

deus vult venire ad epulationē diuini eloqui: eos

q^o ad intelligēdū sūt ingeniosiores. & qñ q^o hmoi sūt

nolūt ad istā vocatiōne venire: trāsmittūt alij serui

puocantes eos & pmittentes q^o si venerint: pceptū

prandiū patū a rege. Sicut. n. in corpalib^o alia ē que

nubit sponsa: alij iuitatores: alij q^o inuitāt ad nupti

as: sic deus scit diuerfos ordines aiari: carūq^o vtrū

tes & causas. ob quas hi q^odē in cōstitutiōne sponse

accipiūt: alij in ordine seruoꝝ vocatiū: alij in nu

mero iuitatoꝝ ad nuptias. Sed q^o pncipaliter q^odē

fuerāt iuitati. pmos iuitatores qñ paupes sensu ne

glexerūt & abierūt sua sequētē: in quib^o magis sūt

delectati q^o in his q^o rex p seruos suos pmittēbat: s;

hi leuiiores sūt his q^o seruis transmissis iniuriā: & in

terficiūt: q. s. patione cōtētiōz verboꝝ aut sūt

tentuisse seruos missos q^o nō sūt ppati ad solutiōes

qōnes eoz versutas & cōtumelijs afficiūt vel inu

ficiūt ab eis. Sequit^r: Et egressi serui ei^o in vias cō

gauerūt oēs quos iue. ma. & bonos. **ORI.** Agredi

entes serui siue de iudea & hierlm apli christi: siue

ab iterioꝝb^o āgeli sancti: veniētes ad vias diuerfas

diuersoz moꝝ cōgregauerūt quoscūq^o inuenerūt. Et

non curāt vtz aliqui añ vocatōz mali fuerint aut bo

ni. bonos aut intelligere hic simplici dūenit buni

liozes & rectiozes ex eis q^o veniebāt ad cultū dei: q^o

dueniebat q^o apls ait: Cū gētes q^o legem nō habēt

ea que legis sūt faciūt: ipsi sibi sūt lex. **HIE.** Inter

iplos enī gētiles infimta ē diuerfitas: cū alios serui

mus eē. pliuiores ad vitia: alios ad honestatē mo

rū vtrūb^o deditos. **GRE.** Uel hoc dicit: qz in hac

ecclesia nec mali sine bonis: ne boni sine malis esse

pūt. bon^o aut non fuit q^o malos tolerare recusat.

Sequit^r: Et implete sūt nuptie discubentū. **ORI.**

Nuptie. s. christi & ecclesie sūt implete: dum restitū

deo qui ab aplis sūt inuenti recubuerūt ad epulans

dū in nuptijs. sed quī bonos & malos oportuit q^odē

vocari: nō aut vt mali pmanerēt mali: s; vt deponer

ent vestimēta d^ria nuptijs & induerēt nuptialia in

dumēta. s. viscera mīe benignitatis. Jō rex egredit^r

vt videat discubētes pus q^o apponat eis prandiū vt

retineat hñtes nuptialia vestimenta & delectet: con

demnetq^o contrarios. vnde sequit^r: Intrauit autē rex

neras pprios mores. vñ seqtur: Et vidit ibi hoies nō vestitū veste nuptiali. Singulariter dixit: qz vñ sūt generis oēs q seruāt maliciā p fidē quā habuerāt an̄ fide. **GRE.** Quid aut̄ debem⁹ intelligē p nupti alē veste: nisi charitatē: qz dñc in se dñs habuit: dū ad sociadē sibi ecclesie nuptias veniret. Intra ḡ ad nuptias: sed sine veste nuptiali: q̄ in ecclesia fidē habet: sed charitatē nō habet. **AVG.** 3̄ faustū: Uel si ne veste nuptiali nuptias adit q̄ querit ibi gloriā: non sponsi sed suā. **HYLA.** Uel vestis nuptialis ē gratia spūscī r̄ candor habit⁹ celestis q̄ bone infro gationis cōfessione suscept⁹ vsqz in cetū regni celozū imaculat⁹ r̄ integer ē reseruat⁹. **HIE.** Uel vestis nuptialis p̄cepta sūt dñi: r̄ opa q̄ cōplent̄ ex lege r̄ enāgelio nouiqz hois efficiūt vestimentū q̄ in die iudiciū inuent⁹ sub noīe christiano nō h̄: statim cor r̄ ipit̄. vñ sequit̄. Et ait illi: Amice quōd huc in itra sti non h̄ns veste nuptiale: Amicū vocat: qz ē intui tatus ad nuptias: q̄ si sit amic⁹ p fidē. Arguit aut̄ im pudentē q̄ veste sordida mūdicias polluerit nupti ales. **ORI.** Et qm̄ q̄ peccat r̄ nō induit oīm iesuz christū: nō h̄z excusationē aliquā. ideo seqtur: Et il le obmutuit. **HIE.** In tpe enī illo nō erit loc⁹ ipu dentie: nec negādī facultas cū oēs angeli r̄ mund⁹ ipse testes sint peccoz. **GRE.** Non aut̄ solū reiect⁹ est a nuptijs q̄ iniuriā nuptijs fecit: sed adhuc a mi sistris regis sup vincula cōstitutus ligatus incessiōe qua non ē vsus ad bonū: r̄ apphēsozia virtute qua nullū op⁹ ad bonū impleuit: cōdēnat⁹ ē in loco ab oi lumine alieno q̄ vocat tenebre exteriores. vñ seq tur. Tūc rex dixit ministris: Liga. ma. r̄ pe. mit. eū i tene. exteriores. **GRE.** Ligant̄ tūc pedes r̄ man⁹ p̄ districtiōne sūte: que mō a prauis operib⁹ ligari noluerūt p̄ meliorationem vite: vel tunc ligat̄ pena quos mō a bonis operib⁹ ligauit culpa. **AVG.** xi. de tri. Prauay vō atqz distortariū volūtati implica tio vinculū ē quo alligatur q̄ hoc ait: Ut p̄iciatur in tenebras exteriores. **GRE.** Interiores aut̄ tene bias dicim⁹: cecitatē cordis: exteriores vō eternā no ctē damnationis. **CHRY.** sup matth. Uel p̄ B de signat̄ differētia tormentoz in pctōib⁹. Sūt enim p̄me tenebre exteriores: interiores autēz minores: r̄ nouissimi loci. Seqtur: Ibi erit flet⁹ r̄ stridor dentiu **HIE.** In fletu oculoꝝ r̄ stridore dentiu p̄ metha p̄boz mēbzoz corp̄ aliu: magnitudo onidif tormē rum. Dan⁹ quoqz ligatas r̄ pedes: fletū oculoꝝ r̄ stridorem dentiu: ad comprobandā resurrectiōis intellige veritatē. **GRE.** Ut illic dentes strideant q̄ de edacitate gaudebant: illic oculi desceant qui h̄ p̄ illicitas cōcupiscentias versabant: q̄ tenus singula mēbra supplicio subiaceāt q̄ hic singulis q̄busqz vi tiis subiecta seruiebant. **HIE.** Et qz i iunio nupti ali nō initiū sed finis querit̄: subdit: Multi enim sūt vocati: pauci vō electi. **HYLA.** In inuitante. n. sine exceptiōe publice bonitatis hūanitas est. in in uitatis vō vocatis de iudicio meritoꝝ p̄bitatis ele ctio ē. **GRE.** Nonnulli enī bona nec incipiūt. nō nulli vō in bonis q̄ inceperūt minime p̄sistūt. Tāto tō ḡ sibi vnusqz sollicitē metuat: quanto ignorat q̄ restant. **CHRY.** sup matth. Uel aliter: Quotiens de⁹ tētat ecclesiam suā ingredī ad eā vt videat oīs scībentes: r̄ si inuenit aliquē nō h̄ntē veste nuptia

lem: interrogat eū vt qd fact⁹ ē christian⁹ si hec opa diligebas: Talē ergo christ⁹ tradit ministris suis. i. aliquibus magistris seductionis. r̄ ligat man⁹ ei⁹. i. opa: r̄ pedes. i. mor⁹ aīe: r̄ mittit eū in tenebras. i. in errores vel gentiū vel iudeoz vel heresim. p̄pinqū ozes. n. sunt tenebre gentiliū: quia veritateꝝ ipemūt quā non audierūt: sed exteriores iudeoz q̄ audie runt: sed non crederūt: sed magis exteriores here ticoꝝ q̄ audierūt r̄ vidicerūt.

Tunc abeūtes pharisei consiliū inierūt ut capent eum in sermone. Et mittūt ei discipulos suos cū herodianis dicētes: Magister scimus qz uerax es r̄ uiam dei i ueritate do ces: r̄ nō ē tibi cura de aliquo. Nō enī respicis p̄sonaz hoim. Dic ergo nob qd tibi uidet⁹? Licet censū dari cesari an nō? Cognita at̄ ies⁹ neqtia eozuz ait: Quid me tētatis hypocri te? Quidite mihi nūmisma census. At illi obtulerūt ei denariū. Et ait illis iesus: Quis est imago hec r̄ sup scriptio? Dicūt ei: Cesaris. Tūc ait illis: Reddite ergo q̄ sunt cesaris ce sari: r̄ q̄ sūt dei deo. Et audietes mi rati sūt: r̄ relicto eo abierunt.

CHRY. sup matth. Sicut si aliqz claudere volue rit aque currentis meatū si exclusa fuerit p̄ aliquaz violentiā aliūde sibi semitā q̄rit: sic iudeoz maligni tas ex vna pte cōfusa: aliū sibi aditū adinuenit. vñ d̄r: Tū abeū. pha. cō. si. inie. vt ca. eū in sermone. Abierūt in quā ad herodianos: Quale cōsiliū tales r̄ cōsiliato res. r̄ tō seqtur: Et mittūt ei disci. su. cū herodianis. **GLO.** Tanqz ignotis vt facili⁹ deciperēt: r̄ p̄ eos illū caperēt: cū timētes turbā hoc p̄ se nō p̄sumerēt face. **HIE.** Nup quidē sub cesare augusto iudea subiecta romanis: qm̄ i toto orbe ē celebrata descri ptio stipendaria facta fuerat. Et erat i pplō magna seditio: dicentib⁹ alijs p̄ securitate r̄ q̄ere q̄ romani p̄ oib⁹ militarēt: debere tributa p̄solui. Pharisei vō q̄ sibi applaudebāt i iusticia: ecōtrario nitentib⁹ nō debere pplm̄ dei q̄ decimas solueret: r̄ p̄mitias das ret r̄ cetera q̄ in lege scripta sūt hūanis legib⁹ subia cere. Cesar aut̄ august⁹ herodē filiū antipatris alie nigenā r̄ p̄selitū regē iudeis cōstituerat: q̄ tributis p̄set r̄ romano pareret imperio. Mittūt igit̄ pha risei discipulos suos cū herodianis. i. militib⁹ herodis. seu quos illudētes pharisei: qz romanis tribu ta soluebant: herodianos vocabant: r̄ non diuino cultui deditos. **CHRY.** in ho. Propter hoc autēz suos discipulos r̄ herodes milites simul mittūt: vt quodcūqz dixerit rēp̄ndat. cupiebant enī magis aduersū herodianos eum aliqd̄ dicere: qz enim euz detinere timebāt. p̄pter turbas: voluerunt ei piculū immittēre ex hoc qz esset publicis tributis obnox

23

tuorum: sed uiuentium. Et audientes turbe mirabantur in doctrina eius.

CHRY. in ho. **C**onfutat phariseorum discipulis eius herodianis: saducei se imitatur: cum tri ex consuetudine ponit eos oporteret effici pigros: sed presumptio inuere cum dicit quod est et pertinax et impossibilia tetans. pp̄ h et euangelista stupens eorum dementia: hoc ipsum signifi cat dicens: In illa die accessit ad eum saducei. **CHRY.** sup matth. **Q**ui recedebat pharisei accedebat saducei: forte tali consilio quod decertabat quis eum ante conpre hendere posset: vel si ratione cum non possent superare: saltem per ipsorum frequentiam subuerteret sensum eius. **HIE.** **D**ue hereses erant in iudeis: una phariseorum: et altera saduceorum. pharisei traditionum et observationum iusticia precebat: unde et diuini vocabatur a populo. saducei autem qui interpretantur iusti: ipsi uocabantur sibi quod non erant opibus et corporis et spiritus sequentes iuxta actum apostolorum: oia denegabant. unde et hic dicitur: Qui dicit resurrectionem non esse. **ORI.** **N**on solum autem carnis resurrectionem negabant: sed etiam anime immortalitatem tollebant.

CHRY. sup matth. **U**idens enim diabolus quod iusticia dei omnino extinguere non potuit: introduxit heresim saduceorum quod diceret non esse resurrectionem mortuorum: quod res omnem adpositum faciendi iusticie frangit. quod enim dicitur erit aduersus seipsum quotidie luctamina ex erere. id ad spem resurrectionis aspice. **GRE.** viii. **M**ora. **S**unt autem nonnulli considerantes quod spiritus a carne soluitur: quod caro in putredine vertitur: quod putredo in puluere reducitur: quod puluis in elementa soluitur: ut nequaquam ab humanis oculis uideatur resurrectionem fieri posse desperat et uia arida ossa inspicitur: hec uentri carnis: rursumque ad uitam uirescere posse fieri diffidit. **AVG.** in enche. **N**on autem perit deo terrena materia: de qua mortaliu creat caro: sed in quolibet puluere cinere soluatur: in quoslibet halitus aurasque diffugiat: in quacumque alioz corporum substantia uel in ipsa elementa uertatur: in quocumque aialiu aut etiam hominum cibum cedat: carnesque mutetur: anime illi humane in partu temporis reddidit quod ea primitus ut homo fieret: ueneret: cre sceret: aia ret. **CHRY.** sup matth. **A**d uentris at sui erroris inuenisse se argutissimam rationem saducei putabatur. unde sequitur: Et inquit. eum dicentes: magister: moyses dixit: Si quis mortuus fuerit. **CHRY.** in ho. **Q**uia enim imitabile malum mors erat apud iudeos: quod oia per ipsam uita faciebant: in lege deducit moyses defuncti sine filiis uxore fratri dari oportere ut defuncto filio nascere ex fratre: et non excideret nomen eius quod erat quedam mortis mitigatio. non autem aliter frater uel propinquus uidebatur accipere uxorem defuncti: quoniam non ita putaretur qui ex tali coniunctione erat nasciturus esse filius eius quod obierat: et iteque extraneus non ita haberet necessitatem statuere domum eius quod obierat sicut frater: cui etiam ex cognitione hoc facere iustum erat. **Sequitur:** Erant autem apud nos septem fratres. **HIE.** **Q**ui resurrectionem corporum non credebant et animam putabant interire cum corporibus: recte istiusmodi fingunt fabulam quod uel yramenti arguat eos qui resurrectionem asserant mortuorum. **T**urpitudinem ergo fabule opponunt: ut resurrectionis denegent ueritatem. unde concludit: In resurrectione quod cuius erit: potest autem fieri ut uere in genere eorum hoc

aliqui acciderit. **AVG.** de q. etiam. **P**er hos autem scripte fratres mystice intelliguntur homines impii qui fructum iusticie non potuerunt asferre in terra per oculos. vii. mundi etates: quibus ista terra consistit. postea enim et ipsa terra transiet per quam oculus illi quasi septe sterilitate transierit. **Sequitur:** Respondens autem iesus ait illis: Erratis nescientes scripturas neque uirtute dei. **CHRY.** sup matth. **S**apienter primum arguit stulticia eorum: quod non legebat secundo ignorantia: quod non cognoscebant deum. **E**t diligetia. in lectionis nascitur scia dei: ignorantia autem negligetie filia est. **HIE.** **P**roperea ergo errat quod scripturas nesciunt et quod scripturas nesciunt consequenter igitur uirtute dei. **ORI.** **D**uas autem res dicit eos nescire: unam quod de scripturas: alteram autem uirtute dei per quam resurrectio fit et noua uita in ea. **U**el omnes arguens saduceos nescire uirtute dei se eos non cognoscere arguebat. ipse enim erat uirtute dei et non cognoscebatur eum quasi nescientes scripturas quod loquuntur de eo: propterea nec resurrectionem credebant quam facturus fuerat ipse. **Q**ueritur autem cum saluator dicit: Erratis nescientes scripturas. quasi dicat: quod in quibusdam scripturis positum est quod sequitur: In resurrectione neque nubent. quod in ueteri testamento non legitur scriptum. **N**os autem dicimus: quod scriptum est non in ipsis sermonibus manifeste ista dicentibus: sed in mysterio indicantibus secundum intellectum morale: nam cum sit lex umbra futurorum bonorum: dicens quod libet de uiribus et uxoribus: de spiritualibus nuptiis principaliter dicit: Sed nec inuenio alicubi scripturam dicentem scilicet post exitum fore sic angelos dei: nisi si forte quis et hoc moraliter intelligat: secundum illud quod dicitur: Tu autem ibis ad patres tuos. **I**tem appositus est ad populum suum. **D**icit autem aliquis: Ideo eos increpabat: quod non legebat ceteras que sunt extra legem: et ideo errabat. **A**lius autem dicit quod nesciebant moysaice legis scripturas: et eo quod diuini sensum earum non scrutabantur. **CHRY.** sup matth. **U**el quod dicit: In resurrectione neque nubent: retulit ad hoc quod dixerat: Nescitis uirtute dei. **Q**ui autem dixit: Ego sum deus abraam: ad illud quod dixit: Nescitis scripturas. **E**t quod de calumniatoribus primum oportet: in aliqua ratione auctoritate scripture preferre: deinde de ratione exponere: interrogantibus per ignorantiam primum ratione exponam: postea auctoritate confirmem: quoniam calumniatores conuincere oportet: interrogatores autem docere. idem his interrogantibus per ignorantiam: primum ratione exposuit dicens: In resurrectione. **HIE.** in hoc autem quod dicit: Neque nubent neque nubent. **L**atina consuetudo greco ideomati non ridet. **N**ubere. enim. apud latinos proprie dicitur mulieres: sed nos simpliciter dictum intelligimus quod nubent de uiris: et nubi de mulieribus dictum sit. **CHRY.** sup matth. **I**n hoc quod de seculo quod morimur: idem uxoribus dicitur: ut quod moriendo minuitur: nascendo suppleatur. ibi autem moriendo neccitas tollitur: unde et nascendo causa soluta est. **HILA.** **E**t quidem suffecerat aduersus saduceos opinio: illecebre corporis recedisse et officium cessantibus: iam haec corporum gaudia sustulisse: sed adiecit: Sed sunt sic angeli dei in celo. **CHRY.** in ho. **P**er quod ad interrogatum ueniens ridet: quod non. haec erat eis causa estimandi resurrectionem non esse: quod credebant eadem fore resurgendum conditionem. **H**anc causam remouit: ostendens eos alterius conditionis futuros. **N**otandum uero quod cum de iesu iuniis et elemosynis ceterisque uirtutibus spiritualibus locutus fuit: nunquam angelorum similitudinem introduxit: nisi cum de absolute et coitu loqueretur: quoniam sicut omnes

Quoniam Iesus locutus est ad turbas et ad discipulos suos dicens: Super cathedram moysi sedebunt scribe et pharisei. Omnia ergo quecumque dixerint uobis facite: secundum opera uero eorum nolite facere. Dicit enim et non faciunt. Alii uero portant onera grauia et inportabilia et imponunt in humeros hominum: digito autem suo nolunt ea mouere.

CHRYS. sup matth. Postquam omnes sacerdotes responeptione pertraxit: et incorrigibile eorum conditione ostendit: sicut clericus si malefecerit inenudabiles sunt. laici uero delinquentes facile emendantur: tunc conuertit sermones ad apostolos et ad populum. vnde dicit: Tunc loquitur Iesus ad turbas et ad discipulos suos. Infructuosus namque est uerbum qui sic alter confundit: ut alter non erudiat. **ORI.** Sunt autem meliores discipuli christi reliquis turbarum: et inuenis in ecclesiis quosdam affectuosos accedere ad uerbum dei esse discipulos christi: ceteros autem populum esse ipsi. Et iterum quedam discipulis solis dicit: quedam uero turbis: alia uero turbis simul atque discipulis sicut sunt hec. vnde sequitur: Dices super cathedram moysi. Qui legem moysi profiterentur et interpretari gloriabantur sedentes super cathedram moysi. Qui ergo non recedunt a lege legis: scribe dicunt. Qui autem maius aliquid profiterentur: ostendunt se ipsos quasi meliores a multis phariseis dicunt: quod interpretatur diuini. Qui autem moysen secundum spiritalem uirtutem intelligunt et exponunt: sedent quidem super cathedram moysi sed non sunt scribe et pharisei: sed his meliores dilecti christi discipuli. Post aduentum autem christi sedent super cathedram ecclesie: que est cathedra christi. **CHRYS.** sup matth. Videndum est in quo quis super cathedram sedeat: quod non cathedra facit sacerdotem non locum sanctificat hominem: sed homo locum. Ideo malus sacerdos de sacerdotio suo crimine acquirit: non dignitatem. Ne autem aliquid dicat: quoniam propter hoc desiderat factus sum ad agendum quod malus est doctor: hanc destruit opinionem: cum subdit: Dicit ergo quecumque dixit. uo. ser. et facite. Non enim sua dicit: sed que dei sunt: que pro moysen deo in lege deduxit. Et iterum quanto circa moysen ueritatem bonorum: et iterum que ad uerum est testamentum concordia ostendens. **ORI.** Si autem scribe et pharisei sedentes super cathedram moysi sunt iudeorum doctores: secundum legem doctores legis mandata: quomodo iubet nos dominus secundum omnia que dicit illi facere: cum apostoli in actibus ueteres fideles uerere secundum legem spiritalem non intelligerent. Quis cumque ergo dicit nobis ex lege intelligentes sensum legis facimus? et seruamus? nequaquam facientes secundum opera eorum. Non enim sicut lex docet facit: nec intelligit uelamen esse super legem. Uel cum omnia audieris non omnia intelligas precepta legis: puta multa que de esetis sunt et que de hostiis et similia: sed ea que corrigunt mores. Sed quare non de lege gratie habet mandatum sed de doctrina moysi: quod si nondum erat tempus precepta noue legis ante tempus passionis manifestare. Tibi autem uidetur quod et aliquid aliud dispensans hoc dicit: quod enim accusatur? erat scriba

et phariseos in sequentibus sermonibus: ne uideretur apud stultos ex hoc eorum principatum cape uel propter inimicitiam hoc facere: primum a se hanc suspicionem remouet: et tunc eos incipit reprehendere: ut turbe non in eadem uitia incidant. et ideo ne existimet quod quod debet eos audire: ideo eos debent in operibus imitari. Subdit enim: Secundum uero opera eorum nolite facere. Quid est autem doctore illo miserabili? cuius uita discipuli cum non sequuntur salutatur: cum imitantur perditur. **CHRYS.** sup matth. Sicut autem aurum de terra eligitur: et terra relinquitur: sic et audientes doctrinam accipiant: et mores relinquat. Frequenter enim de homine malo bona doctrina preedit: sicut autem sacerdotes melius indicant propter bonos malos docere quam propter malos bonos negligere: sic et subditur: propter bonos sacerdotes etiam malos honorent: ne propter malos boni etiam contentantur. melius est enim malum iniusta prestare quam bonis iusta subtrahere. **CHRYS.** in ho. Considera uero unde incipit eos reprehendere. Nam sequitur: Dicit enim et non faciunt. Maxime enim accusatio ne dignus est: quod doctrine auctoritatem habet: legem transgreditur: primo quidem quod pernicat quod alios corrigere debet: deinde quod peccatis maiore pena dignus est propter bonorum more: tertio quod per corruptum uelut in ordine doctorum peccans. Rursus autem et alia eorum reprehensionem ponit quoniam grauia sunt sibi subiectis. vnde sequitur: Alligant enim onera grauia. In quo dupliciter eorum malitia ostenditur: unam quidem quod sine uenia expectant a subiectis summas diligentiam uite: aliam uero in hoc quod sibi uis multa concedunt licentiam. Oportet autem bonum principem e contrario se habere. in his enim que secundum seipsum sunt: graue iudicium esse in subiectis autem mansuetum. Intende autem qualiter et eorum reprehensionem aggrauat. Non enim dixit: Non possunt: sed: Nolunt. neque dixit: Portare: sed: Digito mouere. et neque prope fieri neque tangere. **CHRYS.** sup matth. Et quod de quantum ad phariseos et scribas de quibus loquitur: onera grauia et inportabilia dicit legis mandata: de quibus petrus in actibus dicit: Ut quod uultis imponere iugum super ceruices discipulorum: quod neque nos neque patres nostri portare potuimus? Oportet enim legis quibusdam rationibus fabulosas commendantes: auditoribus quasi uincula super humeros cordis eorum alligabatur: ut uelut rationis uinculo restricti non reuerterentur ea a se. Ipsi autem nec ex modica parte ea implebant: et non dicant plene opere: sed nec modico tactu. in digito. **GLO.** Uel alligant onera. in uideatque traditiones colligunt que conscientiam non leuant: sed grauatur. **HIERO.** numeri autem et digito et onera et uincula quibus alligantur onera: spiritualiter sunt intelligenda. Hic etiam generaliter omnes aduersus omnes magistros loquitur quod gradia iubet et modum non facit. **CHRYS.** sup matth. Tales autem sunt qui graue pondus uentibus ad penitentiam imponunt: et sic dum pena presentis fugit: continentur pena futura. Si enim faserit super humeros adolescentis quem non potest baiulare posueris: necesse habet ut aut faserit reiciat: aut sub pondere confringat: sic et homini cui graue pondus penitentiae ponis: necesse est ut aut penitentiam reiciat aut suscipiens dum sufferre non potest: scandalizat amplius peccet. Deinde etiam errant modicum penitentiam imponentes: non ne melius est propter misericordiam reddere rationem quam propter crudelitatem: ubi paterfamilias largus est: dispensator non debet esse tenax. Si deus benignus: ut quod faceret dos ei? austerus? Uis apparere sanctus? circa tua uita

esto auster? circa aliorum benigno. audiatur te homines
pua mandante et grauiam faciente. Talis est autem sacer
dos qui sibi indulget et alios erigit: quemadmodum malus
descriptus: tributi in ciuitate qui se releuat et onerat
tribuentes.

Omnia nero opa sua faciunt ut ui
deantur ab hominibus. Dilatant enim phi
lateria sua: et magnificant fimbrias.
Amant autem primos recubant in cenis
et primas cathedras in synagogis: et
salutationes in foro: et uocari ab ho
minibus rabbi. Vos autem nolite uoca
ri rabbi. Unus est enim magister uester
omnes autem uos fratres estis. Et pa
ter nolite uocare uobis super terram
unus est enim pater uester qui in celis est.
Nec uocemini magistri: quia magister
uester unus est christus. Qui maior est ue
strum: erit minister uester. Qui autem se
exaltauerit humiliabit: et qui se hu
miliauerit exaltabit.

CHRY. i. ho. Supra dominus arguerat scribas et phar
iseos crudelitatis et negligentie: consequenter autem ar
guit eos inanis glorie que fecit eos a deo recedere. vñ
dicit: Omnia autem opa sua facit ut uideantur ab hominibus.

CHRY. i. ho. In omni re nascitur quod ipsam exterminat:
sicut ex ligno uermis et ex uestimento tineam. vñ sacer
dotum ministerium quod positi sunt ad edificationem sanctita
tis corumpere diabolus nititur: ut hoc ipsum bonum dum pro
pter homines fit fiat malum. Tolle hunc uitiu de clero: et si
ne labore omnia refecabis. ex hoc enim fit: ut difficile cle
rici peccantes penitentiam agant. Uult autem dominus in hoc ostē
dere eam propter quam non poterant credere christo: hunc est
quia omnia faciunt ut uideantur ab hominibus: impossibile enim
est ut credat christo celestia predicant: quod gloria hominum
concupiscit terrenam. Legi enim aliquem interpretantem
hunc locum: Supra cathedram. id est in honore et gradu quo
fuerat moyses constituti sunt scribe et pharisei idigne
quod legem prophetant de christo uenturo predicabant aliis: ipsi
autem non recipiebant presentem: propter hoc horum populorum
audire legem quam predicabant. id est credere in christum predicatum
a lege: et non imitari scribas et phariseos incredulos. et
reddidit eam quare predicabant ex lege christum uenturum: et
non credebant in eum: quia scilicet omnia opa sua faciunt ut ab homi
nibus uideantur. id est quia non predicabant christum uenturum uel
derio aduersus eum: sed ut doctores legis esse ab homi
nibus uiderentur. **ORI.** Ad hoc autem opa sua faciunt ut
ab hominibus uideantur: uisibile suscipientes circuncisionem
et uisibiliter corporalia ferma auferentes de do
mibus suis et similibus his similia agentes. christi uero di
scipuli legem in occultis implent quasi in occulto constituti
iudei: ut apostolus dicit. **CHRY.** i. ho. Uide autem
hic quod cum quadam intentione eos iudicat. Non enim simplici
ter ait: quod faciunt opa sua: ut uideantur ab hominibus: sed ad
didit omnia. Deinde monstrat quod neque in magnis uane glo
riabantur: sed in quibusdam uilibus rebus. vñ subdit: Dilatant
enim philateria sua et magnificant fimbrias. **HIE.** Dominus n.
cum dedisset mandata legis per moysen: ad extremum itum
lit: Ligabis ea in manu tua: et erunt semper ante oculos
tuos. et est sensus: Precepta mea sunt in manu tua: ut ope
copleantur. sunt ante oculos tuos: ut die ac nocte mem
teris in eis. Hoc pharisei male interpretantes scribebant
in membranis decalogum moysi. id est decem legis uerba: com
plicantes ea et ligantes in fronte: et quasi coronam: capitis
facientes: ut semper ante oculos mouerent. Insuper quo
que aliud moyses ut in quatuor angulis palliorum huius
cyntrinas fimbrias faceret ad israel populum discernen
dum: ut quomodo in corpibus circuncisio signum iudaice gen
tis daret: ita uestis haberet aliquam differentiam. Super
stitiosi uero magistri captantes auram popularem: atque
ex mulierculis captantes lucra: faciebant grandes fim
brias: et acutissimas in eis spinas ligabant: ut uidebantur
ambulantes et sedentes iterum: et quasi hac commotione
retraherentur ad ministeria fuititit dei. **Picariola**
ergo illa decalogi philateria uocabatur. id est seruatoia
eo quod quicumque habuisset ea: quasi ob custodia et mu
nimetum sui haberet. Non intelligitur pharisei quod hec
in corde portanda sunt non in corpore: alioquin et amaria et
arce habet libros: et noticia dei non habet. **CHRY.**
Illorum autem exemplo adhuc multi aliqua nota habent
ea angelorum consingunt et scribunt: et alligant quod non intelli
gentibus membra uidentur. quodam uero aliquam partem eam
gelii scriptam circa collum portant. Sed nonne quomodo
euangelium in ecclesia legitur: et audit ab omnibus: et in ergo
in auribus posita euangelia nihil presumunt: quomodo cum possit
circa collum suspensa saluare: Deinde ubi est uinum euange
lij: in figuris scriptum: an in intellectu sensum: et in figuris
huiusmodi circa collum suspensa. si in intellectu: ergo melius in cor
de posita presumunt: quod circa collum suspensa. Alii uero sic
exponunt hunc locum: quod dilatabant uerba sua de prophetis
obseruatis: quasi philateria. id est seruatoia salutis
ea populo assidue predicantes. Fimbrias autem uestimen
torum magnificatas dicit superminetias eorum: id est ma
datoium. **HIE.** Quomodo autem superflue philateria dilatant: et
magnas faciunt fimbrias: gloriari cupientes ab homini
bus: consequenter arguunt in reliquis: vñ dicit: Amant enim
primos accubant in cenis: et primas cathedras in synagoga. **RABA.**
Notandum quod non saluati in foro: non primo sedere uel
cubere non uetat eos: quibus hoc officium ordie uenit: sed
eos quod hec sine habita sine non habita idebitur amant
a fidelibus: quasi improbos dicit esse cauendos. **CHRY.**
Non enim uitupat eos quod in primo loco recubant: sed eos
quod amat primos discubant: ad uoluntate uitupatione et
ferens: non ad factum. Sine enim loco se humiliat: quod ex
de se profert. aliquid enim tactat: et audiens laudabile est in
ultra loco discubere. discubant propter oes: et non solum in iacta
tia cordis non dimittit: sed adhuc aliam iactantiam humili
tatis acquirit ut qui uult uideri iustus et humilis ui
deatur. Multi enim superbi corpe quidem in nouissimo
recubantes: cordis autem elatione uidentur sibi in capite re
cubere. et multi sunt humiles in capite recubantes: et colli
entia se in ultra esse existimant. **CHRY.** i. ho. Intende
at ubi in eis uana gloria ostenditur: in synagogis. id est quomodo
itrabant: alios directuri. In cenis hunc pati qualitercumque
et tolerabile erat quatuor doctorum in admiratione esse
oporteat: non in ecclesia solum sed ubique. Si autem colligere
talia est iudicatio quam malum est studere: ut his aliis potius

Ca. XXI
CHRY. i. ho. Notandum quod non saluati in foro: non primo sedere uel cubere non uetat eos: quibus hoc officium ordie uenit: sed eos quod hec sine habita sine non habita idebitur amant a fidelibus: quasi improbos dicit esse cauendos. CHRY. Non enim uitupat eos quod in primo loco recubant: sed eos quod amat primos discubant: ad uoluntate uitupatione et ferens: non ad factum. Sine enim loco se humiliat: quod ex de se profert. aliquid enim tactat: et audiens laudabile est in ultra loco discubere. discubant propter oes: et non solum in iacta tia cordis non dimittit: sed adhuc aliam iactantiam humili tatis acquirit ut qui uult uideri iustus et humilis ui deatur. Multi enim superbi corpe quidem in nouissimo recubantes: cordis autem elatione uidentur sibi in capite re cubere. et multi sunt humiles in capite recubantes: et colli entia se in ultra esse existimant. CHRY. i. ho. Intende at ubi in eis uana gloria ostenditur: in synagogis. id est quomodo itrabant: alios directuri. In cenis hunc pati qualitercumque et tolerabile erat quatuor doctorum in admiratione esse oporteat: non in ecclesia solum sed ubique. Si autem colligere talia est iudicatio quam malum est studere: ut his aliis potius

CHRY. sup matth. Primas etiā salutationes
 amāt: nō solū i tēpore vt eos primū salutem: s; etiā
 i voce vt clam ites dicam: Que rabbi: z in corpe vt
 stecis capitib; eis icurruemur: z i loco vt in publico
 salutem. vñ dicit. Et salutationes i foro. **RABA.**
 Quāuis z h; culpa nō careat: si iudē i foro lib; iter
 eē q; cathedra moyfi magistri synagoge cupiūt ap-
 pellari: z vocari ab homib; rabbi. **CHRY.** sup mat
 thei. i. vocari volūt z nō eē: nomē appetūt: z officiu
 negligūt. **ORI.** In ecclesia etiā chūsti iueniuntur
 mēlarū suscipiētēs primatū vt diacones sūt: cōsequē
 ter aut pmas cathedras eorū q; dicunt p̄dyteri pri-
 pere ambiūt. qdā aut machinant vt epi vocent ab
 homibus: h; ē rabbi. chūsti aut discipul; diligit qdē
 i spiritalib; cenis recubūt: p̄mos: vt meliora spirita
 liū cibū māducet. Diligit etiā cū apostolis sedētis
 bus sup. rii. thronos pmas cathedras: ac trib; bonis
 dignū se p̄bere festinās cathedris huiusmōdi. sic aut
 z salutiōes diligit q; sūt i nūdinis celestib;. i. cele
 stib; p̄mitiuōz cōgregationib;. Vocari aut rabbi
 neq; ab homib; neq; ab aliquo alio diligit iust;: qz
 vñ ē magister oim. vñ subdit: Vos aut noli. voca-
 ri rabbi. **CHRY.** i ho. Uel aliter: P̄missōz de q;
 bus phariseos icūsauerat: alia quidē sicut pua z vi-
 lia p̄mittit: qñ discipulis de his istruī nō idigentis
 b;: s; qd erat oim maloz cā. i. thronū appetere ma-
 gistratē h; i mediū ducit ad discipulos istruendū. vñ
 subdit: Vos aut nolite vo. rab. vñ ē ei magister ves-
 ter. **CHRY.** sup matth. q. d. Nolite vocari rabbi:
 ne qd deo debet vobis p̄sumatis. Nolite z alios vo-
 care rabbi: ne diuinū honorē homib; deserat: An
 ē enī magister oim q; oēs homies naturaliter docet.
 Si ei hō hominē erudiret: oēs homies disceret qd
 habet doctoris. nūc aut qz nō hō docet sed de: ml
 ti quidē docent: pauci aut discūt. Nō enī hō intelles
 cū p̄stat hominē docēdo: sed a deo p̄stitū p̄ admo-
 nitionē ereret. **HYLA.** Et vt meminerit discipus
 li se filios pentis vni: z p̄ noue natiuitatis genera-
 tionē terreni or; excessisse p̄mordia subdit: Omēs
 aut vos fratres estis. **HIE.** cōtra heluidiū. Oēs au-
 tē homies affectu fratres dici possūt: qd i duo diuini
 dif. i. speciale: z cōe. In speciale: qz oēs christiani fra-
 tres vocant. Porro i cōmune: qz oēs hoies ex vno
 patre nati pari iter nos germanitate coniungimur. Se-
 quit: Et patrē noli. vo. zc. **CHRY.** sup matth. In
 mūdo enī q̄uis hō hominē generat: tñ vñ ē pater
 q; oēs creauit. Nō enī initiū vite habem; ex parenti-
 bus: s; trāsitu vite p̄ eos accipim;. **ORI.** Sed quis
 nō vocat patrē i terris: q; p̄ oēm actū sūm deū ipletū
 dicit: Pater noster q; es i celis. **GLO.** Quia vō ap-
 parebat q; eēt oim p̄ i h; q; dixerat: Qui es i celis:
 vult exponere q; sit oim magister. vñ p̄ceptū de ma-
 gistro iterū repetit dicēs: Ne vocemini magistri q; a
 magister vester vñ ē chūst;. **CHRY.** i ho. Nō ta-
 mē oū dicit cōrist; magister: excludit patē: sicut neq;
 q; ex hoc q; de; pater noster or; hoim pater: excludi-
 tur chūst;. **HIE.** Querit aut quare aduersum h; p̄-
 ceptū apostol; doctorē gētū se eē dixerit: aut quō i
 monasterijs vulgato s̄mone se inuicē patres vocāt.
 Quod sic soluit: Aliud ē eē natura patrē vel magi-
 strū: aliud indulgētia. Nos si hominē patrē vocam;
 bonoz etati deserim;: nō auctoz nōre oīdimus

vite. magister enī dicit ex cōsortio veri magistri: et
 ne infinita replicē quō vñ p̄ naturā de;: z vñ filius
 nō p̄iudicat ceteris: ne p̄ adoptionē di; vocent z si-
 lij: ita z vñ pater z magister nō p̄iudicat aliis vt ab
 usue vocent z patres z magistri. **CHRY.** in ho.
 Nō solū aut oīs p̄mat; cupit. p̄hibet: sed ad contra-
 riū auditorē iducit. vñ subdit: Qui maior ē vestruz;
 erit minister vester. **ORI.** Uel aliter: Et si mistat
 q; verba diuina: sciēs q; chūst; i eo fructificat: neq;
 q; se magistrū sed ministrū. p̄fitef. vñ seqt. Qui ma-
 ior ē vestruz; erit minister vester. qñ z ipe chūst; cū eēt
 vere magister: ministrū se eē. p̄fessus ē dicēs: Ego sum
 i medio vestruz; quasi q; mistat. bñ aut p; oia q; va-
 ne glorie verauit cōcupiam: addidit dicēs: Qui aut
 se exaltauerit humiliabit;: z q; se humiliauerit exaltabi-
 tur. **REMI.** Quō sic intelligit: Dis q; se de suis meri-
 tis extollit. apud deū humiliabit;: z q; se de benefacti-
 humiliat apud deū exaltabitur.

**Ue autez nobis scribe z pharisei
 hypochrite: qui clauditis regnuz ce-
 lozū ante homines. Vos. n. nō itra-
 tis nec itroeuētes finitis intrare.**

ORI. Chūst; quasi vere fili; dei illi; q; legē dedit
 sūm similitudinē b̄dictionē q; sunt i lege dixit z ipe
 beatitudines eorū q; saluant;: sūm similitudinē aut
 maledictionū positarum i lege ponit veb; aduersus
 peccatores dicēs: Ueb; vobis scribe z pharisei hypo-
 crite: q; fatent bonitatis eē aduersus peccatores ista
 p̄nūciare itelligāt: qz simile ē. p̄positū dei i maledi-
 ctiōib; legis. siue aut illa maledictio siue istud veb; n̄
 ex. p̄nūciantē cōtingit peccati: sed ex peccatis qbus
 dignū se p̄bet ad susceptionē istozū q; de; discipline
 cā. p̄nūciant;: vt cōuertāt homies ad bonū: sic patet
 i crepās filiū. p̄fert verba maledictiōis: nec tñ vult il-
 lū dignū fieri maledictiōib; illis: sed magis ab eis di-
 uertere. Qui; aut veb; cām subdit: Quia clau. reg. ce-
 lo. an. ho. vos au. nō itra. nec itro. finitis intra. Dec
 duo p̄cepta naturaliter isepabilia sūt: qñ b̄ipm suf-
 ficat ad expulsionē q; alios non permittit intrare.

CHRY. sup matth. Regnū celozū dicit scriptare:
 q; i illis insitū ē regnū celozū. ianua ē intellect; eorū.
 Uel regnū celozū ē beatitudo celestis. ianua autē ē
 chūst; p̄ quē itroif i eā. Lauicularij aut sūt sacerdo-
 tes: qbus creditū ē verbū docēdi z iterptādi scriptu-
 ras. clauis at ē verbū sciētie scripturarū: p̄ quā apif
 homib; ianua vitatis. Aprio ar ei; ē interpretatio vā.
 Uide aut q; nō dixit: Ueb; vobis q; apitis: sed q; clau-
 ditus ergo nō sūt scripture clauis: s; sint obscure.

ORI. Pharisei ergo z scribe nec itrabāt: nec eū vo-
 lebāt audire q; dixit: Si q; p̄ me itroierit saluabitur.
 Et nec itratēs. i. eos q; credere poterāt p̄pca q; a lege
 z p̄phetis an fuerāt declarata de chūstio: Introire
 sinebāt: cū oī terroze ianua claudētēs adhuc veros
 gabāt doctrine ei;: z subuertebāt oēm p̄pheticam
 scripturā de eo: z blasphemabāt oē op; ipi; qñi falsi
 sum z a diabolo factū. Sed z oēs q; mala cōuersati-
 one suadēt exēplū peccādi i populo: z q; faciūt inu-
 riā scādalis; tes puillos: claudere vidēt an homies
 regnū celozū. Et h; peccatū inuenit qdē i popularib;
 maxie at i doctorib; q; docēt qd docet sū iusticiam

quod sanctificat aurum? Et quicumque iuraverit in altari nihil est: quicumque autem iuraverit in dono quod est super illud dicitur. **Ecce quod enim maius est: donum: an altare quod significat donum? Qui ergo iurat in altari: iurat in eo et in omnibus que super illud sunt. Et quicumque iuraverit in templo: iurat in illo et in eo que habitat in ipso. Et qui iurat in celo iurat in throno dei et in eo que sedet super ipsum.**

HIE Sicut in philateris et similibus dilatatis opinio sanctitatis captabat gloriam: et per occasionem glorie quebat lucra: sic alia traditionis fraude inerta ipse tans arguit transgressores. **Sicque** ei i cotetio dei seu i aliquo iurgio vel i cause abiguo iurasset in templo et postea coulet? eet m: dacti: no tenebat crimis re? **Et** h e qd dicit: **Ueb** vo. ou. ce. q dicit. **Quicumque** iurauerit p tem. nihil e. q. d. **Nihil** dicit. **Sin**at iurasset i auro et pecunia q i templo sacerdotib? offerebat: statim id i quo iurabat cogebat exoluere. **vn** seqf: **Qui** autem iura. i. a. ten. debet vel debitor e? **CHRY.** sup mat thei. **Templu** qd ad gloria dei ptinet et ad hoim spiritali salute. **Auru** at repli tñ ad gloria dei ptineat: tñ magis ad delectatione hoim et ad utilitate sacerdotu offerf. **Indei** g auru quo ipi delectabaf: et dona na qb? ipi pascebaf sanctiora dicebat ee qb? ipm tēplu: vt hoies pmprioze faceret ad offerenda dona qb? ad pces funde das i templo: vn quemeter rephedit cecos ois dices: **Stulti** et ceci: **Quid** ei mai? e. auru an replu qd sancti. au. **Multi** at nuc christia sic in ptes intelligit. **Ecce** ei si aliq ca fuerit: modicu vide tur face q iurat p deu. **Qui** at iurat p euageliu: maius aliqd fecisse videt. **Quib?** similit dice du e: **Stulti** et ceci. na scripture p deū scrite sūt: no deus pp scripturas. **Maio** g e? q sanctificat euageliu: qb euageliu qd sanctificat ab eo. **HIE.** **Rursum** siqs iurasset i altari: piuriu reu nemo retinebat: si at iurasset i dono vel i oblatioib?: h e i hostia vel i victimis i familia et ceteris q offeruf deo sup altare: h studio sissime repetebat. **Totu** at faciebāt no ob dei tiorez: sed ob diuitiaru cupiditate. **vn** seqf: **Et** q iura. i. altari nihil e. **Qui** at iura. i. dono. qd sup illud e dicitur. **Ar** qui ei eos ois stulticie et fraudulētie q multo maius sit altare qb? hostie q sanctificaf ab altari. **vn** seqf tur: **Ecce** qd eni mai? e: donu: an altare qd sanctificat o? **GLO.** **Et** ne forte i tātā isania pruperent: vt diceret aurū sancti? eē templo: et donū altari: eos alia rōne couicit: qz videlz i iuramento qd fit p repluz et altare cotinet iuramentu qd fit p aurū vel p donū **Et** h e qd subdit: **Qui** g iurat i altari. iurat i eo et i oib? q sup illud sūt et iurauerit. **ORI.** **Similit** qm iudei consuetudine habebat p celu iurare ad rephēsi onē eozū subdit: **Qui** iurat i celo: iurat i throno dei et i eo q sedet sup ipm. **No** g sicut arbitraf: euadūt piculu i eo q no p deū iurat: s; p thronū dei. f. celu.

GLO. **Qui** ei p subiecta creaturā iurat: et per diuinitate pñde: vt creature iurat. **ORI.** **Et** at iurantiū cōfirmatio vbi de quo iurat. **Juramentu** g intelli

gēdū ē testimoniū scripturarū qd pferf ad cōfirmationē vbi qd loqmur: vt sit qdē replū dei scriptura diuina: aurū at posit? sēsus i ea. **Sicut** at aurū qd fu erit extra replū nō ē sanctificatū: sic ois sēsus q fuerit extra diuinā scripturā: quis admirabilis videaf nō ē sanct? **No** g debem? ad cōfirmādā doctrinā nostros itellect? assumē: nisi oñderim? eos eē sanctos et eo q i scripturis cōtinē diuinis: **Altare** autē ē homis cor: qd pncipale habet i hoie. **Uota** autē et dona q ponūf sup altare eē oē qd supponit cordi: vt orare: pfallere: elemosynas facere: ieiunare. **Sanctū** g facit oē votū hois: cor ei? et quo votū ei offerf. **Jo** nō pōt honorabili? eē votū qb? cor hois: et quo tras mittit votū. **Si** ergo cōscia hois n pugnaf: fiduciaz h; ad deū: non pp dona: sed qz vt ita dicā altare cor dis sui bñ cōstruit. **Terciu** ē vt dicam: q sup replū i. sup oēm scripturā et sup altare. i. sup oē cor ē itelle ct? qdā q or celu: thron? ipi? or dei: in quo ē videre facie reuelata cū venerit: qd pfectū ē facie veritatē.

HYLA. **Adueniēte** et christo: iutile docet eē fiduciā legis: qz nō i lege christ? s; lex sanctificaf in christo i quo veluti sedes thronusq; sit positus: atq; ita stulti ceci q sūt q sanctificāte ptermisso: sanctificata veneraf. **AVG.** de qñi. euan. **Templū** ē et altare ipm christū itelligim? aurū et donū laudes et sacrificia: q i eo et p eū offerim?. **No** eni ille p h: sed ista p illū sanctificantur.

De uobis scribe et pharisei hypocrite: q decimatis mentā et anethuz et cyminu: et reliqtis q grauiora sūt legis: iudiciū et misericordiā et fidē. **Dec** oportuit facere et illa nō omittere. **Duces** ceci excolātes culicez: camelū aut glutietes.

CHRY. i ho. **Supra** ois dicit q ligabāt grauiora onera et aliis iponebāt: que ipi nec tāgere volebāt. **Hic** at rur? oñdit: q i puis qretes diligētiā magna tēnebāt. **vn** or: **Ueb** vo. scri. et pha. hypo. q deci. mē tā et ane. et cym. **HIE** **Pharisei** eni qz pcepit ois pp alimonia sacerdotū et leuitarū: quoz ps erat do min? oim rerū offerri i templo decimas: vt itellectus mysticos dimittam? h habebāt studiū: vt q vilia fuerāt cōportare: cetera q erāt maiora puipebant. **vn** seqf: **Et** reli. q grauiora sūt le. iudi. et misi. et fi. **Ex** h capitulo arguit eos auaricie: q studiose et vilu ole rū decimas erigāt: et iudiciū i disceptatiōe negocio rū: miamq; i paupes: et fidē i deū: q magna sunt pter mittāt. **CHRY.** **Uel** qz sacerdotes auaricia pleni: siqs decias alie? rei: vel mīne nō obtulisset corripie bāt eū: qñ magnū crimē fecisset. **Sicq;** aut alterū le debat: aut i deū peccabat: n curabāt eū corripere: d lu cro at suo solliciti: et de gloria dei ac salute hoim negligētes. **Seruare** ei iusticiā et facē miam: et habere fidē pp suā gloriā de? mādauit. **Decias** at offerre p pter utilitate sacerdotū: vt sacerdotes qdē populo i spiritualib? obsequat: populi at in carnalib? sacerdotib? submistrēt: sic et mō fit: qz omēs de honore suo sūt solliciti. **De** honore at dei nulli portioēs ēt suas vigilāter defēdūt: sed circa obsequiū ecclesie curā i

hypocrite qui similes estis sepulchris dealbatis.
 CHRY. sup matth. Merito quidem iustorum corpora
 in templo dicuntur: quia anima in corpore iusti ornat
 tur: sicut oculus in templo. vel quia ipse deus in corpo
 ribus habitat iustus. Corpora autem peccatorum sepul
 chra dicuntur mortuorum: quia anima mortua est in cor
 pore peccatorum. nec enim vivens putanda est: que nihil
 vivum aut spiritale agit in corpore. HIE. Sepulchra
 autem forinsecus levigata sunt calce et ornata marmo
 ribus in auro: coloribusque distinctis: intus autem
 plena sunt ossibus mortuorum. vñ dicit: Que apparet
 hominibus speciosa: intus autem plena sunt ossibus mor
 tuorum et omni spurcicia. Sic autem et pharisæi magistri
 qui alia docent: et alia faciunt: mundiciam habitu vestis
 et verborum humilitate demonstrant: intus autem pleni sunt
 omni spurcicia et avaricia et libidine. et hoc manifes
 te exprimit inferens: Sic et vos a foris quidem appa
 re iusti. intus autem pleni estis hypocritis et iniquita
 te. ORI. Omnis enim iusticia simulata mortua est
 que propter deum non fit: magis autem neque iusticia est
 sic mortua homo non est homo. Et sicut mimi qui perso
 nas suscipiunt aliorum: et non sunt ipsi quos simulat. Ta
 ta ergo sunt ossa in eis et iniudicia: quanta bona simu
 lant in malo affectu. Vident autem a foris coram homi
 nibus: non eis quos scriptura appellat oculos: sed coram
 eis qui sicut homines moriuntur. GRE. xxvj. moralium.
 Ante districtum vero iudicem exultatione id est de igno
 rantia habere non possunt: quia dum ante oculos hominum
 omnem modum sanctitatis ostendunt: ipsi sibi sunt testimo
 nio: quia bene vivere non ignorant. CHRY. sup mattheum
 hic autem hypocrita si bonum esse malum: ut quod non vis
 apparere quod vis esse: Nam quod turpe est apparere: for
 mosius est esse: quod autem formosius est apparere: for
 mosius est esse. Ergo aut esto quod apparet: aut ap
 pare quod es.

Ue vobis scribe et pharisæi hypo
 crite: qui edificatis sepulchra pphe
 tarum et ornatis monumenta iusto
 rum: et dicitis: Si fuissetis in die
 bus patrum nostrorum: non essemus
 socii eorum in sanguine prophetarum.
 Itaque testimonio estis vobismetipsis:
 quia filii estis eorum qui prophetas
 occiderunt.

HIE. Prudentissimo syllogismo arguit eos esse fili
 os homicidarum: dum ipsi opinione bonitatis et glorie
 in populo edificat sepulchra prophetarum: quos maio
 res eorum interfecerunt. Et hoc est quod dicit: Ue vobis
 scribe et pharisæi hypocrite qui edificatis sepul
 chra prophetarum et ornatis monumenta iustorum. ORI.
 Non satis rationabiliter cominari videtur: aduersus
 eos qui edificat sepulchra prophetarum. quantum enim ad
 laudabile aliquid faciebant: quod ergo erant digni suscipi
 pere verum. CHRY. in bo. Non ergo eos excusat: quoniam se
 pulchra edificat: sed intencioni eorum detrabit: cum qua
 edificabat: quoniam non pro honore eorum qui occisi fuerant:
 sed sicut pompa sibi statuentes in occisionibus illorum: et
 formidantes: ne forte tempore precedente sepulchris de

structis: tabescat tante audacie memoria. CHRY.
 sup matth. Uel quod dicebat apud se: Si beneficimus
 pauperibus: non multi videtur: et pro tempore videtur. Nonne
 melius edificia facimus quam omnes aspiciunt: non solum in hoc tem
 pore: sed etiam in posterum. O insipientes homines: quod tibi prodest
 post mortem ista memoria: si ubi es torqueris: et ubi non
 es laudaris: Dum autem iudeos castigat dominus: christianos
 docet. nam si ad illos solos dicitur: hec dicta fuissent
 tamen non etiam scripta: nunc autem et dicta sunt propter illos: et
 scripta propter istos. Si ergo iuxta alia bona fecerit
 homo edificia sancta: additamentum est bonis. si autem sine aliis
 bonis operibus: passio est glorie secularis. Non enim
 gaudet martyres quando ex illis pecunijs honoran
 tur in quibus pauperes plorant. Sempiternam etiam iudei peritorum
 sanctorum cultores fuerunt et presentium contemptores: ma
 gis autem et persecutores. Non enim sustinentes increpationes
 prophetarum suorum: persequebantur eos et occidebant: pos
 itea vero nascetes filii intelligebant culpas patrum suo
 rum: et id quod de morte innocenti prophetarum dolentes.
 edificabant memorias eorum. Et ipsi tamen similiter perse
 quebantur et interficiebant suos prophetas: increpantes eos
 propter peccata sua. et id subdit: Et dicitis: Si fuissetis
 in diebus patrum nostrorum: non essemus socii eorum in
 sanguine prophetarum. HIE. Hoc autem et si sermone non
 dicat: opere loquuntur ex eo quod ambitiose et magnifice
 edificat memorias occisorum. CHRY. super matth.
 Qualia ergo cogitabat in corde: talia loquebatur et fa
 ctis. Naturalis autem consuetudine omnium malorum homi
 num hic christus exponit: quod alter alteri culpam cito
 intelligit: suam autem difficile. Dum enim in causa alteri tranqui
 lum habet cor: in sua vero turbatum. In causa ergo alterius
 de facili possumus omnes iusti iudices esse. Ille autem vere
 iustus et sapiens est: qui sibi iudex fieri potest. Sequitur: Itaque
 testimonio estis vobismetipsis: quia filii estis eorum qui pro
 phetas occiderunt. CHRY. in bo. Qualis autem est excusa
 tio filium esse homicide: eum qui non communicat menti patris:
 patet quod nulla. vñ manifestum est quod propter hoc dicit: quia
 occulte insinuat malitie similitudinem. CHRY. super
 matth. Testimonia enim sunt de filiis mores parentum
 si enim pater fuerit bonus et mater mala: aut e converso:
 filii interdum patrem sequuntur: interdum matrem. Si autem am
 bo fuerit equalis: fit quidem aliquando ut de bonis
 parentibus mali creantur filii: aut e converso: sed raro. Sic
 enim hoc est: sicut cum extra regulam nature nascitur homo: aut
 sex digitos habet: aut oculos non habet. ORI. Sed
 et in prophetis dictis narratio secundum historiam est corpus
 spiritualis autem sensus est anima. Sepulchra ipse Iesus scriptu
 rarum et libri. Qui ergo solam historiam attendunt corpora
 prophetarum colunt in lris posita quasi in quibusdam sepul
 chris: et dicunt pharisæi. i. precisi: quasi animam pro
 phetarum precedentes a corpore.

Et vos implete mensuram patrum
 uestroꝝ. Serpentes genimina uipe
 ray: quomodo fugietis a iudicio gehene?
 Iohannes dico vobis: Ecce ego mitto ad
 uos prophetas et sapientes et scribas: et
 ex illis occidetis et crucifigetis: et ex
 cis flagellabitis in synagogis uestris

et psequimini de ciuitate in ciuitatez ut ueniat sup uos ois sanguis iust q effusus est sup terrā: a sanguine a bel iusti usqz ad sanguinē zacharie filij barachie: quē occidistis inter templū et altare. Amē dico uobis uenient hec oia sup generationē istā.

CHRY. in bo. Quia dixerat contra phariseos et scribas q filij essent eorum q occiderunt pphetas: nunc manifestat q i malicia eis similes erant: et q fictio erat hoc q dicebant: q non comunicassent opibus eorum si fuissent i tempore illo. Et id dicit: Et vos implete mensurā patrum vestrorum. Non quidē hoc dicit quasi iniungēs: sed quasi p̄dicēs qd futurū erat. CHRY. super matth. Propheciat enī vel futurū eē: vt sicut patres eorum interfecerunt pphetas: sic et ipsi interficerēt christū et apostolos et ceteros sanctos: vtputa si contra alij quē litiges aduersariū dicis illi: fac mihi qd es facturus. nō iubēs vt faciat: sed ostēdis te intelligere qd cogitat facere. Et quidē quātū ad veritatē excesserūt mensurā patrum suorum. Illi enī homines occiderūt: isti deū crucifixerūt. S; q; volūtate sua descendit i mortē: nō iputat illis sue mortis peccatū: iputat autē illis mortē apostolorū ceterorūq; sanctorū. Et id dicit: Implete et nō supimplere. Nā benigni et iusti iudicis ē suas iniurias contēnere: et aliorū iniurias v̄dicare. ORI. Impleuit etiā mensurā paterne iniq̄tatis: p hocipm q nō credūt i christū. Nā at̄ incredulitatis fuit: qm̄ semp̄ animū suū oederūt circa bistōrias copales: nihil spirituale i eis volētes intelligere.

Hyla. Quia ergo mensurā paterne volūtatis implebit: iō et serpētes et vipina generatio sūt. vñ sequitur: Serpētes genimina viperarū quō fugietis a iudicio gehēne. HIE. Docipz et iohānes baptista dixerat. Sic ergo de viperis inq̄t nascūt vipere: sic de homicidis p̄b̄ vos nati estis homicide. CHRY. sup matth. Genimina autē viperarū dicit: qm̄ talis est viperarū natura vt filij rumpāt vterū matris: et sic pcedāt: sic et iudei semp̄ parētes condēnāt: rephēdētes eorū facta. Dicit autē Quō fugietis a iudicio gehēne: Nūq̄d sepulchra sanctorū edificātes: Sed p̄m̄ gradū pietatis ē sanctitatē diligere. deinde sanctos: sine cā ei iustos honorat q iusticiā spernit. Nō possunt sancti amici eē illorū qbus de? ē inimicus: an forsitan nomē vacuū vos liberabit: q; videmini eē i populo dei. puto autē q meli? ē inimic? apertus q̄ amic? falsus: sicut apud deū odibilior est q seruū dei se dicit: et mādata diaboli facit. apud deū quidem q hominē occidere disponit: atq; occidat: homicida habet. Volūtas enī ē que aut remunerat p bono: aut condēnat p malo. opa autē testimonia sunt volūtatis. Nō ergo querit de? opa propter se: vt sciat quō iudicet: sed ppter alios vt oēs intelligāt quia iustus ē de?. Prouidet autē de? occasione peccādi malis: nō vt peccare faciat: sed vt peccatōrē ostēdat: et bonis p̄bet occasionē: p quā ostēdant ppositū volūtatis sue. Sic ergo scribis et phariseis dedit occasiōnē ostēdendi volūtātē suā. vñ cōcludit. Iō ecce mitto vobis pphetas et sapiētes et scribas. Hyla. i. a

postolos q de futurozū reuelatiōe prophete sūt: de christi agnitōe sapiētes: de legis intelligētia scribe. HIE. Vel obserua iuxta apostolū scribentē ad corinthios: varia dona esse discipulorū christi: alios prophetas q v̄tura p̄dicāt: alios sapiētes q nouerūt qm̄ dicit. pferre s̄monē: alios scribas i lege doctissimos: ex qbus lapidat? ē stephan?: paul? occisus: petrus crucifixus: flagellati i actib? apostolorū discipuli: p secuti sūt eos de ciuitate i ciuitatē: expellēs de iudea vt ad gentiū populos trāsmigarēt. ORI. Ut scribe q mittunt a christo sūt s̄m̄ euāgelij quos et spūs viuificat et lra nō occidit: sicut lra legis quā sequeātes i vanas supstitiōes icurrūt. Simpler at̄ euāgelij narratio sufficit ad salutē. Scribe autē legis scribas noui testamēti ad huc p detractiōne flagellant i synagogis suis. sed et heretici q sūt spiritales pharisei: linguis suis christianos flagellāt et psequunt de ciuitate i ciuitatē: interdū corporaliter: alij autē spiritaliter volētes eos expellere: qm̄ de p̄p̄ta ciuitate legis et p̄p̄betarū et euāgelij i aliō euāgelij. CHRY. sup matth. Deinde vt ostēdat qm̄ nō ipone hoc faciēte ineffabile eis ex his timorē iacuit. vñ subdit: Ut ueniat sup uos ois sanguis. RABA. omis debita vitio p effuso sanguine iustorū. HIE. De abel quidē nulla ē ambiguitas qn̄ his sit quē cham frater occiderit. Iustus autē nō solū ex dñi nūc iustia: sed ex generis testimonio cōprobaf: vbi accepta ei? a deo narrantur munera. Querim? at̄ q̄s fuerit iste zacharias filij barachie: q; multos legim? zacharias: et ne libera nobis tribueret erroris facultas additū ē: Quom occidistis iter templū et altare. Alij zachariā filium barachie dicit q in xij. p̄p̄betis vdecim? ē: patris q; in eo nomē cōsentit. sed vbi occisus sit iter templū et altare scriptura nō loquit: marie cū tēpōb? eius vir ruine tēpli fuerit. Alij zachariā patrē iohānis intelligi volūt. ORI. Venit enī ad nos quedā traditio talis: quasi sit aliq̄s loc? i tēplo: vbi virginib? q; dem licet adorare deū: ex pte at̄ eazū t̄pōnū virilē nō p̄mittebāt i eo cōsistere. Maria autē postq; genuit saluatōrē: igredies ad orandū stetit i illo virginū loco: phibētib? autē eis q nouerāt eā iā filiū genuisse zacharias dixit: qm̄ digna ē virginū loco cū aditū sit virgo. Ergo quasi manifestissime aduersus legē agentē occiderūt eū iter templū et altare v̄ri generationis illi? HIE. Hoc tñ q; de scripturis nō habet auctoritatē: eade facilitate contēnitur q p̄bat. Alij istū volūt esse zachariā q occisus sit a toas rege iude iter templū et altare. i. i atrio tēpli. Sed obseruādū q; ille zacharias nō fuit filij barachie sed ioiade sacerdotis. Sed barachias in lingua nostra b̄ndicōis deū dicit: et sacerdotis ioiade iusticia bebreo nomine demonstrat. In euāgelio vero quo vtunt nasareni: p filio barachie filij ioiade scriptū reperimus. REMI. Querendū est autē quō usq; ad sanguinē zacharie dixerit: cū plurimorū sanctorū sanguis potest fuit effusus: Soluit autē sic. Abel pastor ouium fuit et i cāpo occisus. zacharias fuit sacerdos i atrio tēpli interfect?. Iō ergo dñs hos duos cōmemorat: quoniā p hos oēs sancti martyres designant laicalis. f. et sacerdotalis ordinis. CHRY. in bo. Abel et cōmemorauit: ostēdens qm̄ ex inuidia essent christū et discipulos ei? occisuri. Zacharie autē mētionēz sū

et psequimini de ciuitate in ciuitatez ut ueniat sup uos ois sanguis iust q effusus est sup terrā: a sanguine a bel iusti usqz ad sanguinē zacharie filij barachie: quē occidistis inter templū et altare. Amē dico uobis uenient hec oia sup generationē istā. CHRY. in bo. Quia dixerat contra phariseos et scribas q filij essent eorum q occiderunt pphetas: nunc manifestat q i malicia eis similes erant: et q fictio erat hoc q dicebant: q non comunicassent opibus eorum si fuissent i tempore illo. Et id dicit: Et vos implete mensurā patrum vestrorum. Non quidē hoc dicit quasi iniungēs: sed quasi p̄dicēs qd futurū erat. CHRY. super matth. Propheciat enī vel futurū eē: vt sicut patres eorum interfecerunt pphetas: sic et ipsi interficerēt christū et apostolos et ceteros sanctos: vtputa si contra alij quē litiges aduersariū dicis illi: fac mihi qd es facturus. nō iubēs vt faciat: sed ostēdis te intelligere qd cogitat facere. Et quidē quātū ad veritatē excesserūt mensurā patrum suorum. Illi enī homines occiderūt: isti deū crucifixerūt. S; q; volūtate sua descendit i mortē: nō iputat illis sue mortis peccatū: iputat autē illis mortē apostolorū ceterorūq; sanctorū. Et id dicit: Implete et nō supimplere. Nā benigni et iusti iudicis ē suas iniurias contēnere: et aliorū iniurias v̄dicare. ORI. Impleuit etiā mensurā paterne iniq̄tatis: p hocipm q nō credūt i christū. Nā at̄ incredulitatis fuit: qm̄ semp̄ animū suū oederūt circa bistōrias copales: nihil spirituale i eis volētes intelligere. Hyla. Quia ergo mensurā paterne volūtatis implebit: iō et serpētes et vipina generatio sūt. vñ sequitur: Serpētes genimina viperarū quō fugietis a iudicio gehēne. HIE. Docipz et iohānes baptista dixerat. Sic ergo de viperis inq̄t nascūt vipere: sic de homicidis p̄b̄ vos nati estis homicide. CHRY. sup matth. Genimina autē viperarū dicit: qm̄ talis est viperarū natura vt filij rumpāt vterū matris: et sic pcedāt: sic et iudei semp̄ parētes condēnāt: rephēdētes eorū facta. Dicit autē Quō fugietis a iudicio gehēne: Nūq̄d sepulchra sanctorū edificātes: Sed p̄m̄ gradū pietatis ē sanctitatē diligere. deinde sanctos: sine cā ei iustos honorat q iusticiā spernit. Nō possunt sancti amici eē illorū qbus de? ē inimicus: an forsitan nomē vacuū vos liberabit: q; videmini eē i populo dei. puto autē q meli? ē inimic? apertus q̄ amic? falsus: sicut apud deū odibilior est q seruū dei se dicit: et mādata diaboli facit. apud deū quidem q hominē occidere disponit: atq; occidat: homicida habet. Volūtas enī ē que aut remunerat p bono: aut condēnat p malo. opa autē testimonia sunt volūtatis. Nō ergo querit de? opa propter se: vt sciat quō iudicet: sed ppter alios vt oēs intelligāt quia iustus ē de?. Prouidet autē de? occasione peccādi malis: nō vt peccare faciat: sed vt peccatōrē ostēdat: et bonis p̄bet occasionē: p quā ostēdant ppositū volūtatis sue. Sic ergo scribis et phariseis dedit occasiōnē ostēdendi volūtātē suā. vñ cōcludit. Iō ecce mitto vobis pphetas et sapiētes et scribas. Hyla. i. a postolos q de futurozū reuelatiōe prophete sūt: de christi agnitōe sapiētes: de legis intelligētia scribe. HIE. Vel obserua iuxta apostolū scribentē ad corinthios: varia dona esse discipulorū christi: alios prophetas q v̄tura p̄dicāt: alios sapiētes q nouerūt qm̄ dicit. pferre s̄monē: alios scribas i lege doctissimos: ex qbus lapidat? ē stephan?: paul? occisus: petrus crucifixus: flagellati i actib? apostolorū discipuli: p secuti sūt eos de ciuitate i ciuitatē: expellēs de iudea vt ad gentiū populos trāsmigarēt. ORI. Ut scribe q mittunt a christo sūt s̄m̄ euāgelij quos et spūs viuificat et lra nō occidit: sicut lra legis quā sequeātes i vanas supstitiōes icurrūt. Simpler at̄ euāgelij narratio sufficit ad salutē. Scribe autē legis scribas noui testamēti ad huc p detractiōne flagellant i synagogis suis. sed et heretici q sūt spiritales pharisei: linguis suis christianos flagellāt et psequunt de ciuitate i ciuitatē: interdū corporaliter: alij autē spiritaliter volētes eos expellere: qm̄ de p̄p̄ta ciuitate legis et p̄p̄betarū et euāgelij i aliō euāgelij. CHRY. sup matth. Deinde vt ostēdat qm̄ nō ipone hoc faciēte ineffabile eis ex his timorē iacuit. vñ subdit: Ut ueniat sup uos ois sanguis. RABA. omis debita vitio p effuso sanguine iustorū. HIE. De abel quidē nulla ē ambiguitas qn̄ his sit quē cham frater occiderit. Iustus autē nō solū ex dñi nūc iustia: sed ex generis testimonio cōprobaf: vbi accepta ei? a deo narrantur munera. Querim? at̄ q̄s fuerit iste zacharias filij barachie: q; multos legim? zacharias: et ne libera nobis tribueret erroris facultas additū ē: Quom occidistis iter templū et altare. Alij zachariā filium barachie dicit q in xij. p̄p̄betis vdecim? ē: patris q; in eo nomē cōsentit. sed vbi occisus sit iter templū et altare scriptura nō loquit: marie cū tēpōb? eius vir ruine tēpli fuerit. Alij zachariā patrē iohānis intelligi volūt. ORI. Venit enī ad nos quedā traditio talis: quasi sit aliq̄s loc? i tēplo: vbi virginib? q; dem licet adorare deū: ex pte at̄ eazū t̄pōnū virilē nō p̄mittebāt i eo cōsistere. Maria autē postq; genuit saluatōrē: igredies ad orandū stetit i illo virginū loco: phibētib? autē eis q nouerāt eā iā filiū genuisse zacharias dixit: qm̄ digna ē virginū loco cū aditū sit virgo. Ergo quasi manifestissime aduersus legē agentē occiderūt eū iter templū et altare v̄ri generationis illi? HIE. Hoc tñ q; de scripturis nō habet auctoritatē: eade facilitate contēnitur q p̄bat. Alij istū volūt esse zachariā q occisus sit a toas rege iude iter templū et altare. i. i atrio tēpli. Sed obseruādū q; ille zacharias nō fuit filij barachie sed ioiade sacerdotis. Sed barachias in lingua nostra b̄ndicōis deū dicit: et sacerdotis ioiade iusticia bebreo nomine demonstrat. In euāgelio vero quo vtunt nasareni: p filio barachie filij ioiade scriptū reperimus. REMI. Querendū est autē quō usq; ad sanguinē zacharie dixerit: cū plurimorū sanctorū sanguis potest fuit effusus: Soluit autē sic. Abel pastor ouium fuit et i cāpo occisus. zacharias fuit sacerdos i atrio tēpli interfect?. Iō ergo dñs hos duos cōmemorat: quoniā p hos oēs sancti martyres designant laicalis. f. et sacerdotalis ordinis. CHRY. in bo. Abel et cōmemorauit: ostēdens qm̄ ex inuidia essent christū et discipulos ei? occisuri. Zacharie autē mētionēz sū

cit: quonia duplex psumptio fuit in ei' occifioe. no
 eni folu i sanctu homine facta est: fed z in loco fan
 cto. **ORI.** Zacharias etiã interpretat memoria dei
 ois ergo q memoria dei dispdere festinat: i eis quos
 scãdalisat zacharie sanguine videt effundẽ filij ba
 rachie. Per bñdictionẽ eni dei: memores sum' dei.
 Ab impijs etiã memoria iterfici' dei: qn z templuz
 dei a lasciujs corũpuitur: z altare ei' p negligẽtiaz
 orationũ sordidarũ sordidat. Abel aut lucr' interp
 tatur. Qui ergo nõ recipit quod scriptũ e: Beati q
 lucr' sanguine effundit abel: hoc e veritatẽ luctus
 salutaris. Effundit etiã aliq veritatẽ scripturarũ qñ
 sanguine earũ: qz ois scriptura nisi fm veritatẽ itel
 ligat: mortua e. **CHRY.** in bo. Et vt omnẽ excusa
 tionẽ illis adimeret: ne diceret: qm ad gẽtes eos mi
 sisti: ppter hoc scãdalisati sum' pdixerat qz ad eos
 essent mittẽdi discipuli: z iõ de vltione eozũ subdiť:
 Amẽ dico vobis: veniẽt hec omia sup generationez
 istã. **GLO.** Non hos tm pñtes dicit: sed oẽm ge
 nerationẽ pcedentes z futurã: qz oes vna ciuitas
 sunt: z vnu corp' diaboli. **HIE.** Regula autez scri
 pturaz e: omes generatiões bonoz z maloz nosse.
 De generatiõe bonoz dicit: Generatio iustoz bene
 dicit: de malis vero in pñenti loco generatio vipes
 rap. Ergo z isti qz similia sicut chain. z iõas 3 apl os
 gesserit: de vna generatiõe eẽ referũt. **CHRY.** in
 bo. Vel aliter qz gebene pena quã eis cõminat' fue
 rat tardabat. **R.** omia etiã eis pñtia mala cũ dicit:
 Veniẽt hec oia sup generatiões istã. **CHRY.** sup
 mattb. Sicut. n. oia bona: q in singulis generatiõib
 bus constitutõ mudi oes sancti merebãt: illis nouis
 simis sũt donata: qz receperũt christi: sic omia mala
 q i singulis generatiõib' acõstitutiõe mudi pati me
 ruerũt oes i qui: sup nouissimos iudeos venerũt: qz
 christũ repulerũt. Aut ita: sicut ois iusticia pcedẽtũ
 sanctorũ imo oim factoz tãtũ mereri n potuit qntũ
 gratie datũ est hoib' i christo: sic oim peccata impij
 oz tantũ mereri nõ potuerũt quãtũ veit sup iudeos
 vt corporalia pateret: qualia passi sũt a romanis. z
 sic postmodũ oes generatiões eoz vsqz in fine seculi
 pñcerũt a deo: z ludibriũ fieret gẽtib' vniverfis.
 Quid eni pei' põt fieri qz filii cũ misericordia z pi
 erate veniẽt nõ suscipe sũt tali mō interficere: Vel
 ita: ois gens vel ciuitas n statũ cũ peccauerit punit
 eam deus: s; expectat p multas generatiões. quãdo
 aut placuerit deo: pdere ciuitate illã aut gẽtẽ videt
 oim generatiõũ peccata reddere illis: qm que oes
 merebãt: hec sola passa est: sic z generatio iudeozũ
 p patrib' suis videt punita. Vere aut nõ p illis sed
 p se cõdemnati sũt. **CRHY.** i. bo. Qui. n. mltoz iã
 peccãtes vidit z incorect' pñãsit: eadez rursus vel
 grauiora faciẽs: maior e pene obnoxijs.

Ierusalẽ hierusalẽ: que occidif
 pphetas z lapidas eos q ad te missi
 sũt: quotiẽs volui cõgregare filios
 tuos quẽadmodũ gallina cõgregat
 pullos suos sũt alas: z noluiti. Ecce
 reliqur vobis domus ur̃a deserta.
 Dico eni nob nõ me videbitis amõ

donec dicatis: Benedictus q uenit
 in nomine domini.

CHRY. i. bo. Post pdicta ad ciuitatem cõuertit
 dñs smonẽ: ex hoc erudire volens auditores. vnde
 dicit: Hierusalẽ hierusalẽ. hec aut duplicatio mise
 rĩtis e: z valde diligẽt'. **HIE.** Hierlm at nõ fara z
 edificia ciuitatis s; habitatores vocat: quã pñs plã
 git affectu. **CHRY.** sup mattb. Preuidẽs ruinam
 ciuitatis illius z plagã: que a romanis supuentura.
 erat recordabat qdẽ sanguinis scõz suoz: q effusus
 erat ab illis z postmodũ effudẽdus. vñ addit: Que
 occidit pphetas: z lapidas eos qui ad te missi sunt.
**Missum ad te isaiaz occidit: z suũ meũ hieremiã
 lapidasti. Ezechielẽ tractũ per lapides excerebrasti:**
quõ saluaberis: q ad medicũ nõ venire pmittis: z ñ
dirixit Occidisti aut lapidasti: s; Occidit z lapidas. i.
quasi hoc ppriũ z naturalẽ cõsuetudinẽ hñs: vt oc
cidas z lapides sanctos. Eadẽ fecit aplis q fecerat
aliqñ pphetis. CHRY. in. bo. Deinde cũ vocasset
 eam: z abominabiles eius occisiones dixisset: qñ se
 excusãdo dixit: Quotiẽs volui cõgregare filios tuos
 q. d. neqz predictis occisionib' me a tua beniuolẽtia
 auertisti: sed volui te mibi adiungere: nõ semel aut
 bis s; mltociẽs. Magnitudinẽ aut amoris sub simi
 litudine galline ostendit. **AVG.** de questi. euan.
 Hoc. n. genus animãtis magnũ affectũ in filios hy
 ita vt eoz ifirmitate affecta ifirmitẽ z ipa. Et quod
 difficile i ceteris aiantib' inuenies: alias suis filios p
 reges cõtra milnũ pugnat: sic z mater nra dei sapi
 ãtia: p carnis susceptionẽ ifirmata quodamõ: fm il
 lud apostoli. Quod ifirmũ e dei: fortius est hominis
 b'. ptegit ifirmitatez nostram: z resistit diabolo ne
 nos rapiat. **ORI.** Filios aut hierusalẽ dicit fm q
 dicim' semp: ciuũ successores pcedẽtũ filios. Dicit
 aut: Quotiẽs volui: cũ sit manifestũ semel eũ docu
 isse in corpore iudeos. Semp enim christus pñs
 fuit z in moyse z in pphetis z i agelis ministrãtib'
 saluti humane p singulas generatiões. Siquis autẽ
 nõ fuerit cõgregatus ab eo: iudicabit qñ voluerit cõ
 gregari. **RABA.** essent igit heretici christo pñ
 cipiũ ex virgine dare: omittãt aliũ legis z pphetaz
 deũ pdicare. **AVG.** in encheridion: Ubi est autez
 illa cõpotentia qua in celo z in terra oia quecuqz
 voluit fecit: si coligere filios hierusalẽ voluit z non
 fecit: An nõ potius illa quidem filios tuos ab ipõ
 colligi noluit: s; ea quoz nolẽte: filios ei' colligit
 ipẽ quos voluit. **CHRY.** i. bo. Deinde cõminatur
 penã quã semp formidauerũt. i. ciuitatis z templi
 euersionẽ dicẽs: Ecce reliqur vobis dom' ur̃a des
 erta. **CHRY.** sup mattb. Sicut eni corp' anima res
 cedẽte pus qdẽ frigidit: deĩde putrescit z soluit: sic
 z tẽplũ nostrũ dei spiritu recedẽte prius seditõibus
 z in disciplinatiõe replebit: deinde veniet ad ruinã
ORI. Semp etiã eis q noluerũt cõgregari sub alis
 eius comminatur christus: Ecce relinquetur vobis
 dom' vestra deserta. i. anima z corpus. Sed z si quis
 ex vobis noluerit congregari sub alis christi: ex tem
 pore illo ex quo cõgregatiõem refugit actu magis
 qz corpore: non videbit pulchritudinẽ verbi: donec
 penitens a pposito malo dicat: Benedictus qui ve
 nit in nomine domini. Tunc eni verbũ dei bñdictũ

CHRY. Neg. n. de hierosolyma: neque de secundo adactu respodit statim: sed de malis quibus itati obuiandum erat. HIERO. Un aut eorum de quibus loquitur fuit simon samaritanus: quem in actibus apostolorum legimus: qui se magna dicebat esse virtutes: hic quoque inter cetera in suis voluminibus scripta dimittens: Ego sum sermo dei: ego omnipotens: ego omnia dei. Sed et iohannes apostolus in epistola sua loquitur: Andistis quia antichristus uenturus est: nunc autem antichristi multi sunt. Ego reor omnes hereticos antichristos esse: et sub nomine christi ea docere: que contraria sunt christo: nec mirum si aliquos ab eis uideam seduci: cum dominus dixerit: Et multos seducet.

ORIGE. Multi autem sunt qui seducunt: quia larga est porta que ducit ad perditionem: et multi sunt qui intrant per eam. Hoc autem solum sufficit ad cognoscendum seductorem antichristorum qui dicit: Ego sum christus: quod nunquam legitur ipse dixisse: Sufficiebat enim ad credendum quod ipse est ipse opera dei: et sermo quem docebat: et uirtus ipsius. Omnis etiam sermo qui profert expositionem scripturarum sine fide earum et non habet ueritatem anti christi est. Sed et omnes uirtutes inuenimus esse christi: et omnes simulatas uirtutes anti christi: quoniam omnes species boni qualicumque habet christus in se: in ueritate ad edificationem bonorum omnes eas habet: diabolus in specie ad seductiones sanctorum. Opus ergo nobis deo auxiliatore: ne quis nos seducat uel sermo uel uirtus. Multum enim inuenire aliquem sine moribus uite errantem. Multo autem peius arbitror esse non sine uerissimam regulam scripturarum sentire.

Auditori ei estis prelia et opinio nes pliorum uidete ne turbemi. Oportet enim hec fieri: sed nondum est finis: Consurgit enim gens in gentem: et regnum in regnum: et erunt pestilentie et fames: et tremor per loca. Nec autem omnia initia sunt dolorum.

AVG. Ad esichium. Interrogantibus discipulis ea dominus respondit que iam ex illo tempore fuerant seculura: siue de excidio hierusalem. unde orta est ipsius interrogatio: siue de aduentu suo per ecclesiam in qua usque ad finem uentura non cessat. in suis enim ueniens agnoscit: dum ei quotidie membra nascuntur: siue de ipso sine in quo apparebit uiuos iudicaturus et mortuos. Cum itaque signa dicat que ad ista tria pertinent: quod eorum trium signorum ad aliquid bonorum referendum sit diligenter considerandum est: ne forte quod pertinet ad unum referendum putem ad alterum. CHRY. Sic autem loquitur de preliis que hierosolymis erant futura cum dicit Auditori. n. estis prelia: et opiniones pliorum. ORI. Qui audit ipsas uoces que fiunt in plurius: audit prelia. qui autem de preliis longe gestis audit: opiniones uel rumores audit pliorum. CHRY. in hunc. Quia uero per hoc turbari etiam discipuli poterant ideo subdit: Uidete ne turbemini. Deinde quia estimabat post illud bellum quo hierusalem destrueret: statim finem mundi esse uenturum: eos in uera opinione stabilis dicens: Oportet enim hec fieri: sed nondum est finis. HIE. in non putemus dies in stare iudicii: sed in tempore aliud reseruari: cuius

signum perspicue in consequentibus ponitur: Consurgit enim gens in gentem: et regnum in regnum. RABA. Uel admonetur apostoli ne his aduentibus terreamur: ut hierosolyma indeque deserat: quia non statim finis: sed in quadragesimo annu desolatio puincie: uelimumque uisus templi sequetur excidium: de quo subdit: Consurgit enim gens in gentem: et regnum in regnum. Ostendit autem hic acerbissimos dolores quibus omnis vastata est puincia ad litteram corrigisse. CHRY. in hunc. Deinde ut ostendat quoniam et ipse preliabit contra iudeos non solum bella prenuunciat: sed et plagas diuinitus illatas. unde subdit: Et erunt pestilentie: et fames: et terre motus per loca. RABA. Notandum quod in hoc quo dicitur: Consurgit gens in gentem. ostendit perturbatio bonorum. Erunt pestilentie: ecce inequalitas corporum. Erit fames ecce sterilitas. Terre motus per loca: ecce respectus ire de super. CHRY. in hunc. Et nota simpliciter hec fieri sine consuetudine antea in hominibus existentem: sed ex ira que erit desuper. Et propter hoc non simpliciter dicit ea esse uentura neque repetere: sed cum quadam significacione. unde subdit: Nec autem omnia sunt initia dolorum. i. iudaicorum malorum. ORIGE. Uel aliter: Sicut egrotat corpora ante mortem: sic necesse est ante corruptionem mundi ut quasi languens terra frequenter terre motibus commouatur. Aer enim uim mortiferam concipiens pestilens fiat: et uitalis uirtus deficiens: suffocet fructus. Consequens autem est ut propter inopiam ciborum et auariciam et bella homines excitent: sed quia insurrectioes et lites interdum fiunt propter auariciam: interdum autem propter concupiscentiam principum et gloriam uanam: adhuc profudior dabit aliquis causam eorum que ante finem mundi sunt uentura. Sicut enim aduentus christi in pluribus gentibus diuina uirtute fecit pacem: sic nunc est ut propter abundantiam iniquitatis refriguerit charitas multorum: et ideo dereliquit illos deus et christus eius: iterum fieri prelia dum non prohibet a sanctitate operantes seminatrices bellorum: sed et ad uersarie uirtutes dum non uertat a sanctis: et a christo absque prohibitione operabuntur in cordibus hominum ut excitent gentes aduersus gentem: et regnum aduersus regnum. Si autem sicut quibusdam placet: et fames et pestilentie ab angelis sathane fiunt: hi etiam tunc inualescent ad aduersas uirtutes quando non fuerint sales terre et lux mundi christi discipuli: destruentes que ex demonum malicia seminant. Et aliquando quidem in istis fames et pestilentie fiebant propter peccata quas omnes sanctorum soluebant. Bene autem per loca. non enim insimul uult deus perdere humanum genus: sed iudicatis per partes: dat penitentie locum. Si autem incipientibus hominibus malis: non fuerit facta corruptio: proficiet ad peius. unde sequitur: Nec autem omnia initia sunt dolorum. generalium. scilicet in uniuerso mundo: et eorum qui secuturi sunt aduersus impios et in doloribus acutissimis crucietur. HIE. Mystice autem uidetur regnum contra regnum consurgere: et pestilentia eorum quorum sermo serpit ut cancer: et fames audiendi uerbum dei: et commotio uniuerse terre et a uera fide sepatio in hereticis magis intelligi: qui contra se inuicem dimicantes: ecclesie uictoria faciunt. ORI. Oportet autem hec fieri antequam uideam perfectam sapientie que est in christo sed non statim erit finis que quiritur. pacifici enim finis longum est ab hominibus istis. HIE. Quod autem dicitur: Nec omnia initia sunt dolorum: melius transferretur in unum: ut qui conceptus quidam aduentus antichristi non parte intelligitur.

Tunc tradet uos in tribulationez et occidet nos: et eritis odio oib' genti b' pp nome meū. Et tunc scandaliza bunt mlti: et inuice tradet: et odio habebunt inuice. Et mlti pseudo ppbe te surgent: et seducent multos: et quoniam abundabit iniquitas: refrigescet charitas multorum. Qui autem perseverauerit usque in finem: hic saluus erit. Et predicabitur hoc euangelium regni in uniuerso orbe in testimonium omnibus gentibus: et tunc ueniet consummatio.

RABA. Quo merito hierosolymis ac pnicie iudeoz uniuersis: tot irrogata fuerit aduersa omnia maiestatis subdit: Tunc tradet uos. CHRY. in ho. Uel aliter: quod discipuli audientes ea que de hierosolyma dicebantur: sic dispositi erant ut ex turbatione eent quasi de alia pena audientes: sibi uero p'p'a sup'uetura spabant: que aduenire valde desiderabant: pp h' eis grauiam p'nuiciat in solitudine eos statuens. et p'us q'de iusserat eos vigilare deceptos seductoz: nunc autem tyranoz uolentia eis p'dicit dicens: Tunc tra. x. in tribu. et oc. uos. Opportune. n. eo q' mala in'posuit: mitigatidem h'ntia a coib' malis. nec solu ita eos solat: sed onide do tribulatiois cam: adiunges q' pp nome ei' h' eent passuri. vii seq'et. Et eri. odi. oi. bo. p. no. meū. ORI. Sed quod est in vltis trib' terre comozantib' gentibus odio h'nt ppl's xpi: nisi forte et h' aliqs dicat pp exag'geratione positi oib' p' mltis. sed et h' q'd dicit. Tunc tradet uos h' q'dem. Na et pulq' bec fierent: traditi sunt xpiani in tribulationes: h' aliqs ridebit: quoniam tunc marie tradet xpiani in tribulationes que admodum vniqs amat. n. q' in calamitatib' sunt: cas ear' discutiētes intēire aliqd q'd loq'nt. A dēq'ns g' ē vt q' dē linq'ntib' hōib' deoz cultura pp multitudinē xpianoz: dicāt fieri bella fames et pestilentias: h' et tremotus cam dicūt xpianos: pp q'd et p'scutiones passe sūt ecclie. CHRY. i ho. Post q'd aut iā duplex plū posuit. s. q'd a seductoz et q'd ē ab inimicis: dicit itū plū pōit: q'd ē a fals' srib'. vii subdit. Et tunc scā. ml. et iui. tra. et odio ha. inuice. Uide aut et paulū bec plo'ratē et dicētē: Foris pugne: int' timores. et alibi: p'icula i fals' srib'. de q'd alibi dicit: Tales sūt pseudo ap'li oparii subdoli. vii et h' subdit. Et mul. pseu. pro. fur. et sedu. mltos. REMI. Imminete. n. captiuitate hierlm: mlti insurrexerūt xpianos se eē dicētes: et mltos seduxerūt: quos paul' noiat falsos frēs: iobānes uo anti'p'os. HYL. Ut nicola' vii ex septez diaconib' fuit: qui multos mentita uitate peruertit. CHRY. i ho. Deide q'd his diffiali' ē ondit: q'a tales pseudo ppbe nullā mitigatōem a charitate accipiēt. vii se q't. Et qm abū. ini. re. cha. mltō. REMI. i. vera dilectio erga deū et p'xim. Na q'tomagus ab vno quoq' ini'qtas suscipit: tātomag' in corde ip's' argoz charitat' extinguit. HIE. A dēderādū at q' n' negauit oim' futurā eē charitatē: s' mltoz. Nam in

ap'lis et eoz s'lib' p'mātura ē charitas: de q' paul' dicit. Quis nos sepabit a charitate xpi: pp q'd et h' subdit. Qui aut' p'se. usq' in fi. h' sal. erit. REMI. Usq' in fine uic. usq' ad terminū uite sue in d'fessioe nois xpi p'seuerauerit: et in charitate salu' fact' ē. CHRY. i ho. Deide ne dicerēt: q' h' iter tot mala uenturus: q'd pl' ē p'mittit. q' n' solu uiuēt: s' et vbiq' docerēt vñ subdit. Et p'di. h' euan. reg. in vni. orbe. REMI. Quia. n. nouerat dñs corda discipuloz: ut ista esse de excidio hierlm et p'ditōne sue gētis: bec solatio solat eos: uel q' mltos p'les credituri erāt de gētib' q' d' iudeis p'iet. CHRY. in ho. Ad aut et an' captiōne hierosolymie vbiq' p'dicatu' ē euāgelium: audi q'd ait paul'. In oem terrā exiuit son' eoz. Et uides eū a hierlm ad hispaniā currētē. Si aut vñ tāq' pontiōne accepit excogita: reliqui q'sta opati sunt. Unde et q'busdā scribēs de euāgelio dicit: q' fructificat et crescit in oi' creatura que sub celo est. Hoc aut ē marimū signū ut uti xpi: q' in. xxx. ānis l' par' ap'li' euāgelij s'mo fines orbis terraz ipleuit. q'mis aut euāgelij vbiq' p'dicatu' fuerit: nō tñ oēs crediderūt. pp quod subdit. In testi. om. gētib'. i. in accusatōem h' q' nō crediderūt. Qui. n. crediderūt: testabūt aduersus eos q' nō crediderūt: et odēnabūt eos. Cōueniēt autē post q'd p'dicatu' ē euāgelium p' orbe terraz tūc hierosolyma p'it. vii seq'et. Et tūc ue. consummatio. i. finis hierosolymoz. Qui. n. uiderit xpi ut utē vbiq' refrigēt: et in breui tpe orbe terraz sup'gressā: quā ueniā h'ce de buerūt: in ingratitudine pmanēt. REMI. p'et aut et tot' loc' iste refert ad cōsumatōem scā. Tūc. n. plurimi scādalizabūt recedētes a fide: uideōs mltitudinē et diuitias maloz et mirac'la anti'xpi et o'cios p'sequef: et anti'xpo mitter pseudo ppbas qui seducēt mltos: et abūdabit iniquitas: q'm numer' maloz rū angebit: et refrigescet charitas: q'm numer' bonoz rū minuet. HIE. Signū etiā dñici aduēt' ē in toto orbe euāgelij p'dicari: ut null' sit excusabil'. ORI. Q'd aut dicit. Eritis odio oib' hōib' pp nome meū: sic saluare q's poterit. q' nūc q'dē in vñ d'fesserūt oēs gētes aduersus xpianos. Au aut cōtingerit q' xpi p'it: tūc fiet p'scutiones iā nō ex pte sic ante: s' genera liter vbiq' aduersus ppl'm dei. AVG. S' q' putat hoc quod dicit: Predicabit euāgelium regni in uniuerso orbe per ipsos ap'los factū esse: nō ita eē certū documētis probatū est. Sūt eni in ap'ryca barbare innumerabiles gētes: in quib' nō dū p'dicatu' ē euāgelium ex his qui ducūt inde captiui addicere in p'mptu est. Neq' tamen vllō recte dici pōt istos ad p'missionem dei nō p'tinere. Nō eni remanos soluz: sed omēs gētes dñs semini ab'ae iurādo p'misit. In quib' ergo gentib' nō dū est eccl'ia: oportet q' sit: ut omnes qui ibi fuerit credāt. quomodo eni et illis implebitur: Eritis odio oib' gentib' ppter nomen meuz. nisi in omnib' gentibus sint: et qui oderint: et quos oderint: Non est igit' ab apostolis p'dicatio ista cōpleta quādo ad huc sunt gētes: in quib' nō dū cepit impleri. quod aut dicit apostol'. In omnem terrā exiuit son' eoz. q'mis locutus sit p'teritū tēporis: uerbis tamē quod futuruz erat dixit. nō q'd iam factū atq' cōpletū: sicut et ipse pp bera quo uisus ē teste fructificare et crescē dixit euāgelium i uniuerso mūdo: ut ita significaret: usq'q' crescēdo cēt futuruz.

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or gloss on the main text.

Si ergo later qñ euāgelio vnūuersus orbis implebit: pculdubio laterz quādo finis erit: aut quippe non erit. **ORI.** Cū ergo omīs gēs audierit euāgelij p dicatōem: tūc erit seculi finis. z hoc est qñ sequitur Et tūc erit cōsummatio. **Multe.** n. non solū barba roz: sed etiā nōdōz gētū nondū audierūt christiani tatis verbū. **GLO.** Utrūq; aut dictoz tueri pōt: si tñ diuerso modo diffusio p̄dicatōis euāgelij intelli gat. **Si.** n. intelligat qñtū ad fructū p̄dicatōis: qui ē vt in singulis gētib⁹ fundet ecclesia credētū in chi sti: vt augustin⁹ exponit: est signū qd oportet prece dere ante finē mūdi: nō tñ p̄cessit añ destructōem hierosolyme. **Si** autē intelligat qñtū ad famā p̄dica tōis: sic ante finē hierosolyme fuit opletū disciplis christi p̄ q̄tuor mūdi pres disp̄sis. **Unde** hiero. dicit **Nō** p̄to aliquā remāsisse gētē q̄ xpi nomen igret: z q̄s nō haberet p̄dicatozē: tñ ex vicinis gētib⁹ opi nionē fidei nō potest ignorare. **ORI.** Moraliter aut qui visur⁹ est fm verbū dei aduētū gloriozū illū in aiām suā: necesse est vt fm mēsurā p̄fect⁹ sui insu dias a cōtrarijs opatōib⁹ patiat⁹ q̄i magn⁹ athleta: z christ⁹ in eo ab ob⁹ odiaf: nō tñ a gētib⁹ fm carnez q̄tū a gētib⁹ spiritaliū neq̄ciariū: sed z in q̄onibus pauci erūt veritatē pleni⁹ attingētes. **Plures** autē scādalizabūt z cadent ab ea p̄ditores z accusatores alterutrū: p̄pter dissensionē dogmatuz veritatis: q̄ causa fiet vt odiat⁹ seimicē. **Multe** etiā erūt non sa ne tradētes de futuris sermonē: z quō nō oportet interptātes p̄phas: quos p̄seudo p̄phas dicit: sedu cētes multos z seruētē dilectōnem q̄ p̄us fuerat in simplicitate fidei refrigescere faciēt: sed qui potuerit manere in apostolice traditōis p̄posito: ipe saluabi tur: z sic predicatū euangeliū in aiās oīm erit in te stimonū omnib⁹ gētibus. i. omnib⁹ cogitatōnib⁹ in credulis animarū.

Quī ergo uideritis abominatōnē desolationis: que dicta est a dāniele propheta stantē in loco sancto: qui legit intelligat. **Tūc** q̄ in iudea sunt fugiant ad mōtes: z qui in tecto: nō descendāt tollere aliquid de domo sua. z qui in agro non reuertant⁹ tol lere tunicā suam. **Ne** autē p̄gnatib⁹ z nutrientib⁹ in illis diebus. **Orate** autē ut non fiat fuga uestra hyeme uel sabbato. **Erit** enī tūc tribulatio magna: qualis nō fuit ab initio mū di usq; modo: neq; fiet. **Et** nisi bre uiati fuissent dies illi: non fieret sal ua omnis caro: sed propter electos breuiabūtur dies illi.

CHRY. in home. Quia supra occulte insinuauit hierosolyme finē: dicit idē māifeste oñdit p̄phetiā inducēs q̄ destructōem iudeoz: credē facit. vñ dicit: Cū ergo uide. abo. defo. q̄ oī. ē a dānie. stā. in lo. san.

q̄ le. intelligat. **HIE.** Hoc aut qd dictū ē: Qui legit intelligat: ponit vt ad intelligentiā mysticā puocet mur. **Legim⁹** aut in dāniele h̄ modo: Et in dimidio hebdomadis auferet sacrificiū z libamina: z i tēplo desolationū abominatio erit usq; ad cōsumatōnem t̄pis: z cōsumatio dabit⁹ sup solitudinē. **AVG.** Lu cas quidē vt oñderet tūc factā fuisse abominatōez desolatōis: q̄ a dāniele p̄dicta est qñ expugnata est hierusalē: eodē loco hec oīi uerba cōmemorat: Cū uideritis circūdari ab exercitu hierusalē: tūc scitote q; appropinq̄bit desolatio ei⁹. **CHRY.** in bo. Un de abominatōem desolatōis uidet exercitū dicere: quo. f. desolata est ciuitas sancta hierusalē. **HIE.** Aut pōt intelligi de imagine cesaris: quā pilat⁹ pos suit in tēplo: aut de hadriani equestri statua: que i ipō sancta sanctorz loco stetit usq; in p̄ntē diē. **Abominatio.** n. fm veterē sc̄pturā idoliū nūcupatur: z ic circo addit desolatōis: q; in desolato tēplo atq; de ferto idoliū positū sit. **CHRY.** in bo. **Uel** q̄a ille q̄ dissoluit ciuitatē z tēplū: statua int⁹ posuit. **Uel** autē dīscāt qñ uiuētib⁹ quibusdā eoz hec erūt. pp hoc di xit: Cū uideritis. **Et** quo admirare christi uirtutē: et discipuloz fortitudinē qui in talib⁹ t̄pib⁹ p̄dicabāt in quib⁹ oīa iudaica ipugnabāt. **Ap̄li** aut ex iudeis erites leges introduxerūt nouas: aduersus rōanos tūc dominātes: infinita milia iudeoz ceperunt ro mani: z duodeci viros nō supauerūt nudos z iner mes. **Quia** vō mltociēs trigerat i graub⁹ plijs iude os restauratos fuisse: sic t̄pib⁹ sēnacherib z ātiocbi: ne aliq; suspicet tale aliqd futurū: sitis fugiētū eē p̄ cepit cū subdit: **Tūc** q̄ i iu. sūt. fu. ad mō. **REMI.** Dec. n. oīa iminēte desolatōe hierlīm cōstat fuisse i p̄leta. appropinquāte nāq; rōano exercitu: oēs xp̄iāi q̄ in puicia erāt: sic historia ecclīastica r̄fert diuino miraculo moniti lōgi⁹ recesserūt: trāsētes iordanē uenerūt i pellā ciuitatē: z ibi sub tutela agrippe regl cui⁹ mētio i actib⁹ ap̄loz fit aliq; to t̄pe māserūt: ipe aut agrippa cū p̄te iudeozū: q̄ sibi obrēpabat rōano subdit⁹ erat ip̄o. **CHRY.** in bo. **De** idē oñdēs ieuī tabilia mala futura eē in iudeis: z ifinitā calamita tē subdit: **Et** q̄ in tecto ē: nō descē. tol. ali. de. do. sua. **Eligibili.** n. erat nudo corpe saluari: q̄ intrare doz mū vt tollēt uestimētū. pp qd z de eo q̄ ē i agro sub dit: z q̄ i agro ē nō reuer. tol. tu. suā. **Si.** n. q̄ i ciuitate sūt fugiūt: mltomaḡ q̄ foris sūt: nō o; ad ciuitatē refugē. z qdē pecunias otenē facile ē: z puidē sibi in uestimētis n̄ difficile. q̄ at a nā sūt: q̄lī aliq; fugiet. **Qualr.** n. p̄gnās fiet leuis ad fugā: aut lactās poēt eū quē pepit deserē: pp qd subdit: **Uel** at p̄g. z nu. in il. dieb⁹. **His** qdē q; pigriores sūt: z q; facile fugē nō p̄it: onē oceptōis grauate: his aut q; otnēf uiculo opassōis filioz: z n̄ p̄it s̄l saluare eos quos lactāt. **ORI.** **Uel** qñ nō erit tūc t̄ps miserendi: neq; sup p̄gnates: neq; sup lactātes: neq; sup ifātes capz: z qñ ad iudeos loq̄ns: q̄ arbitrabāt i sabbato n̄ oportere ābulare uia āplī⁹ q̄ ē sabbati iter subdit: **Orate** aut vt nō fiat fuga ue. bye. uel sabbato. **HIE.** Quia. si altero duricia frigoz phibet ad solitudines p̄gē z in mōtib⁹ defit̄sq; latitare: i alēo at trāsgressio legl est si fugē uoluerint: aut mozs imminēs si remāserit. **CHRY.** in bo. **Uide** aut qñ aduersus iudeos ē h̄ fmo. nō. n. aplī sabbatū erāt obr̄uaturi neq; ibi mā

furi: cu vespasian^o h^o egit: etenim plures eorum p^o mortui erant. Si aut aliq^o remaserat in alijs p^o trib^o orbis irap tuc couersabat. pp qd aut h^o oradu ee dixerit subdit **Erit. n. tribu. mag. qua. no fu. ab ini. mu. vsq^o mo. ne. fiet.** **AVG.** ad esichiu: Apud lucam sic legit: **Erit aut p^o s^o lura magna sup terras: z ira p^o plo huic: z cadet in ore gladii: z captiui ducet in omes getes.** Na z iose pb^o q^o iudaica scpsit historia talia mala die illi p^o plo tuc accidisse: vt vix credibilia eent. vñ no inmerito dictu e: talis tribulatio nec fuisse a creature iutio: nec futura: s; z si tpe antixpi talis aut maior forita erit: intelligedu est de illo p^o plo dictu: q^o eis tal am pli^o futura no erit. **Si. n. antixpm illi pmit^o z pcipue recepturi sunt: factur^o e tuc ide p^o p^o l tribulatioes po ti^o q^o passur^o.** **CHRY.** in bo. Interrogo at iudeos vnde ta intolerabilis ira diuinit^o venit sup eos oib^o q^o an^o facte sunt difficilior: na manifestu e qm ppter crucis manifestatioes. sed adhuc ondit oipotens gra uiozi pena fuisse dignos in h^o q^o or: **Et nisi breuiati fuissent dies illi: no fieret salua ois caro. ac si dicerz Si ampli^o durasset pliu romanor aduersus ciuita te: vniuersi perissent iudei. Dem. n. carne iudaica di cit: z qui foris z qui int^o erant. no. n. solu eos q in iudea erat impugnabat romani: sed z eos q vbiq^o dis spsi erat psequat.** **AVG.** ad esichiu: Quidam aut co uenieter mibi intellexisse vides mala ipa significata noie diez: sicut sunt dicti dies mali in alijs septure diuine locis. Neq; n. dies ipsi mali sut: sed ea q fut in eis. ipa. n. dicta sunt breuiari: vt deo toleratia do nate min^o fetiret: ac sic q magna eent: fieret breuia **CHRY.** in bo. Ne vo iudei diceret qm pp pdica toem z discipulos xpi h mala euenerit. ondit q ni si illi eent: radic^o pisset. vñ subdit: **S; p. ele. bre. di. illi.** **AVG.** ad esichiu: **No. n. debem^o ambigere. qñ euerfa e hierusalẽ fuisse in illo p^o plo electos dei qui ex circucisioe crediderat: siue fuerat credituri: electi an^o ostem mudi: pp quos breuiaret dies illi: vt tole rabilia mala fieret.** **No** autem desur: q existimat ita breuiores dies illos futuros: q curso solis celeriore breuier sic fuit logior dies orante iesu naue. **HIE.** **Nec recordat^o illi septi: Ordinatoe tua pserat di es: s; iuxta tpu qlitate. i. abbreviatos no mesura: sed nuero: ne tpu moza ocutiaf credetu fides.** **AVG.** ad esichiu: **No** tn putem^o hebdomadas daniel: I pp diez breuitates fuisse turbatas: vel illo ia tpe non fuisse copletas: s; in fine tpu ee copledas. **Ap^o tissime .n. lucas** testat daniel ppheta tuc fuisse cpleta: qñ euerfa e hierlm. **CHRY.** i bo. **Intellige aut sp^o ssci disp^o latioem: qm nihil boz scpsit iohes: vt n videt ex ipa eoz q facta sut historia scribẽ: etenim p^o captioem hierlm vixit mlto tpe. Sed q an^o mortui sut: z nihil boz viderut ipsi scribũt: vt vndiq; fulgeat pnuciatio onis vt.** **HYLA.** **Uel alr: Totu iudiciu aduet^o futuri onis ponit dices: Cu viderit abomiatonem. De antixpi. n. tpi^o h locut^o e. ppha. abomiatio ex eo di cta e: q aduers^o deu venies honore dei sibi vedicet. d^o solatiois aut abomiatio q bell z cedib^o terra deso latur^o sit: atq; ob id a iudeis suscept^o loco scificatiois instituit: vt vbi scõp^o pcib^o de^o inuocabat: ibi ab infi desib^o recept^o dei honore venerabil sit: z q; pus iste iudeoz error erit: vt q vitate respuerut: suscipiat falsi tate: iudeaz deserit moner: z trassugẽ i motes: ne ad**

mixtoem plebis illi^o antixpo crediture vis aut cora gio afferat. q ar ait: **Et q i te. sunt no des. tol. ali. de do. sua. sic intellr: Tectũ e dom^o fastigiu z bitatois toti^o excellã pfectio. Qui igit osumatiõẽ dom^o sue. i. cordis sui pfectõẽ ositerit: regnatõẽ sp^o s noui cel sus no descẽdẽ in humilioza rez scariu cupiditate debet. Et q i agro erit: no fuerat tollẽ tunicã suã .i. posit^o i opatõẽ pcepti: no ad curas p^o stinas reuer taf: ob q^o veterẽ exide peccaminu qb^o antea cõteges bat erit tunica relatur.** **AVG.** ad esich. In tribu latõib^o. n. cauẽdu e: ne qsq; deuit^o ad carnale vitas de spiritali sublimitate descẽdat: aut q pfectat i an terioza se extẽdens: deficiẽdo i posteriora respiciat. **HYLA.** q ait or: **Uel pgnatib^o z nutritib^o illis diez.** no de fetaz onẽ dñm admonuisse credẽdu e: s; aiaz pctis repletaz onidisse grauitate: q neq; i te cto posite: neq; i agro manetes repositẽ ire tẽpstatẽ vitare possunt: ill quocq; ve erit qui nutrit. Infr mitate. n. aiaz q ad cognitõem dei tãq; lacte educa tur i his ondit: z iccirco ve ipse erit. qz ad fugiẽdu antixpm graues z ad sustinẽdu ipite: nec pctã effu gierut: nec cibũ veri panis accepit. **AVG.** de vbis onis: **Uel pgnas e q res alienas cõcupiscit. nutritis e q ia rapuit qd cõcupiuerat. istis. n. ve erit in die iudicij. q ait onis dixit: Orate ne fiat fuga v^o h yeme vel sabbato.** **AVG.** de q. enã. i. vel in leticia vel tri sticia rerum t^o p^o l iũ q^o inueniat in die illa. **HYLA.** **Aut vel in pctõz frigore: aut in ocio bonoz opu re piamur: qz grauis vexatio incubet: nisi q ca electoz dei diez^o illis sit breuitas affereda: vt vim maloz co artanu tẽp^o exuper.** **ORI.** **Mystice aut in loco scõ oim septuraz: ta veteris testũ q^o noui: Antixps q est falsũ vbu stetit frequẽt. q aut h videt ex iudea ire fugiat ad sublimes vitatis motes. Et siq; inuẽt^o stetit rit ascẽdisse supra tectũ vbi: z stare sup fastigiu ei^o: no descẽdat ide occasioe vt auferat aliqd dõ domo sua. **Et si fuerit in agro in quo abscondit^o e tẽstat^o z reuersus fuerit retro incurret in seditõem vbi mē daxis: z maxie si spoliauerit se vbu ver^o. i. veterẽ bo minẽ z iterũ cõuers^o fuerit tollẽ ipm. tuc aut aia in ytero hñs q needũ fructificauit ex vbo icurrit i ve. **Proicit. n. cõceptũ: z euacua a spe q e in actib^o ve ritatis. s; l^o aut si videat formatũ z fructificatũ vbu no aut fuerit enutritũ sufficiceter. Dret aut q fugiat in motes: ne fuga eoz fiat h yeme vel sabbato: qñ i trã qlitate aie cõstituti: pnt ipetrare viã salutis: z i sabbato qñ hõ bona opa no facit: fuga v^o no fiat. **Nemo. n. in piculo falsi dogmatis facile supat nisi q nud^o fuerit ab opib^o bõis. Que e aut maior tribu latio q^o vidẽ frẽs nrõs seduci: z q aliq; videat seips moueri z oturbari: Dies aut itelligũt pcepta z do gmata vitat^o. oes at itellect^o a scia falsi nois veteet additameta sut diez q de^o abbreviauit p quos vult********

Tuc si quis vobis dixerit: ecce hic est christus aut illic: nolite credere. Surgent eniz pseudo christi z pseu do pphete: z dabũt signa magna et pdigia: ita ut in errozẽ inducãtur si fieri potest etiã electi. Ecce pzedixi

... nobis. Ergo dicitur nobis: ecce hic est christus aut illic: nolite credere. Surgent enim pseudo christi et pseudo prophete: et dabunt signa magna et prodigia: ita ut inducantur in errorem etiam electi. Ecce praedixi...

uobis. Si ergo dixerint uobis: ecce in deserto est: nolite exire: ecce in penetralibus: nolite credere. Sicut enim fulgur exit ab oriente: et apparuit usque in occidentem: ita erit et aduentus filii hominis. Ubiqueque fuerit corpus: illuc congregabuntur et aquile.

CHRY. in ho. Quia dicitur de hierosolymis iunt ad suum de cetero puenit aduentum: et dicit ei signa non illi vtilia solui: sed et nobis et his qui post nos erunt oib. vii dicit: Tunc signa vo. dicit. Et hoc est christi. aut illic non erit. Sic autem supra dixit euangelista: In diebus illis iohannes baptista: non tempus quod immediate est christi ostendit. Tunc totum medium tempus permittit: quod futurum erat a captione hierosolymae usque ad initia consummationis mundi. dicit autem tunc signa sui secundi aduentus: de loco eos certificat: et de seductioibus. non enim sic in portu aduentu in bethleem apparuit: et in puulo angulo orbis terrarum: et nullo sciente a portu: ita et tunc erit: sed manifeste veniet: ita quod non indigeat quod aliquis ei aduentum annunciet. pp quod dicit: Si quis vobis dixerit: Ecce hic est christus aut illic: non credatis.

HIE. In quo ostendit quod secundi aduentus non in humilitate et pus: sed in gloria demonstrat. Et stultum est itaque eum in puo loco vel in abscondito querere quod totum mundi lumen est.

HYLA. Et tunc quod in magna veritate positi est homines pseudo. pphe tamen pnt in christo opem sunt iudicaturi multis in locis christum esse at huius metes: ut in antixipi famularum de pssol veratosque deducant. et id subdit: Surgit enim pseu. xpi et pseu. pphe. CHRY. in ho. Dicendum autem quod de quibusdam eius ministris: quos pseudo christos et pseudo ppheas appellat: quales et tpe aplozum multi fuerunt: sed ante aduentum christi erunt multo potius amari oves. vii subdit: Et oia. sig. mag. et pdigia. AVG. Ad monet autem hic dicitur: ut intelligam quodam miracula etiam sceleratos homines facere: quia facti facere non possunt: nec nisi in potius loci apud deum arbitrati sunt. Non enim acceptio res erat deo: sed pphe israel magi egyptiorum: quod non potest ille pphe facere quod illi faciebant: quibus moyses in virtute dei maiora potuerit. Sed id non oib sanctis ista attribui neque pnuocissimo errore decipiant in firmi: existimantes in talibus factis maiora dona quam in opibus iusticie: quod vita eterna operatur. Quia ergo talia faciunt magi: quia non nisi faciunt quod rebus gloriam suam: et illi faciunt quod ad primum accessa in ordine suo: quasi puata comercia vel beneficia: illi autem publica administratio iussu eius cuius creatura subiecta est. Aliter enim cogit possessor equum dare militi: aliter tradit emptori: vel cuiuslibet donat aut comodat. Et quemadmodum plerique mali milites quos imperialis disciplina condonat: signis imperatoris sui nonnullos possessores terrarum: et ab eis aliquid quod publice non iubet extorquet: ita nonnulli mali christiani scismatici vel heretici: per nomen christi vel verba vel sacramenta christiana exigunt aliquid a primum: cuius autem malus iustitiam voluntate cedunt: ad seducendos homines cedunt: quorum errore lerat. Quare: propter aliter faciunt miracula magi: aliter boni christiani: aliter mali christiani: Magi per puatos contractos: boni christiani per publicam iusticiam: mali christiani per signa publice iusticie. nec hoc etiam oia mirari:

quod oia que visibilia sunt: etiam per inferiores partes aeris habet absurde fieri posse credunt. AVG. iii. de tri. Nec id tamen putandum est transgressum angel ad nutum suum hanc visibilitatem rerum materiam: sed deo potius a quo eis partes dantur nec sane creatores illi mali angeli dicendi sunt: sed per subtilitatem suam semina rerum istarum nobis occultiora nouerunt: et ea per congruas tetatodes electorum late spargunt atque ita et gignenday rerum et accelerandoy incrementoy pber occasiones. nam multi homines nouerunt ex quibus herbis et carnibus aut succis aut humoribus ita obrunt vel comixtis que aialia nasci soleant. sed hec ab hominibus tanto difficilius sunt: quanto desunt sensum subtilitates et corporum mobilitates in membris terrenis et pigri. GRE. xv. mo. Quia ergo antixips coram carnalium oculis miranda prodigia fecerit: per se tunc homines trahet: quod quibus partibus delectat: primum illi se absque retractioe subiiciet. vii sequitur: Ita et in erro. indu. si fie. po. etiam electi. ORI. Exaggeratorum fmo dicitur: Si possibile est. non enim pro nunciatur neque dicitur: ut in errore mittat electi: sed ostendere vult quoniam frequenter valde persuasorum sunt sermones hereticorum: et comone potentes etiam eos qui sapienter agunt.

GRE. xxiii. mo. Uel quod electorum cor et trepida cogitatione concutit: et tamen eorum constantia non mouet: vna sententia dicitur vtriusque complexio: est. quasi. non iam errare est in cogitatione titubare. sed si fieri potest subugit: quod fieri non potest ut in errore electi capiatur.

ORIGE. Uel non ideo hoc dicitur quod electio diuina frustrat: sed quod humanum iudicio electi videbantur illi in errore mittent. GRE. in home. Adin autem iacula ferunt quod puidet. et pp hoc subdit: Ecce primum dixi vobis. Dominus enim non putari mundi percurreria mala denunciat: ut eo minus perturbet venientia quo fuerit profita. pp quod inter concludit: Si ergo dixerit vobis: Ecce in deserto est: nolite exire: et in penetralibus nolite credere.

HYLA. Nam pseudo pphe de quibus supra dicitur: nunc in desertis christum esse dicit: ut homines errore deprauet: nunc in penetralibus asseret eum esse: ut homines deominatis antixipi parte concludat. sed dicitur se nec loco occultatum: nec a singulis seorsum conuictum esse profitef sed vbi que in conspectu oim primum se futurum esse denunciat. vnde sequit: Sicut enim fulgur ab oriente apparuit usque ad occidentem: ita erit aduentus filii hominis. CHRY. in ho. Sic enim supra primum dixit quod antixips vetur est: ita et per hoc ostendit quod ipse sit veturus. Sicut enim fulgur non indiget annunciate aut preconice: sed in instanti momento temporis monstrat sem vniuersum orbem terrarum etiam his qui in thalaminis sedent: ita et aduentus christi simul apparebit vbi que propter glorie fulgore. sequenter autem dicit et alius ad signum sui aduentus cum subdit: Ubiqueque fuerit corpus: ibi congrega. et aquile. per aquilas multitudinem angelorum martyrum et sanctorum oim designans. HIE. De exemplo enim naturali quod quotidie cernimus christi instrumentum sacramento. Aquile enim et vultures etiam transmarina dicuntur sentire cadavera: et ad esca huiusmodi congregari. Si ergo irrationabiles volucres naturali sensu tantis terrarum spacijs segate parum cadaver sentiant vbi iaceat: quanto magis omnis multitudo credentium debet ad christum festinare: cui fulgur exit ab oriente: et patet usque ad occidentem. Possimus autem per corp. i. Joathon quod significati latine dicitur cadaver: ab eo quod per mortem cadat: passionem christi intelligere.

HYLA. Ubi et nec loci in quo veturus est eum ignari dicit: Ubiqueque fuerit corpus: ibi congregabuntur et aquile.

Sanctos de volatu spiritalis corporis aqilas noiauit quoz cōgregātib⁹ angel⁹ suētū futur⁹ in loco passi onis oñdit: ⁊ digne illic claritat⁹ aduēt⁹ expectabū: vbi nobis gl̄iam eternitatis passiōe corp⁹e hūilitat⁹ opar⁹ ē. **ORI.** Et vide qz nō dixit: Ubicūqz fuerit corp⁹ ibi cōgregabūtur cultores aut corui: sed aquile. Volēs oñdere magnificos ⁊ regales oēs: q̄ in passi one oñi crediderūt. **HIE.** Aqle. n. appellant q̄b⁹ iu uent⁹ renouata est vt aquile: ⁊ qui assumūt p̄ nas vt ad christi veniāt passiōem. **GRE.** xiii. mo. Pōt etiā intelligi: Ubicūqz fuerit corpus. ac si dicat: qz ce lesti sedi incarnat⁹ p̄sideo electoz aīas cū carne sol uero: ad celestia subleuabo. **HIE.** Uel alr: Qd̄ hic de pseudo p̄phetis d̄r intelligi pōt. Multi. n. tpe ca ptiuitatis iudaice p̄ncipes extiterē: q̄ christos se esse dicerēt: int̄m vt obfidētib⁹ romanis tres int⁹ fuerit factōes: sed meli⁹ de cōsummatōe mūdi d̄r: vt expo si tū est. Pōt autē ⁊ tertio de hereticoz cōtra ecclesiāz pugna intelligi: ⁊ de istiusmodi antichristis qui sub opione false sc̄ie cōtra christū oimicāt. **ORI.** Sūā liter. n. vñ est antichrist⁹: sp̄s autē ei⁹ multe: tanq̄ si dicam⁹. Mēdaciū nihil differt a mēdacio. Sic autē veri christi fuerūt sancti p̄ph̄e: sic intellige s̄m vñs quēqz pseudo christi: multos ei⁹ falsos p̄phas q̄ an tichristi alicui⁹ falsos s̄mōnes p̄dicāt q̄n veros: quo rū dicit aliq̄s: Ecce hic ē christ⁹. ecce illic: q̄n non c̄p̄ sc̄pturam foris aspiciendū est. Ex lege. n. ⁊ p̄phet̄ et apl̄is p̄ferūt q̄ vidēt defēdere mēdaciū. vel p̄ h̄ q̄ di cit: Ecce hic est christ⁹: ecce illic. oñdūt nō christū s̄ aliquē fictū eiusdē nomis: vt pura s̄m martionis do ctrinā: aut valētini ⁊ basilidis. **HIE.** Siq̄s ergo p̄ miserit vobis qz in deserto gētiliū ⁊ p̄hoz dogmate christ⁹ mox̄. aut in hereticoz penetralib⁹ q̄ dei pol licent archana: nolite credē: s̄ qz ab oñdēte vsqz i oc cidentē fides catholica in ecclesijs fulget. **AVG.** de q̄. euā. Quiētis ⁊ occidētis noīe totū orbē voluit significare: p̄ quē futura erat ecclesia. Scdm̄ autē illū sensū quo dixit: Ammodo videbitis filiū hoīs veni entē in nubib⁹: cōueniētē etiā nūc fulgur noiauit: qd̄ maxime solet emicare de nubibus. Cōstituta er go auctē eccleīe p̄ orbē terraz clara atqz manifesta: cōueniētē discipulos admonet atqz omēs fideles ne scismaticis atqz hēticis credāt. Unūq̄qz scisma aut vnaq̄qz hēsis locū suū h̄: in orbē terraz aliquaz tenēs p̄tē: aut obscuris atqz occultis cōuētūcū cū riositate hoīm decipit: quo p̄tinet qd̄ ait: Siq̄s vob bis dixerit: ecce hic est christ⁹ aut illic. qd̄ significat terraz p̄tes aut puīciā: aut in penetralib⁹ aut in de ferto: qd̄ significat occulta ⁊ obscura cōuētūcū hē ticoz. **HIE.** Uel p̄ h̄ q̄ dicit: In deserto ⁊ in pene trabilib⁹. oñdit qz p̄secutōis ⁊ angustiaz tpe sp̄ p̄feti do p̄ph̄e decipiēdi inueniūt locū. **ORI.** Uel q̄n se cretas ⁊ n̄ vulgatas sc̄pturas p̄ferūt ad cōfirmatōez mēdaciū sui vidēt dicē: Ecce in solitudine v̄bū ē v̄ta tis. Quotiēs autē canonicas p̄ferāt sc̄pturas i q̄bus oīs christian⁹ cōfēt vidēt dicē: Ecce in domib⁹ ē ver bū v̄tatis. Sed nos exire nō debem⁹ a p̄ma ecclesia stica traditōe: vel eis s̄mōnes q̄ sunt oīo extra sc̄ptu rā oñdē volēs dixit: Si dixerit vobis: Ecce in solitu dine est: nolite exire de regula fidei. Eos autē q̄ simu lāt diuinas sc̄pturas oñdē volēs dixit: Si dixerint vobis: Ecce in penetralib⁹ est: nolite credē. Veritas

.n. filis ē fulguri egrediētī ab oñdēte: ⁊ apparetī vsqz ad occidētē. Uel h̄ dicit: qm̄ v̄tatis fulgur ex oī sc̄ptu raz loco defēdit. Exiit ḡ v̄tatis fulgur ab oñdēte. Lab inuitis christi: ⁊ appet vsqz ad passiōem ip̄s q̄ est occasus ei⁹. vel a p̄mo initio creature mūdi vsqz ad nouissimā ap̄loz sc̄pturā. Uel oñdēs qd̄ est lex: oc cidēs autē finis legis ⁊ p̄ph̄etie. sola autē ecclesia: neqz subtrahit h̄ fulguris v̄bū ⁊ sensū: neqz addit q̄n p̄ ph̄etiā aliqd̄ aliud. vel h̄ dicit: qz nō debem⁹ attēdē eis q̄ dicūt: Ecce h̄ x̄ps. nō autē oñdūt eū i ecclesia: in q̄ tota tor⁹ ē aduēt⁹ filij hoīs dicētī: Ecce ego vobiscū sū oīb⁹ dieb⁹ vsqz ad cōsummatōem sc̄l. **HIE.** P̄mo camur autē ad passiōem x̄pi: vt vbiqz i sc̄ptur̄ legis cōgvegemur: vt p̄ illā venire possim⁹ ad v̄bū dei.

Statim autē post tribulatōez die rū illozū sol obscurabit: ⁊ luna non dabit lumē suū: ⁊ stelle cadent de celo: ⁊ uirtutes celoz cōmouebū: et tūc appebit signū filij hominis in celo. Et tunc plangent omēs trib⁹ terre.

GLO. Post q̄s oīs p̄m̄ inuit fideles s̄ seductio nē anti x̄pi ⁊ ministroz eius: oñdēs se m̄ifeste oīe ventur⁹: nūc ordinē ⁊ modū sui aduēt⁹ demonstret dicēs: Stati autē p̄ tri. die. il. sol obscu. **CHR.** in ho. Tribulatōez dicit diez anti x̄pi ⁊ pseudo p̄ph̄az Tribulatio. n. tūc erit magna: tot ex̄tib⁹ decipioz bus: s̄ nō extēdēt per t̄pis lōgitudinē. S̄ n. iudiciū bellū p̄ elcōs occuratū ē: m̄lto magi p̄ eos h̄ tribulatio abbreviabit. ⁊ p̄ h̄ n̄ simplr̄ dicit: Tribu latōez. s̄ addit statī. ip̄e. n. confēsi aderit. **HILA.** Glorīa autē aduēt⁹ sui idicat obscuritate sol: cōtōe lune: ⁊ casu stellaz. nā seq̄t. Et lu. nō da. lu. iūā ⁊ stel. ca. de celo. **ORI.** Dicit at aliq̄s h̄c magnis ignib⁹ succēdi ic̄pientib⁹ tenebre ex fumo plūm̄o vi dēt extolli: sic i cōsummatōe mūdi ab igne q̄ succēdēt ē: obscurabit etiā luīaria magna: marceētē stelaz luīe: reliquū eaz corp⁹ cū exaltari n̄ valeat: sic p̄m̄az cū a luīe ip̄o portatuz extollebaf cadet de celo. Dis accidētib⁹ oīs ē celoz rōabiles v̄tutes stupeōe ⁊ cō motiōem aliquā pati ⁊ turbari: remotas. s̄ a p̄m̄is s̄uctōib⁹ suis. vñ seq̄t. Et v. ce. cō. ⁊ tūc app. h̄. do. i celo. i quo. sc̄lestia facta sūt. i. vt quā opar⁹ ē filij suspēsus i ligno: ⁊ i celo appebit maxie signū illū: vt hoīes de oīb⁹ tribub⁹ q̄ pus n̄ crediderūt xp̄m̄itati annūciatē: tūc recogsc̄etes p̄ signū illō m̄ifestatuz plāgēt ⁊ lamētābūt p̄ igratiā suā atqz pctā. vñ seq̄ tur: Et tūc plā. se om. tri. terre. Ali⁹ aut alr̄ arbiōi: qm̄ h̄c lucerne paulati defic̄ lumē: sic celestū lumē nū deficiētē nutrimēto sol obscurabit ⁊ luna: ⁊ stel laz lumē defic̄: ⁊ qd̄ remāserit i eis q̄n terrenū cadit de celo. Sed quō pōt dici de sole qm̄ obscurabit lu mē ei⁹: cū isaias p̄ph̄a p̄fectū aliq̄ sol i cōsummatōe fore declarat: similt̄ ⁊ de luna Isaias p̄ferat qm̄ erit sicut sol. de stellis autē quidā dicere tenēt: aut om nes aut plures earū maiores esse tota terra. Quō er go cadēt de celo cū magnitudini eaz n̄ sufficiat era **HIE.** Nō ḡ diminitōe lumis huius mūdi accidēt: alioq̄n solē legim⁹ septuplū habiturū lumē: sed cōp̄ paratōne vere lucis omīa v̄sūi appebit tenebrosa.

RABA. Tūc p̄ph̄etia v̄tatis p̄m̄... **CHR.** in ho. Tribulatōez dicit diez anti x̄pi... **HILA.** Glorīa autē aduēt⁹ sui idicat obscuritate sol... **ORI.** Dicit at aliq̄s h̄c magnis ignib⁹ succēdi ic̄pientib⁹ tenebre ex fumo plūm̄o vi dēt extolli: sic i cōsummatōe mūdi ab igne q̄ succēdēt ē: obscurabit etiā luīaria magna: marceētē stelaz luīe: reliquū eaz corp⁹ cū exaltari n̄ valeat: sic p̄m̄az cū a luīe ip̄o portatuz extollebaf cadet de celo. Dis accidētib⁹ oīs ē celoz rōabiles v̄tutes stupeōe ⁊ cō motiōem aliquā pati ⁊ turbari: remotas. s̄ a p̄m̄is s̄uctōib⁹ suis. vñ seq̄t. Et v. ce. cō. ⁊ tūc app. h̄. do. i celo. i quo. sc̄lestia facta sūt. i. vt quā opar⁹ ē filij suspēsus i ligno: ⁊ i celo appebit maxie signū illū: vt hoīes de oīb⁹ tribub⁹ q̄ pus n̄ crediderūt xp̄m̄itati annūciatē: tūc recogsc̄etes p̄ signū illō m̄ifestatuz plāgēt ⁊ lamētābūt p̄ igratiā suā atqz pctā. vñ seq̄ tur: Et tūc plā. se om. tri. terre. Ali⁹ aut alr̄ arbiōi: qm̄ h̄c lucerne paulati defic̄ lumē: sic celestū lumē nū deficiētē nutrimēto sol obscurabit ⁊ luna: ⁊ stel laz lumē defic̄: ⁊ qd̄ remāserit i eis q̄n terrenū cadit de celo. Sed quō pōt dici de sole qm̄ obscurabit lu mē ei⁹: cū isaias p̄ph̄a p̄fectū aliq̄ sol i cōsummatōe fore declarat: similt̄ ⁊ de luna Isaias p̄ferat qm̄ erit sicut sol. de stellis autē quidā dicere tenēt: aut om nes aut plures earū maiores esse tota terra. Quō er go cadēt de celo cū magnitudini eaz n̄ sufficiat era **HIE.** Nō ḡ diminitōe lumis huius mūdi accidēt: alioq̄n solē legim⁹ septuplū habiturū lumē: sed cōp̄ paratōne vere lucis omīa v̄sūi appebit tenebrosa.

TRABA. Nihil tñ phibet intelligi veraciter tunc solē & lunā cū ceteri siderib⁹ ad tps suo lumine pua rificur de sole factū cōstat tpe dñice passiois. vñ et iobcl dicit: Sol cōuertet in tenebras: & luna in sanguine anteq̄ veniat dies dñi magn⁹ & manifestus. Ceteri pacto die iudicii: & clarescere future glie vis ta: cū fuerit celū nouū & terra noua: tūc fiet qd isai⁹ as ppheta dicit: Erig lux lune sicut lux solis: & lux sol erit seprēpl⁹. Qd autē de stellis dicitū est: Et stelle cadent de celo. i. marco ita scriptū est: Et stelle celi erūt decedētes. i. suo lumie carētes. **HIE.** Per virtutes autē celoz: angeloz: mltitudines intelligim⁹. **CHRY.** in home. Qui valde decēter cōmouebūt vel cōcuti⁹ erūt vidētes tantā trāsmutatōem fieri: & cōsuetos puniri: & qdē terraz: terribili assistētē iudicio. **ORI.** Sicut autē in dispētatōe crucis sole deficiētē tenebre facte sunt sup terrā: sic & signo filij hoīs appēte in celo: deficiēt lumina solis: lune: & stellaz: qñ con sumpta et multa virtute signi illi⁹. vñ sequit⁹: Tunc appa. sig. fi. ho. in celo. Signū autē crucis hic intelli gam⁹: ut vidēt iuxta zachariā & iobem iudei quem cōpūterāt: & signū victorie. **CHRY.** in bo. Si autē sol quidē obtenebrat⁹ crux nō apperet: nisi mltō sol larib⁹ radiis luculentior esset. Ne autē discipuli vere cident⁹: & doleāt de cruce: eā signū noiāt cū quadā claritate. Appetit autē signū crucis: vt iudeoz: iuere cundā sruer. adueniet. n. christ⁹ in iudicio nō vul nera solū: sed morte exprobatissimū oñdēs. vñ seq̄t Et tūc plāgēt se omēs trib⁹ terre. **Uisa.** n. cruce cōsi derabit q̄ mortuo eo nihil p̄fecerunt: & quī crucifi xerūt eū que adorari oportebat. **HIE.** Recte autē dicit: Trib⁹ terre. Di. n. plāgēt qui in nūcipatū non hñt in celis: sed sc̄pti sunt in terra. **ORI.** Moralr autē dicit aliq̄s obscurādū solē eē diabolū: q̄ in cōsi matōe est arguēd⁹ cū sit tenebre: simulat autē se solē. Luna autē q̄ videt illuiri ab hñdī sole ē oīs ecclia malignatū q̄ frequē lumē se hñe & dare p̄mittit. tūc autē redarguta cū reprobatis dogmatib⁹ suis clarita ten suā: sed & quicūq̄: siue in dogmatib⁹: siue i vtu tib⁹ falsis hoīs⁹ qdē vitatē p̄mittēbāt: mēdactis autē seducebāt: hi cōueniēt dicēdi sūt stelle cadētēs d ce lo: vt ita dicā suo: vbi erāt i altitudine cōsūtute: extol lēte se aduers⁹ sc̄iaz dei. Ad dñdatōez at̄ smōis h⁹ vtemur exēplo p̄bionū dicēte: Lumē iustoz sp̄ iex tignibile ē: tūc claritas dei appetit in oī q̄ portauit imaginē celestī: & celestes letabūt: terreni at̄ plāgēt **Uel ecclia ē sol luna & stelle cui dicitū ē: Speciosa vt luna: electa vt sol.** **AVG.** ad ephēsiū. **Luc.** n. sol obscurabit⁹ & luna nō dabit lumē suū: qz ecclia non appetit ipsi⁹ tūc p̄secutoib⁹ vltra modū seuiētibus **Luc** stelle cadēt de celo: & vtutes celoz cōmouebūt qñ mlti q̄ grā fulgē videbāt: p̄seq̄ntib⁹ cedent & cas dēt: & qdā fideles fortissimi turbabūt. **H** at p⁹ t̄bula tōez diez illoz dē eēt futurū: nō qz trāsfacta tota illa p̄secutōe accidāt ista: s̄ qz p̄cedz t̄bula⁹ vt seq̄t quoz ruidā defecio: & qz p̄ oēs dies illos ita fiet: p̄pterea p̄tribulatōem diez illoz: s̄ tñ in eisdē dieb⁹ fiet.

Et videbūt filiū hoīs uēiētē i nu bib⁹ celi cū uirtute mltā & maiestate **CHRY.** i bo. Quia cruce audiuerāt: ne rursus exi stimarēt aliqd turpe eē futuz subiūgūt. **Et** vi. fi. bo.

ve. in nu. ce. cū vir. ma. & maiestate **AVG.** Cuius q̄ dē p̄pior sc̄tus ē: vt cū h⁹ q̄sq̄ audierit v̄ legerit: ipm eē aduētū accipiat qñ vētur⁹ ē ad viuos & mortuos iudicādos in corpe suo: i quo sedet ad dextrā patris: i quo etiā mortu⁹ ē & resurrexit: & ascēdit in celū: & sic i actib⁹ ap̄toz legit⁹. **Nubes** suscepit eū ab ocul⁹ eoz & qz illic dicitū ē ab angel⁹: Sic veniet quō vidisti eū eūtē in celū. merito credēd⁹ ē nō solū in eodē corpe: vñ et i nube vētur⁹. **ORI.** Videbūt s̄ ocul⁹ corpa lib⁹ filiū hoīs in sp̄e huana ueniētē in nubib⁹ celi. i. sup̄nis. Sicut. n. qñ trāfformat⁹ ē vox venit de nube sic cū veniet itez in sp̄em trāfformat⁹ gloriofā: & nō sup ynā nubē s̄ sup mltas q̄ erūt vehiculū ei⁹. **Et** si quidē vt ne tñ calcaret fili⁹ dei hierosolymā ascē dēs: diligētēs eū strauerūt vestimēta sua i via: neq̄ asellū q̄ portabat eū volētēs terrā calcare: qd miz si p̄f & deus oīm nubes sternat celestes: sub corpe filij descēdētis ad op⁹ cōsumatōis. **Dicit** autē aliq̄s: qñ si cut in factōne hoīs accepit de limū de terra & fixit hoīem: sic vt appeat glia xpi accipiēs dñs de celo & de celesti corpe: corpaui p̄mū qdē i trāffiguratōe i nube lucida. i. in cōsumatōe i nubes lucidas: p̄ qd nubes celi dicitū: s̄m qz & lim⁹ terre est dicit⁹: & decet p̄rem talia mirāda dare filio suo q̄ se hūiliauit: & p̄ p̄ca exaltauit illū: nō solū s̄m sp̄m: s̄ etiā s̄m corp⁹: vt sup talib⁹ nubib⁹ veniret: & forsitā sup nubib⁹ rōs nalib⁹ ne irrōnabile eēt vehiculū filij hoīs glorfica ti. p̄mū qdē venit iel⁹ cū v̄tute ex q̄ faciebat signa et p̄digia i p̄plo. **Uis** at̄ illa v̄t op̄atōe illi⁹ v̄tutē mltē: cū q̄ i fine vētur⁹ ē modica erat. vñ. n. erat exinaniē ris seipm: oīs ē etiā vt ad maiore gliaz reformet⁹: qz fuit trāfformat⁹ in mōte. tūc. n. p̄ tres mōmō trans format⁹ ē. in cōsumatōne autē mudi toti⁹ appetit in glia mltā: vt videāt eū omēs in glia. **AVG.** ad ephēsiū. **S̄** qñ sc̄pture scrutādē sunt: nec earū sup̄ficie debem⁹ eē cōtēti: diligētē sūt ispiciēda seq̄ntia. p̄ pau ca. n. seq̄t. **Lū** viderit h̄ oia fieri: sc̄tote qz p̄pe ē iaz in ianuis. tūc. n. sc̄im⁹ p̄pe eē: cū aliq̄ videm⁹ eē p̄e missoz. **S̄** h̄ oia in qb⁹ & h̄ ē: qz videbit⁹ fili⁹ hoīs ve niēs in suis mēbris tanq̄ in nubib⁹: vel in tota ipsa ecclia tanq̄ in nube magna: sic nūc venire n̄ cessat. sed iō cū p̄tate magna & maiestate: qz maior p̄tās & maiestas illi⁹ appetit sanctis qb⁹ magnā virtutē da bit: ne tāta p̄secutōe vincat⁹. **ORI.** Uel cū magna virtute venit quotidie ad aīam oīs credētis i nubib⁹ a p̄phetiā. i. in sc̄pturis p̄phaz & ap̄toz: qui v̄bz dei sup humanā nām in intellectib⁹ suis declarant: sic etiā eis q̄ itelligūt dicim⁹ appere gliam multaz: q̄ qdē videt in secūdo verbi aduētū qd ē p̄fectoz. & sic fortasse omia q̄ a trib⁹ enāgelistis dicta sunt: de xpi aduētū diligētē inter se collata & bñ discussa inue niēt ad h̄ p̄tinere qz quotidie venit in corpe suo: qd ē ecclia. de quo aduētū suo alibi dicit: **Ammodo** v̄ debitis filiū hoīs sedentē a dextris virtutis dei: & ve nientē in nubib⁹ celi. exceptis his locis: vbi ab eo il le aduent⁹ vltim⁹ in seipo p̄mittit.

Et mittet angelos suos cū tuba & uoce magna: & gregabūt electos eius a quatuor uentis: a sūmis celo rum usque ad terminos eorum.

TORI. Quia de plactu mēdoe; fecāt: q̄ ad b̄ erit
 ut spōre tra se suam pferāt: et seipos condēnet: ne
 putet q̄ in isto plactu mala eozū terminēt subdit:
Et mit. ange. su. cum tu. et vo. magna. **REMI.** Hec
 aut tuba nō reuera corpea est itelligēda: sed archā/
 gelica vox: que adeo magna erit: ut ad clamorē illi⁹
 oēs mortui de terre puluere resurgāt. **CHRY.** So
 nus aut tube p̄tinet ad resuscitatōnem: gaudiū ad
 respētādū stuporē q̄ tūc erit ad dolorē illoz q̄ reli
 quēt: et ī nubib⁹ nō rapiēt. **TORI.** Sc̄ptū ē autē in
 numeris: q̄ ex q̄tuor vētis cōgregabant sacerdotes
 tybicinātes eos q̄ sūt ex castris isrl: s; quoz opatio
 onē de angel ch̄risti cōter d̄r: Et cōgregabūt electos
 ei⁹ a q̄tuor vētis. **REMI.** i. a q̄tuor climatib⁹ mun
 di. i. oriente: occidēte: aq̄lone: et austro. **TORI.** Et sim
 pliciores q̄dē opināseos tūc q̄ tūc inuētū fuerit ī cor
 pe aggregādos: s; meli⁹ est dicē cōgregādos nō solū
 ab angelis ch̄risti eē oēs nō solū ab aduētū ch̄risti et
 vsq; ad cōsummatōem vocatos atq; electos: sed oēs
 q̄ a cōsōde fuerit mūdi: q̄ viderūt sicut abzaā ch̄risti
 diē: et exultauerūt ī illā. Quī aut nō tūc illos q̄ ī cor
 pore fuerit cōphēsi dicit cōgregādos ch̄risti electos:
 sed etiā illos qui de corpib⁹ sunt egressi: manifestat
 s̄mo dicēs cōgregatos electos: nō solū a q̄tuor ven
 tis: sed etiā subdēf. **A** summis celoz vsq; ad terminos
 eoz. Nō nemini sup̄ terrā exiit arbitroz conuenire.
Uel celi sunt septure diuine: aut auētes eoz in qb⁹
 habitat de⁹. **Sūma** autē septuray sunt inītia illarū:
 termini autē cōsummatōes eaz. **Cōgregāf** ḡ sancti a
 summis celoz. i. ab eis q̄ viuūt in inītijs septurarum
 vsq; ad eos q̄ viuūt in cōsummatōib⁹ eaz. **Cōgrega**
 būt. n. tuba et voce magna: et qui audierit et aduerte
 rit parēt se ad viā p̄fectōnis: que ducit ad filiū dei.

REMI. Uel aliter: Ne forte aliq; putaret q̄ solū
 modo a q̄tuor p̄tib⁹ mūdi et nō a mediterraneis re
 giōib⁹ et locis: ideo addit: **A** summis celoz vsq; ad fmi
 nos eoz. **Per** sūmū. n. celi mediū orbis intelligitur:
 q; medio orbis sūmū celi p̄sudet. **Per** terminos autē
 celoz fines terre significat: vbi lōge distātib⁹ circū
 celi: terre insidere vidēt. **CHRY.** Qd̄ autē p̄ āgelos
 oīs electos vocat: ad electoz honorē p̄tinet: nāz et
 paul⁹ dicit q̄ rapiēt in nubib⁹: q; eos quidē q̄ resur
 rexerūt cōgregabūt āgeli: cōgregatos at̄ recipiēt nubes

Ab arboze autē fici discite pabo
 lā: cū iā ram⁹ ei⁹ tener fuerit et folia
 nata: scitis q; prope est estas. Ita et
 uos cū uideritis hec oia: scitote: q; a
 ppe ē in ianuis. **Amē** dico uob: q; a
 nō p̄teribit generatio hec: donec oia
 fiant. **Celū** et terra transibūt: uerba
 autē mea non p̄teribunt.

CHRY. in ho. Quia dixerat q; statī p̄ tribulatio
 nē diez illoz que p̄dicta sunt cōtigerēt: ipi aut que
 rere poterāt: Post quātū tps: ideo exponit exēpluz
 ponēs de ficū dicēs: **Ab** arbo. fi. oīsci. pa. cū iā ra. ei⁹
 te. fue. et fo. na. sci. q; p. est estas. **HIE.** q. d. Sic qn̄
 teneri fuerit in arboze fic⁹ cauliculi: et gēma erūpit ī
 florē: cortexq; folia parturit: intelligitis estas aduē

tū: et fauonij ac veris introitū. Ita cū omia q̄ sc̄pta
 sunt videritis: nolite putare iam adesse cōsummatōem
 mūdi: sed quasi p̄uia et p̄cursos quosdam venire: et
 onidat q; ppe sit et in ianuis. vñ seq̄: Ita et vos cū vi
 de. hec om. scito. q; p. est et in ianuis. **CHRY.** per
 qd̄ onidit q; nō multū erit tps̄ medius: sed statim ad
 tēt⁹ ch̄risti occurret. **Per** h̄ aut et aliud qd̄dā p̄nūci
 at: estatē spiritalē: et trāquillitatē iustis post byemē
 esse futurā: p̄ctōib⁹ autē ecōtrario byemē p̄ estatem

TORI. Sicut. n. sic⁹ in tpe qd̄dē byemis: vitale etnē
 habet in se absconditā: postmodū autē cū vit⁹ ipa vi
 talis. pdire cepit ad manifestatōem p̄tereite byemē
 et ipa valitudine ei⁹ ram⁹ efficiē tener et folia p̄ducit
 sic et mūd⁹ et vnusquisq; eozū q̄ saluans ante ch̄risti
 aduētū quasi in byeme in se abscondit hūc vitales
 virtutē. ch̄risto autē inspirate fiūt teneri: et non cori
 cordis rami: et que abscondita erāt in eis p̄greduē in
 folia: et manifestos fruct⁹ onidūt. talibus aut ppe est
 estas: et aduēt⁹ glorie dei. **CHRY.** in hōme. Prope
 hoc etiā istud posuit: ut credere faciat hūc sermōne
 omnino ita esse veturū. **Ubi** cūq; n. quod oio enē
 turū est dicit: naturales necessitates in exēplū idē

AVGV. ad eschū: Qd̄ aut de signis enāgelicis et
 p̄phetis que fieri cernim⁹ p̄pinqū oīū aduētū
 sperare debeam⁹ quis negat: quotidie q̄ppe magis
 magisq; fit p̄xim⁹. sed q̄to intervallo p̄pinq; de b
 viciū est: Nō est vestrū scire tpa vel momenta. **Uel**
 qn̄ dixit apls: Nūc p̄pior est nostra salus: q; cū cre
 didim⁹. et ecce tot anni trāserūt: nec tamē qd̄ dicit
 falsum est: q̄tomagis nūc dicendū est p̄pinq; deū
 aduētū quādo tāt⁹ fact⁹ est ad finē accessus. **HIL.**

LA. Dystice autē synagoga fic⁹ arbori cōpar. ram⁹
 igit fic⁹ antich̄rist⁹ esse intelligit: diaboli fili⁹: pecca
 ti portio: legis assertor: qui cū senescere cepit et fren
 deicere: quādā peccatoz exultatiū viriditate: nūc p̄
 xima est estas. i. dies iudicij sentiet. **REMI.** Uel
 cū hec fic⁹ rursum germinabit. i. cū synagoga dōm
 sancte p̄dicat oīs accipiet: p̄dicatib⁹ enoch et heliaci
 telligere debem⁹ q; ppe est dies cōsummatōnis.

AVG. de que. euā. Uel per arboze fici itellige ge
 nus humanū p̄pter puritū carnis. Cū iam ramus
 ei⁹ tener fuerit. i. cū filij boim p̄ fidē ch̄risti ad spiri
 tales fruct⁹ p̄fecerūt: et in eis honoz adoptōis filioz
 dei emicuerūt. **HILA.** Ut aut fides certa eēt futu
 rozū subiūrit: Amē di. vo. q; nō p̄te. gen. hec eo. oia
 fiāt. Amē autē dicēdo p̄fessōem veritatis adiunxit.

REMI. Et simplices quidē ad destructōem hēru
 salem referūt verba: et de illa generatiōe estimāt v̄
 tra: que passidēm ch̄risti aspexit: q; nō esset transi
 ra p̄usq; fieret destructio ciuitatis illius. Nescio at̄
 si verbū a verbo exponere possint ab eo q; ait: Non
 relinquet hic lapis sup̄ lapidem: vsq; ad illud q; ait:
 Prope est in ianuis. forsitā. n. in q̄busdā potuerūt:
 in alijs autē nō potuerūt oīo. **CHRY.** in ho. Hec
 ergo omnia que de fine hierosolymoz dicta sunt: et
 que de p̄sēdo p̄phetis et p̄sēdo ch̄risti: et alia oia q̄
 dixim⁹ vsq; ad ch̄risti aduētū futura. Qd̄ autē dicit
 Generatio hec: nō de ea q̄ tūc erat dicit: s; de ea q̄ ē
 fideliū. cōsueuit. n. septura generatōem nō solum a
 tpe designare: sed a loco: cultu et cōuersatōe: sic cū
 dicit: Hec est generatio querētū oīm. Et hoc autē
 dicit: q; bicrusalē peribit: et amplior pars in deozum

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible due to fading and angle.]

destruet: gnarōem at fidelium nulla supabit tēratio.
ORI. Enatio nī ecclie trāsbūt aliqñ nī totū hoc
 scim et hereditet futurū: nī donec hec oīa fiāt: nī trā
 sbit. Cū aut oīa hec facta fuerit: trāsbūt nī solū ira:
 sed etiā celū. vñ se q̄: Celū et terra. i. nō solū homies
 quoz vita terrena est: et p̄pterea terra dicūt: sed illi
 quoz cōuersatio est in celis: et ideo celū vocāt. trāsi
 būt aut ad futura: vt veniāt ad meliora. Verba aut
 que a saluatore sūt dicta nō trāsbūt: qm̄ q̄ sua p̄pa
 sunt opāt et semp opabūt: p̄fecti aut et qui non reci
 piūt vt iā meliores efficiāt: trāsbūt qd̄ sunt ad illō
 qd̄ nō sunt. et hoc est qd̄ subdit: Verba aut mea nō
 p̄teribūt. Et forte quidē vba moysi et p̄pharū trāsie
 rūt: qm̄ que p̄phet sabāt ab illis impleta sunt. verba
 aut̄ christi semp sunt plena et quoridie implēt: et ad
 huc sunt implēda in sanctis. Aut forte neq̄ moysi
 verba aut p̄phaz dicere debem? impleta oīa. ppe. n.
 et illa vba filij dei sunt: et semp implēt. **HIE.** Cū h̄
 p̄ generatōem oē hoīm significat gen? aut spār iu
 deoz. Deide magis eos ad fidē p̄missoz inducit cuz
 subdit: Celū et ter. trāsi. ver. autē me. nō p̄teribūt. Ac
 si dicat: Facili? ē fura et imobilia destrui: q̄ smoney
 meoz aliqd̄ decidē. **HYL.** Celū. n. et terra et cō
 ditiōe sue creat oīs nihil h̄nt in se necessitatis vt nō
 sint. vba aut̄ christi ex eternitate deducta: id in se cō
 tinēt virtutis vt maneāt. **HIE.** Celū aut et ira trāsi
 būt in mutatōe: nō abolitōe sūt: alioqñ quō sol ob
 scurabit et luna nō dabit lumē suū: si celū i quo ista
 sunt terraz nō fuerit. **RABA.** Celū nī qd̄ trāsi
 bit: nō sicut sed aereū intelligē debem? qd̄ p̄us oī
 lunio p̄t. **CHRY.** in ho. Elemēta aut̄ mūdi i mes
 diū adduct: oīdēs qm̄ p̄ciosoz celo et terra ē ecclie
 sia: sil etiā et hinc cōditōe se oīm oīdit.

De die aut̄ illa et hora nemo scit:
 neq̄ angeli celoz nisi p̄ solus. **Diē**
 aut̄ i dieb? noe: ita erit et aduēt? filij
 hoīs. Sicut eni erāt i dieb? añ dilu
 uii comedētes et bibētes: nubentes
 et nuptui tradētes usq̄ ad eū diem
 quo intrauit noe in archā: et non co
 gnouerūt donec uenit diluuiū: et tu
 lit omnes: ita erit et aduēt? filij ho
 minis. Tūc duo erūt in agro: unus
 assumet: et un? relinquet. Duo mo
 lentes in mola: una assumet: et una
 relinquet. Duo in lecto uno: unus
 assumetur: et unus relinquet.

CHRY. in ho. Cū dixisset oīs oīa q̄ p̄cedūt chris
 ti aduētū et ad ipas ianuas narratōem dixisset: diē
 tacere voluit. vñ dicit: De die aut̄ il. et ho. ne. scit. ne.
 an. ce. ni. so. p̄. **HIE.** In quibusdā aut̄ latinis codi
 cibus additū ē: Neq̄ fili? cum in grecis et marie Ada
 mātij et Piercū exēplarib? hoc nō habeat ascriptū: s̄
 quia in nōnullis legif. differēdiū videtur. **REMI.**
 Mare? etiā euāgelista nō solū dicit angelos nesci
 re: s̄ etiā filiū. **HIE.** In quo gaudēt **Arri?** et eunoz

mins. **Dicit.** n. Nō pōt eq̄lis esse: q̄ nouit et q̄ igrat.
 Cōtra quos breuiter ista dicēda sunt: cū oīa t̄pa fe
 cerit iesus: h̄ ē v̄bū dei. oīa. n. p̄ ipm̄ facta sunt: et sine
 ipō factū ē nihil. In oīb? aut̄ t̄pib? cū dies iudicij sit:
 q̄ osequētia pōt ei? ignorare p̄tē: cū totū nouit: hoc
 quoq̄ dicēdū est: Quid ē magis: noticia p̄tis an no
 ticia iudicij. si mai? nouit: quō ignorat qd̄ min? est?

HYL. A. Nūquid etiā de? p̄ cognitōnem illi? diei
 filio denegauit: cū dictū ab eo sit: Qia mihi tradita
 sunt a p̄re meo: q̄ nō oīa sunt tradita: si est aliqd̄ qd̄
 negat. **HIE.** Igit̄ qz pbauim? nō ignorare filiū dei
 cōsummatōis diē: cā reddēda est: cur ignorare dicat
 Post resurrectōnem quidē interrogat? ab aplis de
 hac die manifesti? r̄dit: Nō ē v̄m scire t̄pa et mo
 mēta: q̄ p̄ posuit in sua ptate. In quo oīdit qz ipse
 sciat: sed nō expedit nosse aplis: vt sp̄ incerti de ad
 uētū iudicis sic quotidie viuāt: q̄si die alia iudicādi
 sūt. **AVG.** i. de trini. qz q̄ dicit Nescit: intelligens
 dū est nesciētes facit. i. qz nō ita sciebat: vt tūc disci
 pulis indicaret: sicut dictū est ad abraā: Nūc cogui
 qm̄ times deū. i. nunc feci vt cognosceres: qz et ipse si
 bi in illa tētatiōe innotuit. **AVG.** de ver. oc. Qd̄
 aut̄ dicit p̄rem scire id dicit: qz in patre et filius scit.
 qd̄. n. est in die qd̄ non in verbo factū sit: p̄ qd̄ fact?
 ē dies. **AVG.** Bene aut̄ accipit qd̄ dictū est: solus
 p̄rem scire s̄m̄ p̄dictū modū sciēdi: qz facit filiū scire
 fili? aut̄ nescire oī: qz nō facit hoīes scire. **AVG.** in
 li. lxxiii. que. Vel aliter: Donec ecclia que ē corpus
 christi: nescit diē illū et horā: tādū nec ipse fili? diei
 diē illū et horā scire. Dicit aut̄ scire s̄m̄ p̄pam signifi
 catōem: sicut est in cōsuetudine scripturaz. **Aplis** er
 saluatorē dicit nesciēte petri: qz nō peccauit. p̄pat
 aut̄ fili? sciam diei illi? et horā coheredib? sue p̄miss?
 onis: et oēs simul sciāt. i. reipa expianē i illa hora et
 die q̄ p̄pauit de? diligētib? se. **RABA.** Legi quoq̄
 in cuiusdā libro: filiū hūc nō vnigenitū sed adopti
 uū debere intelligi. nō. n. vnigenito filio angelos p̄
 postuisset. sic. n. ait: Neq̄ angeli celoz: neq̄ filius.

AVG. ad ephēsiū: Sic ergo euāgelij dicit: De die
 illa et hora nemo scit. Tu aut̄ dicit: Ego autē dico:
 neq̄ mēsem: neq̄ annū aduēt? ipsi? scire posse. ita ei
 hoc videt sonare tanq̄ nō possit sciri quo anno v̄s
 tur? sit: sed possit sciri q̄ hebdomada annoz v̄l qua
 decade: tanq̄ dicit possit atq̄ diffiniri: inter illos se
 p̄tē annos aut decē aut cētū vel qd̄libet: seu maioz
 mēri seu minoris. si aut̄ hoc te nō cōp̄: hēdisse p̄su
 mis: hoc sentis qd̄ ego. **CHRY.** in home. Ut autē
 addiscas: qz nō ignorātie sue est qz de die et hora in
 diei tacet: aliud signū inducit cū subdit: Sicut aut̄
 fuit in dieb? noe: ita fiet aduēt? filij hoīs. Hoc autē
 dicit oīdēs qz repēte uenit et inopināte et pluribus
 lasciuētib? hoc. n. et paul? diē. Cū dixerit Pax et se
 curitas: tūc repēt? eis supuenerit interit? vñ et hic
 subdit: Sicut. n. erant in dieb? illis ante diluuiū co
 medētes et bibētes. **RABA.** Nō igit̄ iuxta martio
 rionis et manichel erroze: cōiugia vel olimēta van
 nant: cū in his successiōis: in illis nature sint posita
 subdicia: sed immoderat? licitoz vsus arguit. **HIE.**
 Querit aut̄: quō supra scriptū est: Surgēt gēs cōtra
 gētē: et regnū cōtra regnū: et erūt pestilētie et fames
 et terremotus: et nūc ea futura memorēt? que pacis
 iudicia sunt: sed estimandum qz post pugnas et.

Quis putas e fidelis seruus et prudens: que constituit dominus supra familiam suam: ut det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus que ut uenerit dominus eius iuenerit sic faciente. Amen dico uobis quoniam supra omnia bona sua constituet eum. Si autem dixerit malus seruus ille in corde suo: Dominus facit dominus meus uenire: et cepit percutere conseruos suos: manducet autem et bibat cum ebriosis: ueniet dominus serui illius in die que non sperat: et hora que ignorat: et diuidet eum partemque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus et stridor dentium.

HYLA. Quatuor dominus supra in coram nos ad indefessam uigilantiam curam fuerit adhortatus: speciale tamen populi principibus. i. episcopis in expectatione aduentusque suo sollicitudinem mandatur. Hunc enim seruum fidelem atque prudentem propositum familie significat: comoda atque utilitates populi sibi commissi curantem. unde dicit: Quis putas e fide. ser. et pru. que costi. do. su. fami. sua: ut det illis cib. in tempore. CHRY. i. hom. Quod autem dicit: Quis putas. non e ignoratis: inuenit enim et patet in interrogando loquens: ut cum dicit: Ad ubi es? REMI. Nec enim signat hec interrogatio impossibilitatem officii de uirtute sed difficultatem. GLO. Kar. enim e fide. lis seruus: omnino propter dominum seruus: oves christi non ad lucrum: sed pro amore christi pascens: prudens qui subditio. rum capacitate uita et mores discutiatur: que constituit dominus qui. s. sit uocat? a deo et non se iniecit.

CHRY. i. ho. Duo autem experit ab huiusmodi suo. s. prudentia et fide. fidelis enim eum dicit: quoniam nihil quod domini sui e: sibi proprium fecit. nihil etiam de rebus sui domini uane et inaniter consumpsit. Prudentem autem eum uocat: quoniam cognouit id quod oportet dispensare que data sunt. ORI. Uel qui fide. proficit: et si nodum in ea profectus e: ceter fidelis uocat: et qui naturaliter habet mentis uelocitate: dicit prudens. Si quis autem consideret: inuenit fideles multos et studium fide exercetes: non autem et prudentes: quoniam que stulta sunt mundi elegit deus. Et iterum: uidebit alios ueloces quidem esse et prudentes: modice autem fidei. Conuenire autem in unum fideles atque prudentes: rarissimum e. Ut autem in tempore det cibum: necessaria habet quis prudentia. ut autem non adiu. met cibos indigentium: opus e fides: quoniam et sim. sim. pliciter intellectum opus habem? ut fideles sum? ad dispensandum ecclesie redditus: et ut non deuotem? que sunt uis. duari: et ut memores sum? pauperum: et ne occasione accipietes ex eo quod scriptum e: Dominus constituit his qui euangelium predicant de euangelio uiuere: amplius quera. mus que cibis simpliciter et necessaria uestimeta: et ut nec amplius teneam? nobis que his que necessitate par. tiunt. Prudentes autem ut prudenter intelligam? idigen. tium causas: propter quas sunt indigentes: et uniuscuiusque dignitate: quo educat? e: et quantum necessarium habet. Multa enim sapientia opus e ei qui bene uult dispensare

ecclesiasticos redditus. Sic et fidelis seruus et prudens ut non effundat rationabile et spirituale cibum quibus non oportet uolens ostendere se esse prudentem: illis. s. qui magis necessarium habet uerbum quod mores eorum edificet: et uita. tam componat: que quod illuminat scientie luce: aut ut ne eis qui possunt acuti? audire: piget exponere altiora: ne exponentes uilia contendantur ab his qui naturaliter sunt ingeniosi: aut per exercitationem secularis sapientie acuti. CHRY. i. ho. Adaptat etiam et ad principes seculares hec parabola. unumquemque enim bis qui bis ad commune utilitate uti oportet: non ad nocumetum conseruorum neque ad perditionem sui ipsius: siue bis sapientiam siue principatum siue aliud quodcumque. RABA. Dominus autem christus e. familia autem supra quam constituit e ecclesia catholica. Difficile e ergo inuenire in uno et ut prudens sit et fidelis: non autem impossibile: nec enim beatificaret eum qui non potest esse cum subdit: Beatus ille seruus que cum uenit. do. eius. siue sic faciente. HYLARI. i. precepto domini sui obediente: ut doctrine opportunitate uerbum uite eternitatis cibum alende familie dispenseret. REMI. Notandum autem quod sicut magna distantia e merito inter bonos predicatores et bonos auditores: ita magna distantia e promeritorum. Bonos enim auditores si uigilantes inueniunt: faciet discubere ut lucas dicit. bonos autem predicatores supra omnia bona sua constituet. unde sequitur: Amen dico uobis. quoniam supra omnia bona sua constituet eum. ORI. ut. s. con. regnet cum christo: cui omnia sua tradidit pater: sic boni patris filii? supra omnem patris substantiam constituit? participat huiusmodi dignitate et gloria fidelibus? et prudentibus? dispensatoribus? suis: ut sint et ipsi supra omnem creaturam. RABA. Non ut soli sed et per ceteris eterna premia habeant: tum per sua uita: tum per gregis custodia. HILA. Uel supra omnia bona constituetur. i. dei gloria collocabit: quia nihil est ultra quod melius sit. CHRY. Deinde non solum ab honore qui imminet bonis: sed a pena quam minas malis erudit auditor eum subdit: Si autem dixit. ma. seru. ille in cor. suo: moram fac. do. me. ueni. et ce. pe. percutere. AVG. ad esichium: Ex moribus huius serui apparet animus eius: quos mores licet breuiter magister bonus curauit exprimere. i. superbia cum dicit: Et ce. perit per. conser. suos. atque luxuriam cum dicit: Maducet autem et bibi. cum ebriis. ne quod dicebat: Moram facit dominus meus. desiderio sui domini dicere crederet. Quis enim ardebat ille qui dixit: Sitiuit anima mea ad deum uinum quoniam ueniam. Dicendo enim: quoniam ueniam: moras se perpeti moleste ferebat: quia etiam quod tempore accelerat: desiderio tardum uidet. ORI. Peccat autem in deum quicumque episcopus qui non quasi conseruus ministrat sed quasi domino: et frequenter ut amarus dominus per vim dominat: et non esuriens suscipit sed epulatur cum ebriosis: et semper somniat: quia post multum temporis uentur? e dominus. RABA. Typice etiam potest intelligi conseruos percutere conscientias infirmorum uerbo uel exemplo uitiare. HIER. Quod autem dicit: Ueniet dominus seru. ill. in die que non sperat: et hora que ignorat. Ad hoc dicit: ut sciat quoniam non putatur dominus tunc eum esse uenturum: et uigilantie ac sollicitudinis dispensatores admonet. Porro quod dicit: Diuidet eum: non e intelligendum quod gladio eum dissecet sed a sancto rum consortio eum seper. ORI. Uel diuidet eum: quoniam spiritus eius. i. spiritale donum reuertet ad deum qui dedit eum. Anima autem cum corpore suo vadit in gehennam. Iustus autem non diuidit: sed anima eius vadit cum spiritu. i. spiritali do. p

no ad regna celestia. Qui aut diuidunt: nō habent postmodū in se partē spiritualis doni q̄ erat a deo: s; relinquet ps q̄ erat ipsoꝝ. i. aia que cū corpore punit. vñ sequit̄: Et partē ei⁹ ponet cū hypocritis.

HIERO. Lū his videlicet q̄ erāt ī agro: ⁊ qui mole bā: ⁊ nihilomin⁹ derelicti sūt. Sepe enī dixim⁹ hypocritā aliud eē ⁊ aliud ostēdere: sicut ⁊ ī agro ⁊ ī mola idē facere videbant̄: sed exitus diuēse voluntatis aperuit.

RABA. Uel cū hypocritis suscipi partē snā. s. duplicē gehēne penā. i. ignis ⁊ frigoris. vñ sequit̄: Ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dentium. Ad ignem enī ptinet flet⁹ oculorū: ad frig⁹ stridor dentium.

ORI. Uel flet⁹ erit eis q̄ male ī hoc mūdo ridētes fuerūt: ⁊ his q̄ requieuerūt rationabiliter erit dentium stridor: nolētes enī dolores materialiter sufferre: cōpulsī tormētis dētibus stridēt: illi. s. q̄ manducauerūt acerbitatē malicie.

Ex his autē cognoscere ē: quoniam nō solū q̄ fideles sūt ⁊ prudētes: cōstituit dñs sup familiā suā sed etiā malos: ⁊ q̄ non soluat eos de hoc q̄ cōstituti sūt a dño sup familiā ei⁹: sed illud vt dent ī tēpore cibos: ⁊ vt abstineāt a psecutionib⁹ ⁊ cōmessationib⁹.

AVG. ad eschibū: Hoc autē seruo malo remoto q̄ pculdubio dñi sui odit aduentū: cōstituit ante oculos tres seruos bonos: aduentū dñi desiderātes. Si vn⁹ eorū citi⁹: aliter tardi⁹ dñm suū dicit eē vēturū: terti⁹ de hac re suā ignorantiā cōfiterur. videm⁹ tñ q̄s magis euangeliū cōsonet. vñ dicit: Vigilem⁹ ⁊ orem⁹ q̄ citius vētur⁹ ē dñs. Alter dicit: Vigilem⁹ q̄ breuis ⁊ ī certa ē vita ista: quāuis tardi⁹ vēturus sit dñs. Terti⁹ dicit: Vigilem⁹ q̄ breuis ⁊ ī certa ē vita ista: ⁊ nescimus quādo vēturus ē dñs. Quid aut aliud hic dicit: q̄p cū audim⁹ euangeliū dicere: Vigilate q̄ nescitis q̄ hora vēturus sit dñs. oēs quidē p desiderio regni dei hoc volūt eē verū qd̄ putat pmus: deinde si factū fuerit gaudebit cū illo secūdus ⁊ terti⁹. si aut factū nō fuerit: metuendū ē ne iter ipas moras p̄ turbet q̄ crediderāt qd̄ dixerat pmus: ⁊ īcipiat dñi aduentū nō tardū putare s; nullus. Qui aut credit qd̄ dicit scdus: tardi⁹ dñm eē vēturū: si falsū fuerit nulli turbabunt ī fide: sed īopinato gaudio pfruetur. Qui aut qd̄ horū verū sit ignorare se cōfitef: illud optat: hoc tolerat: in nullo eorū errat: quia nil eorū aut affirmat aut negat.

XXV.

Quanc simile erit regnū celoru decē uirginib⁹: q̄ accipietes lāpades suas exierunt obuiā spōso ⁊ spōse. Quiq; aut exiserāt fatue: ⁊ qnq; prudētes. Sz qnq; fatue acceptis lāpadib⁹ n̄ sum pserūt oleū secū. Prudentes uero acceperūt oleū ī uasis suis cuz lāpadib⁹. Dorā autē faciēte spōso dormitauerūt oēs ⁊ dormierunt. De dia aut nocte clamor factus ē: ecce spōsus uēit: exite obuiā ei. Tūc sur

reuerūt oēs uirgines ille: ⁊ ornauerūt lāpades suas. Fatue aut sapiētib⁹ dixerūt: Date nobis de oleo uestro: q̄ lāpades nostre extinguntur. Rñderūt prudentes dicentes: Ne forte nō sufficiat nob ⁊ uobis: ite poti⁹ ad nēdētes ⁊ emite uobis. Dū aut irēt emere: uenit spōsus ⁊ q̄ pate erāt itrauerāt cū eo ad nuptias: ⁊ clausa ē ianua. Nouissime uero ueniūt ⁊ reliq; uirgines dicentes: Dñe dñe: aperi nob. At ille rñdens ait: Amen dico uobis nescio uos. Vigilate itaq; quia nescitis diem neq; horam.

CHRY. In supiori pabola dñs penā ostēdit ei⁹ q̄ pcutiebat: inebriabat: ⁊ bōa dñi sui disgebāt. In hac aut pabola punitionē iducit etiā ei⁹ q̄ uilitatē nō affert: neq; copiose hec q̄bus idiget sibi pparat. habebāt enī fatue uirgines oleū: sed non copiose. tñ dicit: Tūc si erit reg. ce. x. vii. **HYLAR.** Jō autē uicif: Tūc: quia de magno die dñi de quo supra agēbāt oīs hic fmo ē.

CHRY. Regnū autē celorū p̄sentis tēporis ecclesia dicit̄: sicut ⁊ ibi: Mittet fili⁹ hominis angelos suos: ⁊ colligēt de regno ei⁹ omnia scādala.

HIERO. Similitudinē autē x. uirginū tuarū atq; prudētū quidā simplicit̄ interpretat̄ ī uirginib⁹: quarū alie iuxta apostolū in corpe ⁊ mente sūt uirgines: alie uirginitatē tñ corpou ueritutes: uel cetera opa nō habēt: uel parentū custodia reueruāte nihilomin⁹ mēte nupserunt. Sz mibi uidet̄ ex supiorib⁹ ali⁹ eē sēsus q̄ dicit̄: Et nō ad uirginalia corpa sed ad oē hominū gen⁹ habeat p̄ comparationē p̄tinere.

GRE. ī homel. In qnq; enī corpe sēt sib⁹ vnūsq;q; subsistit gemiat̄: geminat̄ aut quina ri⁹ denariū pficit. Et q̄ ex vtroq; serū fidelū multitud colligif: scā ecclesia. x. uirginib⁹ simul cernuntur: vbi mali cū bōis: reprobi cū electis admixti sūt: recte simile uirginib⁹ prudētib⁹ ⁊ fatuis p̄bēt.

CHRY. ī homel. Jō aut ponit pabolā hāc in uirginū p̄sona: vt ostēdat q̄ l; uirginitas magnus qd̄ sit: tñ si ab operib⁹ misericordie sit deserta: cū adulteris foras eiciet̄.

ORIG. Uel sēsus oīm q̄ receperūt uerbū dei uirgines sunt. Tale enī ē uerbū dei vt de sua mūdicia accommodet oib⁹: q̄ p suā doctrinā recesserūt ab idoloz cultura: accesserūt autē p̄ cōfessū ad dei culturā. vñ sequit̄: Que accipi. lam. suas erūrūt ob. spō. ⁊ spōse. Accipiūt. n. lāpades suas. i. opera sua naturalia: ⁊ egrediunt̄ de mūdo ⁊ de errore: ⁊ ueniūt obuiā saluatori q̄ semp parus ē uenire: vt ingrediat̄ simul cū dignis ad beatā spōsam celestīā.

HYLA. Uel spōsus atq; spōsa dñs noster ē ī corpe de⁹: nāq; spiritui caro spōsa ē. lāpades autē quas acceperūt: aiarū splēdentiū lumē ē que sc̄ramēto baptisimī splēduerūt.

AVG. de uisib⁹

[Marginal notes in a smaller, cursive script, likely from a different source or a later hand. The text is dense and difficult to read due to the handwriting and some fading.]

mini: **Uel** lapades que manib⁹ gestant⁹ opa sut. di
 cui⁹ e⁹ eni: **Luceat** opa vestra cora⁹ homib⁹. **GRE.**
 Qui aut⁹ recte credit: et iuste uenit: assimilant⁹ qn
 q⁹ prudētibus. q⁹ aut⁹ p⁹sent⁹ quidē fidē iesu: nō au
 tem p⁹parant se bonis operib⁹ ad salutē: reliq⁹ q⁹q⁹
 virgib⁹ fatuis. vñ subdit: **Quinq⁹ aut⁹ ex eis erant**
 fatue et q⁹q⁹ prudētes. **HIERO.** Sūt enī quīq⁹
 sensus q⁹ festinat ad celestia et supna desiderat. **De**
 viū autē et tactu specialiter dictū est: **Nō**
 q⁹q⁹ audim⁹: q⁹q⁹ oculis nostris periperi
 mus: et man⁹ nostre palpauerūt. **De gustu:** Gustate
 et videte quonia⁹ suauis ē dñs. **De odoratu:** In odo
 re vnguentoz tuoz currim⁹. Alij aut⁹ sūt q⁹q⁹ sensus
 terrenis fecib⁹ ibiātes. **AVG.** de ver. do. **Uel** per
 q⁹q⁹ virgias significat⁹ q⁹q⁹ p⁹ta cōtinētia a car
 nis illecebris: cōtinēdus ē enī aīmi appetit⁹ a volu
 p⁹te oculoz: aurīū: olfaciēdi: gustādi: et tāgēdi. **Sz**
 q⁹ ista cōtinētia p⁹im corā deo fit vt illi placeat in
 teriori gaudio cōsciētie: p⁹im corā homib⁹ tñ: vt
 gloria biana capiat: q⁹q⁹ dicunt sapiētes: et q⁹q⁹
 stulte. vtroq⁹ tñ virgias: q⁹ vtraq⁹ cōtinētia ē: q⁹uis
 diuerso fomite gaudet. **ORY.** Sicut aut⁹ sequū
 tur scīpas inuicē virtutes: vt q⁹ vñā habuerit omēs
 habeat. sic et scīsus oēs alterutru⁹ se subiequūtur: p⁹
 p⁹terea necesse ē: vt aut oēs q⁹q⁹ sensus sint prudē
 tes: aut oēs fatui. **HYLA.** Uel absolute i q⁹q⁹ pau
 dētibus et q⁹q⁹ fatuis: fidelīū atq⁹ ifidelīū ē coniti
 tuta diuisio. **GRE.** Notādū vero ē q⁹ oēs lapades
 habēt: sed oēs oleū habēt. Sequit⁹ enī: **Sz** q⁹q⁹ fas
 tue accep. lāpa. nō sumpsit. oleū secū. Prudētes ve
 ro accep. oleū i va. suis cū lāpadib⁹. **HYLA.** Oleū
 boni opis fruct⁹ ē. vasa bīana sūt corpa itra quoz
 vīscera tbeatur⁹ bone cōsciētie recōdēdus ē. **HIE**
RO. Oleū g⁹ habēt virgias q⁹ iuxta fidē opibus ad
 ornatū. nō habēt oleū q⁹ vident⁹ simili quidem fide
 cōfiteri: virtutū opa negligunt. **AVG.** de ver. do.
Uel p⁹ oleū ipaz letitiā significari arbitro: fm illō:
Unxit te de⁹ tu⁹ oleo exultatiōis. Qui ergo nō p⁹
 p⁹terea gaudet: q⁹ deo intrīsc⁹ placet nō hz oleū se
 cū. gaudiū enī nō habēt dū icōtinēter viuūt: nisi in
 laudib⁹ hominū. Prudētes autē accep. oleū cū lāpa
 dib⁹. i letitiā bonoz operū. In vasis suis. i. in corde
 atq⁹ cōsciētia posuerūt: sicut apostol⁹ monet: Pro
 bet aut⁹ seipm⁹ hō: et tūc gloriā habebit i seipo nō in
 altero. **CHRY.** i. hō. Uel oleū hic vocat charitatē
 et elemosynā: et q⁹ōcūq⁹ circa idigētes auxiliū. Lam
 pades aut⁹ vocat vginūtas charitima: pp⁹ h⁹ et stul
 tas eas vocat: qm⁹ maiorē sustinētes laborē. p⁹pter
 minorē oīa pdiderūt. maiorī enī labore vincti car
 nis cupido q⁹ pecuniarū. **ORIG.** Uel oleū ē ver
 bū doctrine quo vasa aīarū iplent. Nihil enī sic cō
 forat sicut moralis sīmo: q⁹ oleū luminis appellat.
 Prudētes ergo acceperūt h⁹ mōi oleū: q⁹ satis fit
 eis etiā tardate exitu: et morate verbo venire ad cō
 sumationē eoz. Fatue aut⁹ acceperūt lāpades: in p⁹
 mis quidē accēfas: sed tantū oleū nō acceperūt vt
 eis sufficeret vsq⁹ ad finē: negligētes circa suscepti
 onē doctrine q⁹ cōforat fidē: et bonoz actūū lumē
 illuminat. vñ sequit⁹: **Moza** aut⁹ fa. spō. do. omēs: et
 dormierūt. **AVG.** de ver. do. **Ex** vtroq⁹ enī genes
 re hominū moriunt⁹ h⁹ itervallo tēporis: donec sub
 aduētū dñi fiat resurrectio mortuoz. **GRE.** Dor

mire etenī mori ē. Ante somnū vō dormire ē ate
 morte a salute lāguescere: q⁹ p⁹ pōdus egitudis per
 uenit ad somnū mortis. **Uel** dormitauerunt. i. mor
 tue sūt. **Ossequēter** aut⁹ d⁹: Dormierūt. q⁹ postea su
 scitade sūt. **Per** h⁹ aut⁹ q⁹ dicit: **Moza** aut⁹ faci. spon
 so. ostidit q⁹ nō paz tps itez priorē et scdm dñi aduē
 tū p⁹tergredis. **ORI.** Uel spōso tardate et nō cito
 veniēte verbo ad cōsumationē vite patiunt aliqd
 sensus dormitātes: et q⁹si i nocte mūdi agētes et dor
 mierūt: v⁹puta remissi⁹ agētes a scū illo vitali: non
 tñ lāpades pdiderūt: neq⁹ despauerūt de cōseruati
 one olei ille prudētes. vñ sequit⁹: **Media** aut⁹ nocte
 clamoz fac. ē: ecce spon. ve. erite obuiā ei. **HIER.**
Traditio iudeoz ē: christū media nocte vēturū i h⁹
 militudinē egyptij q⁹ pascha celebratū ē et externū
 nato: venit: et dñs sup tabernacula trāsūt: et sangui
 ne agni postes nostrarū frōtū cōsecrate sūt. vñ re
 or et traditionē apostolicā pmāsisse: vt die vigiliāz
 pasche añ noctis dimidiū populū dimittere nō lice
 at expectātes christi aduētū: postq⁹ illud tps transi
 ret securitate p⁹sumpta festū cūcti agāt diē. vñ psal
 mista dicebat: **Media** nocte surgebā ad cōfiteūz
 tibi. **AVG.** de ver. do. **Uel** media nocte. i. nullo scī
 ente aut spante. **HIERO.** subito g⁹ q⁹si i tempesta
 nocte: et securis oibus: q⁹ grauiū⁹ sopoz ē p⁹ an
 geloz clamozē et tubaz pcedētū fortitudinū christi
 resonabit aduētus. q⁹ significat⁹ cū dicit: **Ecce** spō
 sus venit: erite obuiā ei. **HYLA.** Tuba enī excitā
 te spōso tñ obuiā pcedit. Erūt enī iā ambo vnū. i.
 caro et de⁹: q⁹ i gloriā spiritalē hūilitas carnis trans
 formata ē. **AVG.** de ver. do. **Uel** q⁹ dicit sponso
 tñ obuiā venire virgias: sic itelligēdam puto: vt ex
 ipis virgīnib⁹ cōstet ea q⁹ dicit spōsa: tanq⁹ si oibus
 christianis i ecclesia cōcurrētib⁹ filij ad matrē cur
 rere dicātur: cū ex ipsis filiis cōgregatis cōstet ea q⁹
 dicit mater. nūc enī despōsata ē ecclesia: et virgo ē
 ad nuptias pducēda illo tpe quo vnīuersa mortali
 tate i ea p⁹tereūte: immortalī ciuētīe habeat. **ORI.**
Uel media nocte. i. i altitudie remissiōis fact⁹ et cla
 mor oēs suscitare volētū sicut existio angeloz qui
 sūt administratorij spūs itus clamātes i scīb⁹ omnū
 dormiētū: **Ecce** spōsus vēit erite obuiā ei. et sugges
 tionē quidē hāc oēs audierūt: et surrexerūt: nō aut⁹
 oēs dicitēter iposuerūt lāpadib⁹ suis ornatū. vñ sed
 tur: **Tūc** surre. oēs virgias ille et orna. lāpa. suas. **Or**
nant aut⁹ lāpades sensū euāgelicis vsb⁹: **Qui** aut⁹
 male vtunt⁹ sensib⁹: ornamētū nullū habēt i sensib⁹
 bus. **GRE.** Uel tūc quidē oēs virgias surgūt: q⁹ et
 electi et reprobi a sōno site mortis excitant. **Lampa**
des ornat: q⁹ sua secū opa numerāt: p⁹ q⁹bus eternā
 recipe b⁹itudinē expectāt. **AVG.** de ver. do. **Apra**
uerūt enī lāpades suas. i. rōnes reddēdas operū su
 oz. **HYLA.** Uel lāpadarū assūptio aīarū ē redi
 tus i corpa eoz: q⁹ lux ē cōsciētia boni opis elucēs:
 q⁹ vasculis corpoz cōtinet. **ORI.** Sz lāpades fas
 tuarū virgīnū extinguitur: q⁹ earū opa q⁹ clara hō
 minib⁹ foris apparuerūt: i aduētū iudicis itus obs
 curant. vñ sequit⁹: **Fatue** aut⁹ prudētibus dixerūt:
Date nobis de oleo vestro: q⁹ lāpades nostre extin
 guunt. **Quid** ē aut⁹ q⁹ tūc a prudētibus oleū perūt:
 nisi q⁹ i aduētū iudicis cū se itus vacuas inuerint:
 testimoniū foris querūt: ac si a sua fiducia decepte

duo. Qui aut unum accepit abies fo-
dit in terra: et abscondit pecuniam domini
sui. Post multum uero tempore uenit dominus
suorum illorum: et posuit rationem cum eis.
Et accedens quod quodque talenta accepit:
obtulit alia quod quodque talenta dicens: Domine
quod quodque talenta tradidisti mihi: ecce alia
quod quodque sup lucrat sunt. Ait illi dominus ei:
Euge fue bone et fidelis: quia super pauca
fuit fidelis: super multa te constituam:
intra in gaudium domini tui. Accessit autem
et quod duo talenta acceperat et ait: Domine
duo talenta tradidisti mihi: ecce duo
alia lucrat sunt. Ait illi dominus ei: Euge
fue bone et fidelis: quia super pauca fuit
fidelis: super multa te constituam ita
in gaudium domini tui. Accedens autem et qui
unum talentum accepit ait: Domine scio quia
homo durus es: metis ubi non seminasti: et
congregas ubi non sparsisti: et timens
abijit et abscondit talentum tuum in terra. Ecce
habetis quod tuum est: Reddes autem dominus ei
dixit ei: Serue male et piger: sciebas
quia meto ubi non semino: et congrego ubi
non sparsi. Oportuit ergo te committere
pecuniam meam numularijs: et ueniens
ego recepissis utique quod meum est
cum usura. Tollite itaque ab eo talentum:
et date ei quod habet decem talenta. Qui enim
habent dabit et abundabit: ei autem qui non
habet et quod uidet hinc aufert ab eo. Et in
utile seruum eijcite in tenebras exteriores:
illuc erit fletus et stridor dentium.

GLO. In precedenti parabola demonstrata est eorum con-
denatio quod oleum sibi sufficere non parauerat: siue p-
oleum nitor operum: siue gaudium conscientie: siue elemosyna
quod est pecuniam intelligat. Nec autem parabola iudicium con-
tra eos quod non solum pecunijs: sed nec verbo nec alio modo
pdesse. primis uoluit: sed oia occultat. vni dicit: Sicut
enim homo. p. vo. ser. su. et tradidit illis bona sua.
GRE. Homo autem iste quod pegre proficiscitur redemptor noster
est qui ea carne quam assumpserat abiit in celum. Carnis. n.
loc. p. p. terra est: quod quasi ad peginatum ducit: cuius p-
redemptio nostrum in celo collocat. **TORI.** Scimus enim
enim diuinitatis sue naturam non peginatam sed in dispe-
satione corporis quod suscepit. Qui enim dicit discipulis
suis: Ecce ego uobiscum sum usque ad consumationem seculi:
li. vni genit. dei est qui non est corporeo habitu circums-

sus. hoc autem dicentes non solum iesu: sed unicus sub-
stantie proprietate eius saluam. Possunt et talia dice-
re quod peginatam dominus p fides abul. itib. et non p spem. si
aut peginatus a corpore cum domino fuerim: tunc et ipse erit
nobiscum. Simul etiam considerata: quod non videtur reddi-
tio finis ita descripta sicut homo peginans: ita ego
aut filius hominis: quoniam ipse est qui in parabola pponit peginatum
quasi homo: non sicut filius dei. **HIERO.** Uocat autem
apostolus doctrinam eis euangeliorum tradidit: in p largitate
et paritate alteri plus et alteri minus tribuens: sed p ac-
cipientium uiribus: quoniam et apostolus eos quod solidum cibum ca-
pere non poterat: lacte potasse se dicit. vni sequit. Et
vni dedit quod quodque talenta: alij autem duo: alij uero unum:
unicuique secundum propriam uirtutem. **CHRY.** In quibus et
duobus et uno talento diuersas gratias intelligimus: quod vni
cuique tradite sunt. **TORI.** Si quoniam enim uideris eorum quod ac-
ceperunt a christo dispensationem eloquiorum dei: alios
quidem habere apostolus: alios autem minus: et ut ita dicam: neque
in dimidio intelligentes rerum negocia copatione melio-
rum: alios autem adhuc minus habere uidebis differentias eorum
quod eloquia domini susceperunt a christo: quoniam alia fuit uirtus
eorum quibus data sunt quod quodque talenta: alia quibus duo: alia
quibus unum: et alij alteri non capiebat mensuram: et quod ac-
cepit talentum unum: accepit quod datum non contempibile.
Multum est enim et unum talentum talis domini: tamen tres sunt pro-
prij sui: sicut tria sunt genera eorum quod fructum faciunt. et
quod quodque quidem accepit talenta: quod oia sensibilia scripturarum
potest adducere ad sensus diuiniore: duo autem quod est cor-
porale doctrinam edoctus. duo enim uidetur carnalium nu-
merus esse: sed adhuc minus potest unum talentum paterfam-
lias dedit. **GRE.** Uel alij: Quingentis talentis dona-
quod quodque sensum. i. exteriorum scientia exprimit: duobus uero in-
tellectus et operatio designat. vni autem talentum nomine intel-
lectus tamen designat. Sequitur: Et pfectus est statim. **GLO.**
Non locum mutas: sed libera eis operandi potestate permittes
et suo arbitrio relinquas. Sequitur: Abiit autem quod quod
quodque talenta. acce. et ope. est eis: et lucrat est alia quingentis.
HIERO. Acceptis enim terrenis sensibus: celestium sibi
noticiam duplicauit: ex creaturis intelligens creatorem
ex corporalibus incorporalia: ex breuibus sempiterna.
GRE. Sunt etiam nonnulli quod quasi eterna ac mystica pe-
netrare nesciunt: p intentionem tamen supne patrie docent re-
cta quod possunt de ipsis exterioribus quod acceperunt: dum quod se
a carnis perulatia: a terrenarum rerum habitu: atque a uisibili
bilibus uoluptate custodiunt: ab his etiam alios admo-
nendo cooperant. **TORI.** Uel quod habet sensus exercita-
tos conuersati salutaris: et ad maiorem scientiam seipos
erigentes et studiose docentes: lucrati sunt alia quingentis: quia
nemo facile additamentum accipit uirtutis alteri nisi
ei quod quodque hinc. et quanta ipse scit: tanta alterum docet et non
ampli. **HYLA.** Uel finis ille quod quodque talenta accepit:
populus ex lege creditus est: ex quod pfectus meritum ipsius
recte implete euangelice fidei operatione duplicauit. Se-
quitur: Similiter et quod duo accepit: lucrat est alia duo.
GRE. Sunt enim nonnulli quod dum intelligendo et operando
alijs predicant: quasi duplicatum de negocio lucrum repor-
tant: quod dum utriusque serui predicatio impendit: quasi accepta
talenta geminant. **TORI.** Uel lucrati sunt alia duo. i.
corporale editione et alij paulo sublimiore. **HYLA.**
Uel ille finis cui duo talenta commissa sunt: gentium po-
pulus est: fide atque confessione et filij iustificat et patris
domini nostrum iesu christum deum atque hominem ex spiritu

z carne cōfessus ē. hec g̃ sūt duo talēta. Sed vt popul⁹ iudeorū oē sacramētū qđ i q̃nq; talētis. i. i lege cognouerāt. idipm̃ fide eunagelij duplicauit. ita iste icr̃into duoz talētoꝝ itellectū atq; opationē p̃meruit. Sequit̃. Qui aut̃ vnū acce. abies fodit in terrā z abscondere. ē acceptū īgeniū ī terrenis actib⁹ īplī care. **ORI.** Uel aliter. Si qñ videris aliquē. q̃ virtutē h̃z docēdi z aiabus pficiēdi. z h̃c virtutē ocultat. q̃uis habeat quādā religionē cōuertatiōis. n̄ dubites dicere talē eē. q̃ accepit vnū talētū. z abscondit ipm̃ ī terra. **HYLA.** Uel iste fuus q̃ vnū talētū accepit. z ī terra recōdidit. popul⁹ ē ī lege p̃fētis. q̃ p̃pter inuidiā saluādarū gētū ī terra acceptū talētū abscondit. In terra enī talētū abscondere. ē noīe p̃dicatiōis gloriā sub obrectatiōe corporee p̃fētis occultare. Sequit̃. **P.** mul. vō tē. re. oīs ser. illo rū. z posuit ra. cū eis. In rōe at̃ ponēda iudiciū exā mē ē. **ORI.** Et obfua ī h̃ loco qñ n̄ fui ad oīs va dūt vt iudicēf. s̃ oīs v̄it ad eos cū t̃ps fuerit īplē tū. de quo dicit. **P.** multū vō t̃pis. i. postq̃ dimisit aptos ad negociādū afarū salutē. z iō nō facile iue nif q̃s ex eis q̃ apti fuerit ad h̃ mōi op⁹ vt cito trā feat de hac vita. sicut ē māifestum ex eo q̃ z aplī se nuerūt. Ex q̃bus d̄ ad petrū. Cū senueris. extendes manū tuā. s̃ paulo at̃ dicit̃ ē ad philemonē. Nūc at̃ vt paul⁹ sener. **CHRY.** ī ho. Uide z oīm vbiq; n̄ cōfessi expetētē rationē. vt discas e⁹ lōganimitas tē. Mibi at̃ videt̃ q̃ resurrectionē occulte īsinuās h̃ dicit. **HIERO.** Iō ergo dicit. **P.** multū tēporis. qz grāde t̃ps ē iter ascēsiōis saluatoris. z sm̄ ei⁹ aduētū. **GRE.** Dec at̃ lectio h̃ euāgelij cōsiderare nos amonet. ne q̃ pl⁹ ceteris ī h̃ mūdo accepisse aliqd̃ cernūf. ab autoꝝe mūdi graui⁹ iudicēf. Cū. n. augēf dona. rōnes etiā crescūt donoz. Tāto g̃ hūi lior. q̃sq; d̄z eē ex munere. quāto se obligatiōe eē cōspicit ī reddēda rōe. **ORI.** Fiducia at̃ fecit eū qui q̃nq; talēta accepit audere. vt ad oīm p̃i⁹ accederet. Sequit̃ enī. Et acce. q̃ q̃nq; talē. accepe. obtu. alia q̃nq; dicēs. Dñe q̃nq; talē. tradi. mibi. ec. alia q̃nq; suplu. sū. **GRE.** Seru⁹ g̃ q̃ gemiata talenta rettulit. laudat̃ a dño. z ad eternā remunerationē pducit. vñ subdit. At̃ illi dñs. Euge. **RABA.** Euge ī teriectio ē letātis. p̃ qđ gaudiū suū oīs īsinuat. q̃ bñ laboratē seruū ad gaudiū eternū iuitat. de quo propheta ait. Letificabis nos ī gaudio cū vultu tuo. **CHRY.** ī ho. Serue bōe. q̃ de bono loq̃ qđ ē ad. p̃ximū. Et fidelis. qz nihil eozū q̃ sunt oīs sibi appropriauit. **HIERO.** Dicit at̃. Sup pauca fuisi fidelis. qz oīa q̃ ī p̃nti hēm⁹. ī magna videat̃ z pluriā. tñ cōpatiōe futuroꝝ pua z pauca sūt. **GRE.** S̃ tūc fidelis fu⁹ sup̃ multa cōstituit̃ qñ denicta oīs corruptiōis molestia. de eternis gaudijs ī illa celestī sede gloriat̃. Tūc etiā ad oīm suū gaudiū p̃fecte ītromittit̃. qñ ī eterna illa patria asūpt⁹. atq; angeloz cetib⁹ admitt⁹. sic iteri⁹ gaudet de munere vt n̄ fit qđ exteri⁹ doleat̃ iā de corruptiōe. **HIE.** Quid at̃ pōt mai⁹ dari fideli suo q̃s eē cum dño z videre gaudiū oīs sui. **CHRY.** ī ho. p̃er h̃. n. verbū oēm b̄titudinē oñdit. **AVG.** p̃mo de trini. Doc. n. erit plenū gaudiū nostrū quo aplī n̄ ē. frui deo. trinitate. ad c⁹ imaginē facti sum⁹. **HIE.** Utriq; at̃ suo

z q̃ de q̃nq; talētis. fecerat. z q̃ d̄ oīob⁹ q̃mociēde patrifamilias s̄mo blādīf. Utriq; etiā simili recipit gaudio. n̄ cōsiderās lucri magnitudinē. s̄ studiū voluntatē. vñ seq̃t. Accessit aut̃ z q̃ duo talē. acceperat. **ORI.** Nō aut̃ dicit. vñ ī eo q̃ q̃nq; talēta accepit. vel ī isto q̃ duo. accedēs. itellige accessū trāsitū de h̃ mūdo ad illū. z vide qñ eadē victa sūt abob⁹. ne forte z q̃ minozē hūit v̄tutē z totā illā quā hūit sm̄ q̃ opo. rebat ereruit. nihil min⁹ habitur⁹ sit apud deū. q̃s ille q̃ fuerit ī maiori v̄tute. h̄ enī solū d̄ rīf vt q̃cqd̄ habuerit h̄o ex deo. toto eo v̄tāf ad gloriā dei. **GRE.** Seru⁹ at̃ q̃ opari de talēto noluit. ad oīm cū v̄bis excusatiōis redit. vñ subdit. Accē at̃ z q̃ vnū talē. acce. z ait. Dñe scio. qz h̄o dur⁹ es. **HIE.** Vere enī h̄ qđ scriptū ē. Ad excusādas excusatiōes ī peccatis. etiā huic suo cōtigit. vt s̄ p̃p̃tū tā z negligētā supbie quoq; crimē accederet. Qui enī debuit simplicitē iertā cōfiteri z orare patrifamilias ecōuerso calūniat̃. z dicit se pudētī fecisse cōsilio. ne oū luca pecunie q̃reret. etiā de forte p̃clitaref. **ORI.** Uidel. n. mibi iste fuus fuisse iter credētes q̃dē. nō at̃ fiducialit̃ agētes. s̄ latere volentes z oīa faciētes vt n̄ cognoscāt̃ qñ ch̄ristiani. ad huc vidēt̃ mibi q̃ h̄ mōi sūt tiorē dei h̄re. z s̄ape d̄ eo q̃si de aliquo austero z īplacabili. h̄. n. signat̃ cū dicit. Dñe scio qz h̄o dur⁹ es. Intelligim⁹ at̃ q̃ v̄ce dñs noster metit̃ vbi nō semiauit. qñ iust⁹ semiat ī spū. ex quo metet̃ vitā eternā. Merit̃ etiā vbi nō semiat. z cōgregat̃ vbi nō sp̄git. qz sibi cōputat̃ eē collata q̃cūq; ī paupib⁹ fuerit seminata. **HIE.** Ex oīa etiā q̃ h̄ fuus aut⁹ ē dicere. Merit̃ vbi n̄ semiauit. intelligim⁹ etiā z gētū philo. s̄phoz bonā vitā recipere oīs. **GRE.** Sūt aut̃ pleriq; īra ecclesiā. quozū iste fuus imaginē tener. q̃ melioris vite vias agredi metuūt. z tñ lacere ī sui corpis ignamā nō p̃t mescūt. Cūq; se peccatores considerāt. scitatis vias accipe trepidāt. z remanere ī suis iniquitatib⁹ nō s̄omidāt. **HYLA.** Uel p̃ hūc seruū itelligit̃ p̃p̃las iudeozū ī lege p̃sistēs q̃ dicit. Timui te. t̃q; metu verterū p̃ceptoz. ab vsu euāgelice libertatis abstineat. dicatq; Ecce qđ tuū ē. velut ī his q̃ a dño p̃cepta sūt fuerit īmorat⁹. cū tñ sciuerit metēdos illic iusticie fruct⁹ vbi lex sata nō sit. z colligēdos ex gētib⁹ q̃ nō ex abzae sint stirpe disps̄. **HIE.** S̄ qđ putauerat. p̃ excusatiōe dixisse ī culpā p̃p̃tā vertit. Qñ seq̃t. Respō. aut̃ dñs e⁹ di. ei. Ser. male z pi. scie. qz meto vbi n̄ semio. Seru⁹ at̃ mal⁹ appellat̃. qz calliditā oīs fecit. piger qz talētū noluit duplicare. vt ī altero supbie. ī altero negligētē cōdēnes. Si inq; durū z crudelē me noueras. z aliena sectari tu serres me mea diligētī q̃staturū. z dares pecuniā meā sine argētū nūmulariis. vtrūq; enī argyfiō g̃c⁹ sermo significat. Eloq̃a īq̃t oīs eloq̃a casta. argētū g̃ ne exāmatū. pecunia g̃ z argētū. p̃dicatio euāgelij z s̄mo diuin⁹ ē q̃ dari debuit nūmulariis. i. vel cere ris doctorib⁹ qđ fecerūt apostoli p̃ singulas p̃uicias p̃sbyteros z ep̄os ordinātes. vel ciuitis credētibus q̃ possūt pecuniā duplicare z cū vsuris reddēt. vt q̃cqd̄ s̄mōe didicerāt ope explerēt. **GRE.** S̄it̃ g̃ piculū doctoz aspiciēf. s̄ dñicā pecuniā teneat̃. ita z auditor qz cū vsuris ab eis erigit̃ qđ audient vt. s̄. ex eo qđ audiūt. etiā studeāt̃ itelligere nō audi

Ca. xxi
 ORI. Uel aliter. Si qñ videris aliquē. q̃ virtutē h̃z docēdi z aiabus pficiēdi. z h̃c virtutē ocultat. q̃uis habeat quādā religionē cōuertatiōis. n̄ dubites dicere talē eē. q̃ accepit vnū talētū. z abscondit ipm̃ ī terra. **HYLA.** Uel iste fuus q̃ vnū talētū accepit. z ī terra recōdidit. popul⁹ ē ī lege p̃fētis. q̃ p̃pter inuidiā saluādarū gētū ī terra acceptū talētū abscondit. In terra enī talētū abscondere. ē noīe p̃dicatiōis gloriā sub obrectatiōe corporee p̃fētis occultare. Sequit̃. **P.** mul. vō tē. re. oīs ser. illo rū. z posuit ra. cū eis. In rōe at̃ ponēda iudiciū exā mē ē. **ORI.** Et obfua ī h̃ loco qñ n̄ fui ad oīs va dūt vt iudicēf. s̃ oīs v̄it ad eos cū t̃ps fuerit īplē tū. de quo dicit. **P.** multū vō t̃pis. i. postq̃ dimisit aptos ad negociādū afarū salutē. z iō nō facile iue nif q̃s ex eis q̃ apti fuerit ad h̃ mōi op⁹ vt cito trā feat de hac vita. sicut ē māifestum ex eo q̃ z aplī se nuerūt. Ex q̃bus d̄ ad petrū. Cū senueris. extendes manū tuā. s̃ paulo at̃ dicit̃ ē ad philemonē. Nūc at̃ vt paul⁹ sener. **CHRY.** ī ho. Uide z oīm vbiq; n̄ cōfessi expetētē rationē. vt discas e⁹ lōganimitas tē. Mibi at̃ videt̃ q̃ resurrectionē occulte īsinuās h̃ dicit. **HIERO.** Iō ergo dicit. **P.** multū tēporis. qz grāde t̃ps ē iter ascēsiōis saluatoris. z sm̄ ei⁹ aduētū. **GRE.** Dec at̃ lectio h̃ euāgelij cōsiderare nos amonet. ne q̃ pl⁹ ceteris ī h̃ mūdo accepisse aliqd̃ cernūf. ab autoꝝe mūdi graui⁹ iudicēf. Cū. n. augēf dona. rōnes etiā crescūt donoz. Tāto g̃ hūi lior. q̃sq; d̄z eē ex munere. quāto se obligatiōe eē cōspicit ī reddēda rōe. **ORI.** Fiducia at̃ fecit eū qui q̃nq; talēta accepit audere. vt ad oīm p̃i⁹ accederet. Sequit̃ enī. Et acce. q̃ q̃nq; talē. accepe. obtu. alia q̃nq; dicēs. Dñe q̃nq; talē. tradi. mibi. ec. alia q̃nq; suplu. sū. **GRE.** Seru⁹ g̃ q̃ gemiata talenta rettulit. laudat̃ a dño. z ad eternā remunerationē pducit. vñ subdit. At̃ illi dñs. Euge. **RABA.** Euge ī teriectio ē letātis. p̃ qđ gaudiū suū oīs īsinuat. q̃ bñ laboratē seruū ad gaudiū eternū iuitat. de quo propheta ait. Letificabis nos ī gaudio cū vultu tuo. **CHRY.** ī ho. Serue bōe. q̃ de bono loq̃ qđ ē ad. p̃ximū. Et fidelis. qz nihil eozū q̃ sunt oīs sibi appropriauit. **HIERO.** Dicit at̃. Sup pauca fuisi fidelis. qz oīa q̃ ī p̃nti hēm⁹. ī magna videat̃ z pluriā. tñ cōpatiōe futuroꝝ pua z pauca sūt. **GRE.** S̃ tūc fidelis fu⁹ sup̃ multa cōstituit̃ qñ denicta oīs corruptiōis molestia. de eternis gaudijs ī illa celestī sede gloriat̃. Tūc etiā ad oīm suū gaudiū p̃fecte ītromittit̃. qñ ī eterna illa patria asūpt⁹. atq; angeloz cetib⁹ admitt⁹. sic iteri⁹ gaudet de munere vt n̄ fit qđ exteri⁹ doleat̃ iā de corruptiōe. **HIE.** Quid at̃ pōt mai⁹ dari fideli suo q̃s eē cum dño z videre gaudiū oīs sui. **CHRY.** ī ho. p̃er h̃. n. verbū oēm b̄titudinē oñdit. **AVG.** p̃mo de trini. Doc. n. erit plenū gaudiū nostrū quo aplī n̄ ē. frui deo. trinitate. ad c⁹ imaginē facti sum⁹. **HIE.** Utriq; at̃ suo

ta. ORI. Nō at cōfessus ē dñs se eē dux sicut ill^e arbitrabat: ceteris autē e^o fmoib⁹ cōcessit. Sz v^e du rus ē q^o hīs misericordia dei abutit ad negligētā su am nō ad uersionē. GRE. Dignū vō seruu q^o snia dñs feriat audiam⁹. Tollite itaq; ab eo talētū: r da te ei q^o hys decē talēta. ORI. Pōt qdē dñs sue di uinitatis vtute auferre sufficiētā ab eo q^o pigri⁹ est ea v^o: r dare ei q^o eā multiplicauit. GRE. Oppor tunū aut videbat vt ei poti⁹ q^o duo q^o q^o q^o talen ta acceptat dare: illi. n. dari debuit q^o min⁹ habebat: s; cū p q^o talēta exterior⁹ sciētia designetur: Per duo aut itellec⁹ r opatio: pl⁹ hūit q^o duo q^o q^o q^o talēta accepit: q^o p talēta q^o q^o exterior⁹ admī nistratiōe meruit: ab itellec⁹u eternoz ad huc vas cu⁹ fuit. Unū g^o talētū p q^o itellec⁹ū significari vi rim⁹. Mi dari debuit q^o bñ exteriora q^o accepit mini strauit q^o quotidie i scā ecclesia cernim⁹: vt etiā de iterna itelligētia polleat q^o exteriora fidelit⁹ admini strā. HIE. Vel dat⁹ ei q^o r talēta fecerat vt itellū gam⁹ h^o eē sit dñi gaudiū i vtriusq; labore: ei⁹. f. q^o q^o r q^o duo duplicauit: tū mai⁹ deberi pmiū ei q^o pl⁹ i oñi pecunia laborauit. GRE. Generalis etiā mor snia subdit q^o dñi. n. ha. da. r abūda. ei aut q^o nō hys q^o videt hre auferet ab eo. Quisq; n. chari tatē hys alia etiā dona pcepit. q^o q^o aut charitatē nō hys etiā dona q^o pcepisse videbat amittit. CHRY. i bo. Qui etiā gratiā fmois r doctrine ad pficiēduz hys nō vtēs ea gratiā pdit: q^o aut studiū adhibet: am pli⁹ attrahit donū. HIE. Multi etiā cū sint sapiē tes naturalit⁹: r habeāt acumē igenij r fuerit negligē tes: r desidia bonū nature corūperit: ad cōpara tiōnē ei⁹ q^o paululū tardior labore r idustria cōpen sauit q^o min⁹ hūit: pdūt bonū nature: r pmiū: q^o eis fuerat repromissū vidēt trāsire ad alios. Pōt ēt sic itelligi. Ei q^o fidē hys r bonā i dño volūtātē: etiāz hūid min⁹ vt hō i ope habuerit: dabit a bono iudici ce. Qui aut fidē nō habuerit: etiā ceteras vtutes q^o videbat naturalit⁹ possidere pdet. Elegātē inq^o: Q^o videt hre auferet ab eo. q^o q^o enī sine fide chri sti: nō ei v^o iputari q^o male eo v^o ē: s; illi q^o etiā ma lo suo nature bonū tribuit. GRE. Vel q^o q^o cha ritatē nō hys etiā ea que pcepisse videbat amittit. HYL. Dicit⁹ etiā vsū euangeliōz r legis bonoz reddit: nō habētib⁹ aut fidē chri sti etiā q^o ex lege si bi eē videbat bonoz auferet. CHRY. i bo. Ser uis aut mal⁹ nō solū dāno puniē: s; etiā itolerabilē pena: r cū pena accusabili denūciatiōe. Unī seq^o: Et iutilē seruu eijcite i tenebras exteriores. ORI. Tbi. f. nulla illuminatiō ē forsitā nec corpalis: nec ē respectio dei illic: s; q^o i idignis speculatiōe dei q^o ta lia peccauerūt: cōdēnant i hīs q^o exteriores tenebre appellan⁹. Legim⁹ etiā aliq^o an nos exponētē de tenebris abyssi q^o ē extra mūdū: r q^o i idigni toto mūdo abyssum illā foras eiciant i q^o sūt tenebre ne mine eas illuminante. GRE. Et sic p penam i tene bras exteriores cadet: q^o p suā culpā spōte i interiores tenebras decidit. HIE. Quid sit aut flet⁹ r stridoz dētū supra dixim⁹. CHRY. i bo. Uide aut q^o nō solū q^o rapit aliena: aut q^o mala opatur puniē vltia pena: s; etiā q^o bona nō facit. GRE. Habēs igi⁹ i tellectū curet oīno ne taceat. habēs rez affluētā a misericordia nō torpescat. habēs artē q^o regit: vsq; il

li⁹ cū prio partia⁹. habēs loquēdi locū ap⁹ diuine p paupibus iterecat. Talēti enī noīe cui libet rez putabit: q^o vel minimū accipiet. ORI. Si aut v^o splicet tibi q^o dñi: si ppter q^o nō docuit q^o iudicat recordare illud apostoli: Ue mibi est: si non euangelizauero. Cū aut uenerit fili⁹ hois i maie state sua r oēs āgeli cū eo: tūc sede bit sup sedē maiestatis sue: r cōgre gabūt an cū oēs gētes: r sepabit eos ab iuicē: sicut pastor segregat oues ab hedis. Et statuet oues qdē a de xtris: hedos aut a sinistris. Tūc di cet rex hīs q^o a dextris e⁹ erūt: Uēi te bñdicti p⁹ris mei: possidete patuz uob regnū a cōstitutiōe mūdi. Esu riui. n. r dedistis mibi māducare. Sitiui r dedistis mibi bibere. Ho spes erā r collegistis me. Quid⁹ et opuistis me. Infirmus r uisitastis me. In carcer⁹ erā: r uēistis ad me. Tūc rñdebūt ei iusti: dicētes: Dñe qñ te uidim⁹ esuriētē r pauim⁹ sitiē tez: r dedim⁹ tibi potū. Qñ aut te uidim⁹ hospitē r collegimus te aut nudū r coopuim⁹ te: Aut qñ te ui dim⁹ ifirmū aut i carcere: r uēimus ad te. Et rñdēs rex dicet ill⁹: Amē dico uobis q^oz diu fecistis uni de hīs frīb⁹ meis minimis: mibi fecistis. Tūc dicet r hīs q^o a sinistris erūt: Disce dite a me maledicti i ignē eternū: q^o parat⁹ ē diabolo r angel⁹ ei⁹. Esuri ui. n. r nō dedistis mibi māducare. Sitiui: r nō dedistis mibi potū. Ho spes erā: r nō collegistis me. Quid⁹ r nō opuistis me. Infirm⁹ r i carce re: r nō uisitastis me. Tūc rñdebūt ei r ipi dicētes: Dñe qñ te uidimus esuriētē: aut sitiētē: aut hospitē: aut nudū: aut ifirmū: aut i carcere: r nō mistrauim⁹ tibi. Tūc rñdebit illis dicēs: Amē dico uob: q^oz diu nō fe cistis uni de minoribus hīs: nec mi bi fecistis.

RABA. p^o pabolas de fine mudi: erequie ofis modū futuri iudicij. **CHRY.** i bo. Est at bec ps de lectabilissima: quā cōtinuē i aio vertēs cū studio audiam^o z oī cōpūctōe: nā z ipe christ^o terribilius z lucidi^o hūc ptractat smonē. Jecirco nō dicit de cetero: Simile factū ē regnū celoz: s; reuelate scipz oñdit dices. **Lū** at ve. fi. bo. i maiestate sua. **HIE.** p^o biduū qdē pascha factur^o z tradēd^o cruci z il ludēd^o ab hoīb^o; recte pmittit gloriā triūphātis: vt secutura scādala pollicitatiōis pmo cōpēsaret. Et notādū qd i maiestate credēd^o ē: fili^o homis fit. **AVG.** sup iohānē. In forma. n. hūana videbūt eū ipi: videbūt z ad dexterā positi. In iudicio. n. apparēbit i forma quā ex nobis accepit: s; postea futurū ē vt videat i forma dei: quā sciūt oēs fideles. **REMI.** Destruūt at his vbis illoz error qd dixerūt oīm nō i eadē forma fui manere: maiestatē at appellat diuinitatē qd ēqlis ē pī z spū sācto. **ORI.** Uel qz eū gloriā hūc reuertet: vt corp^o sit qle fuit cū trās figurat^o fuit i mōte. sedes at e^o aut qdā pfectiores scōp^o dicūt: de qb^o scriptū ē: Quoniā illic sederūt sedes i iudicio. aut qdā vrites āgelice: de qb^o dī: Siue throni siue oñationes. **AVG.** xx. de ci. dei: Descedit. n. cū āgelis: quos aduocauit de supnis locis ad faciēdū iudiciū. **Un** dī: Et oēs āgeli e^o cū eo. **CHRY.** i bo. Oēs. n. āgeli cū ipō aderūt: testātes et ipi quātū admistrāuerūt missi a dño ad hoīm salūtē. **AVG.** de pñia: Uel angeloz noie significauit hoies q cū christo iudicabūt. **Angeli.** n. nūcij sunt. Nūcios at rectissime accipim^o oēs q salutē celestē homib^o nūciauerūt. **Seqf.** Et ogre. an eū om. gē. **REMI.** His vbis vā hoīs futura demōstrat reitū rectio. **AVG.** xx. de ci. dei: Dec at cōgregatio per misteriu āgelicū fiet: qbus i psalmo dī: Congregate illi scōs e^o. **ORI.** Uel n localit̄ itelligam^o q ogre gabūt an eū oēs gētes: s; q: tā nō erūt disperē i do gmatib^o falsis z mult^o de eo. **Māifesta** enī fiet diuinitas christi: vt n solū null^o iustoz: s; nec aliquis peccatoroz ignozet. **Nō.** n. i aliquo loco apparebit fili^o dei z i altero n apparebit: sicut ipe fm cōpationē fulguris voluit demōstrare: q̄diu ḡ iniq̄ nec se cognoscūt nec christū: vel iusti p speculū i enigmate vidēt: tādiu nō sūt segregati boni a malis. **Lū** at pp māifestationē filij dei oēs ad itellectū venerint sūi: tūc saluator segregabit bonos a malis. **vñ seqf.** Et sepa. eos abin. sic pa. segre. oues ab hedis. Et peccatores cognoscēt sua delicta: z iusti māifeste videbūt semia iusticie sue ad qualē eos pduerūt sinez. **Oues** at dicti sūt q saluant^o pp māifestudinē quam didicerūt ab eo q dicit: Discite a me qz mitis sū. z ppter qd vsqz ad occisionē pati fuerūt vēire imitātes christū: q sicut ouis ad occisionē duct^o ē. **Vedi** aut dicit^o mali: q aspa z oura sara ascēdūt: z p picipicia eoz incedūt. **CHRY.** i bo. Uel bos vocat hedos: illos aut oues: vt hoīū ifructuositatē oñdat: nullus enī fit ab hedis fruct^o. **Doz** aut vtilitatē: mult^o. n. ē oīm fruct^o: z a lana z a lacte z a fetib^o q parturiūtur. **noie** aut ouis i scripturis diuinis simplicitas z inocētia solet designari. **Pulchre** ergo i hoc loco oues electi designāt. **HIE.** **Hed^o** autez lasciuū ē aīal: z feruēs semp ad coitū: z semp p peccatis offerē i lege: nec dicit capris q possūt hēre fet^o: z tonse

egrediant^o de lauacro. **CHRY.** i bo. Deinde segre gat eos etiā situ. **Nā** sequit^o: Et statuet oues quide a dextris: hedos aut a sinistris. **ORI.** Sancti. n. q dextera opa opati sūt: acceperūt p mercede suoz: dexteroz dextera regis i q reēs z gloria est. **Mali** vo ppter opa sua pessima z sinistra ceciderūt i sinistra. i. i tristitiā tormētoz. **Seqtur.** **Tūc** dī: rex eis q a dextre erūt Uēite. vt qd min^o fuerit eis cū pfe cti^o vniti fuerūt christo: cōsequant^o. **Addit** aut: **Vñ** dicti patris mei. vt eminetia bñdictiōis eoz māifestet: qz pñ^o bñdicti sūt a dño q fecit celū z terrā. **RABA.** Uel vocant^o bñdicti qbus p bonis meritis debet eterna bñdictio. **Patris** aut sui dicit esse regnū: qd ad eū refert ptatē regni a quo ipe rex ē genit^o. **vñ** p auctoritatē regiā q ipe sol^o eraltabit in die illa pferet iudicij sniam. **vñ** signāter dī: **Tūc** cōcet rex. **CHRY.** i bo. **Nota** aut q nō dicit accipite: s; possidete siue hereditate: sicut familiaria bona siue paterna sicut nostra nobis antiq^o debita. **vñ** dicit: **Para.** vo. reg. a cōsti. mudi. **HIE.** **Dec** aut ipta psciētia dei accipiēda sūt: apd quē futura iā facta sūt. **AVG.** xx. de ciui. dei: **Excepto** aut illo regno de quo i sine dicitur^o ē: **Posti.** para. vo. reg. licz lōge ipari mō: etiā p̄sens ecclesia dī regnū ei^o i quo adhuc cū hoste cōfigit^o: donec veniat ad illū pacatissimū regnū vbi sine hoste regnabit. **AVG.** de pñia: **S;** dicit aliqz: regnare nolo: sufficit mihi saluum eē. i quo p̄mū eos fallit: qz eoz nec sal^o ē vlla quozū iniquitas p̄seuerat. **deide** si ē aliq^o differētia in ter regnātēs: z n̄ regnātēs: oī tñ vt i vno regno sint oēs: ne i hostiū aut alioz nūero deputent^o: z ceteri regnātib^o ipi pereāt. **Oēs** enī romani: romanū regnum possident: q̄uis non omnes in eo regnent. **CHRY.** in home. **Pro** quibus ergo sancti celestis regni bona accipiant: manifestat cū subditur: **Esturi** z vedistis mihi manducare. **REMI.** **Et** notādum q in hoc loco sex opera misericordie a domi no cōmemorantur: quicunqz implere studuerit: regnum a cōstitutione mundi preparatū electis percipere merebitur. **RABA.** **Mystice** autē qui esturientem z sitientem iusticiā pane verbi reficit: vel potu sapientie refrigerat: z qui errantem per heresim vel peccatum in domum matris ecclesie recipit et qui infirmum i fide assumit: vere dilectionis obseruat iura. **GRE.** xxv. moralū: **Vi** autem quibū iudex veniens in dexterā consistentium dicit: **Esturi** zē. sunt qui ex parte electoz iudicantur et regnant: qui vite maculas lachrymis tergūt: qui mala pcedētia factis sequētibz redimētes quicqd illicitū aliquando fecerint ab oculis iudicis elemosynarum superductione cooperiunt. **Alij** vero sunt qui non iudicantur z regnāt: qui etiā pcepta legis perfectionis virtute transcendunt. **ORI.** **Du** militatis autē causa laude beneficiōz suoz indignos se pelamāt: nō obliuī eoz q fecerūt. **Ipe** autē eis oñdit suā cōpassionē i suis. **vñ** sequit^o: **Licet** hē bñt ei iusti. d. **Dñe** qñ te vidim^o. **RABA.** **Doc** dē dicit n̄ diffidētēs de vbis dñi: s; stupēt de tanta sublimitate z de maiestatē sue magnitudine. **Uñ** qz videbit^o eis pñū eē bonū qd egerit fm illō apostoli: **Nō** sūt cōdigne passiōes b^o repositis ad futuram gloriā q reuelabit i nobis. **Seqtur.** **Et** respondēs

cl. xxy.

[Marginal glosses and text bleed-through from the reverse side of the page. The text is partially obscured and difficult to transcribe accurately but appears to be commentary on the main text.]

rer di eis: Amē di. vo. q̄d̄iū se. vni de bis fra. meis :
 mi. fecistis. **HIERO.** Libera q̄dē nobis erit intel
 ligētia: q̄ in oī paupe rps pasceret: ficiēs potaref: z
 sic de alijs. sed ex hoc q̄d sequit: q̄d̄iū se. vni zc. nō
 mihi videt gnātr dicit de paupib: s; de his q̄ pau
 pes spū sūt: ad quos extēdēs manū dixerat: fratres
 cū omni fuerit dicit: rōmān. **RABA.** S; si
 mei sunt q̄ faciūt volūtātē p̄is mei. **RABA.** S; si
 si fratres ei: sūt: q̄re eos mimos vocat: pp̄ h; q̄ sūt
 humiles: q; paupes: q; abiecti. **Nō** autē p̄ hos mona
 chos solū intelligit qui ad mōtes secesserūt: s; vni
 quēq; fidelē: etiā si fuerit sc̄laris z fuerit esuriēs aut
 aliud h̄mōi vult mie pcuratōe potiri. **Frēm.** n. bay
 ptima facit z mysteriozū comunicatio. **Seq̄t:** Tūc
 di. z bis qui a finis erūt: **Disce.** a me male. in ig. eter.
 q̄ p̄p̄a. ē. dia. z ang. ei. **LORI.** Sicut iustis dixerat:
 venit. **Cha.** z iustis: discedite. nā pp̄in q̄ sūt vbo qui
 ferūt dei mādātū: z vocat vt ad huc pp̄in q̄ozes ef
 ficiant. **Lōge** autē ab eo sunt z h̄ videant ei assistere
 qui nō faciūt mādātā ip̄i: p̄pter hoc audiūt: **Disce**
 dite. vt qui modo vel vident eē an̄ ei: postea nec vi
 deant. **Cōsiderādū** est autē qm̄ in sancti dicitū ē: b̄n̄
 dicti patris mei. nō autē nūc d̄r: maledicti p̄is mei.
 nā benedictōis quidē ministrator: est p̄r: maledicti
 onis autē vnusquisq; sibi est auctor: qui maledictōe
 digna est opat. **Qui** autē recedūt a iesu: decidunt ī
 igne eternū qui alteri est generis ab hoc igne quē
 habem̄ in vsu. **Null** enī ignis inter hoies ē etern⁹
 sed nec mlti t̄pis. **Et** cōsidera qm̄ regnū quidē non
 angelis p̄patū dicit: **Ignē** autē eternū diabolo z an
 gelis eius. quia q̄tū ad se hoies nō ad p̄ditōez crea
 tur: peccātes autē cōiungūt se diabolo: vt sicut q̄ sal
 uant sanctis angelis coequat: sic qui peūt diaboli
 angelis cōparat. **AVG.** rxi. de ci. dei: **Ex** hoc autē
 pater q̄ idē ignis erit hoim supplicio attributus et
 demonū. si autē erit corp̄alis tactu noxius: vt eo pos
 sint corpora cruciari: quō in eo erit pena spirituz
 malignoz: nisi q; sunt quedā demonib: corpa: sicut
 quibusdā visuz est ex isto acre crasso z humido. **Si**
 autē aliquis nulla habere demones corpa asserat: n̄
 est de hac re cōtentiosa disputatōe certandū. **Cur**
 enī nō dicam̄ q̄tis miris tamē veris modis etiam
 spiritū incorporeos posse pena corp̄is ignis affligi
 Si spiritus hoim etiā ip̄i p̄fecto incorporei z nūc
 poterūt cōcludi corp̄alib: mēbris: z tūc poterūt
 corpozū suozū viculis insolubiliter alligari: **Abes**
 rebūt ergo demones h; incorpei corp̄alib: ignibus
 cruciari: accipietes ex ignib: penā: nō dātes ignib:
 vitā. **Ignis** autē ille corpore⁹ erit: z cruciabit h̄mōi
 corpa cū spiritib: demones autē sp̄is sine corp̄ibus.
LORI. Vel forsitan ignis ille talis substātia est vt
 immutā cōburat: ipe immutabilis cōstitutus: **fm̄** q̄
 ait apls: **Que** vidēt tempalia sunt: que autē nō v̄
 dentur eterna. **Ne** autē mireris audiēs esse inuisi
 bilem ignē z puniētē: cū videas interi calozē hōi
 bus accidētē: z nō mediocriter cruciatē. **Seq̄uē**
Esturini enī z nō de. mi. mā. scriptum est ad fideles:
Vos estis corp⁹ christi. sicut ergo aīa habitās ī cor
 pore cū nō esuriat q̄tū ad suā substātiā spiritalem:
 esurit tamē corp̄is cibū: quia copulata ē corpi suo:
 sic z saluator patit que patit corp⁹ ei: **eccl̄ia:** cum sit
 ipe impassibilis. **Et** h; cōsidera: q; loquēs ad iustos
 p̄ singulas spēs eozū beneficia dinumerat. **Ad** iniri

stos aut p̄scindēs narratōnem adunatū vtrūq; dē
 cens: **In**fir. sui z incar. z nō v̄si. me. qm̄ misericordis
 iudicis erat benefacta quidē hoim largi⁹ predicare
 z ampliare: malefacta aut eozū trāstorie memorari
 z abdicare. **CHRY.** in bo. **In**tuere autē q; nō ī
 vno t̄m̄ vel duob: sed in oib: miam deseruerūt. nō
 enī esuriētē solū nō cibauerūt: s; neq; q̄d leui⁹ erat
 infirmū visitauerūt. **Et** vide qualiē leuia iniūgit: nō
 enī dixit: **In** carcere erā: z nō eripuit me. infirm⁹
 erā: z nō curastis me: sed nō visitastis: z nō venistis
 ad me. **In** esuriēdo etiā nō p̄ciosam peti mēsam: s;
 necessariū cibū. **Oīa** ergo sufficiētia sunt ad penaz
 p̄mo quidē facilitas petitiōis: panis enī erat. secun
 do miseria eius qui petebat: paup enim erat. tertio
 cōpassio nāe: hō enī erat. quarto desideriū p̄missio
 nis: regnū enī p̄misit. quito dignitas ei⁹ qui accipie
 bat: de⁹ enī erat qui p̄ pauperes accipiebat. sexto su
 pabūdātia honozis: qm̄ dignat⁹ est ab hōib: accipe
 septimo iusticia datōis: ex suis enī a nobis acci
 pit: sed cōtra vniuersa hec hoies p̄ auariciā excecāf.
GRE. rxi. mora. **Isti** autē q̄bus hoc d̄r: sunt mas
 li fideles q̄ iudicātur z pereūt. nō enī eozū tūc caus
 fa d̄iscutitur q̄ ad cōspētū d̄istricti iudicis iam cū
 dānatōe sue ifidelitatis accedūt. p̄fessioē vero fidei
 retinētes: sed p̄fessiois opera nō habētes redarguū
 tur vt pereāt. **Isti** enī saltem verba iudicis audiūt:
 q̄a eius fidei saltem verba tenuerūt. **Illi** dānatōne
 sua et̄ni iudicis nec verba suscipiūt: q; ei⁹ reuerētiā
 nec vboten⁹ seruare voluerūt: nā z p̄nceps frenaz
 rēpub. regēs: alr punit ciuē interi⁹ deliquētē: atq;
 alr hostē exteri⁹ rebellātē: in illo. n. iura sua cōsulit
 cōtra hostē vō bellū moter: z de pena ei⁹ qd̄ lex h̄s
 at nō req̄rit. **CHRY.** in bo. **Verbis** autē iudicis re
 darguti: cū māuetudine loquūt. **Seq̄t.** n. **Tūc** n̄.
 ei z ip̄i di. **Dñe** qm̄ te vidim⁹. **LORI.** **Cōsidera** q; iu
 sti imozāē in vnoquoq; vbo: iniusti autē nō ita p̄ sin
 gla s; cursim dicūt: qm̄ pp̄uz ē iustoz b̄nfca sua rela
 ta sibi in facie diligētē z p̄ singula refutare cā hūi
 litatis. maloz autē hoim ē c̄spas suas ac excusatōis
 cā aut nullas eē ostēdere: aut lenes z paucas: s; z r̄
 sio xpi h̄ipm̄ signat. vñ seq̄t: **Tūc** n̄. il. vi. **Amē** di.
 vo. **Uolēs.** n. iustoz b̄nfacta ostēdere grādia: p̄ctōzū
 aut c̄spas nō grādes: ad iustos q̄dē dicit: **Ex** eo q̄d
 fecistis vni ex mimis meis fr̄ib: ad iniustos autē nō
 adiecit fr̄ib: reuera. n. fr̄es ei⁹ sūt q̄ p̄fecti sunt. **Sta**
 ti⁹ est aut apud deū op⁹ bonū q̄d fit a sanctionibus
 q̄ in minus sancti: z leuior culpa ē negligere min⁹
 scōs q̄ sanctiores. **AVG.** rxi. de ci. dei: **Tūc** autē d̄
 nouissimo iudicio agit qm̄ xps de celo vētur⁹ est: v̄
 uos z mortuos iudicatur⁹: h; diuini iudicij vltimū
 dicim⁹. i. nouissimū t̄ps. nā p̄ quoz dies istud iudi
 cii p̄tēdat incertū ē: s; sc̄pturaz sc̄az more dies p̄ōi
 solet p̄ t̄pe. **Iō** autē v̄scim⁹ vltimū iudiciū vel nouis
 simū: q; z nūc iudicat: z ab hūani generis initio iudi
 cavit: a ligno vite sep̄s p̄mos hoies z angel peccā
 tib: nō p̄cēs. **In** illo aut finali iudicio sil z hoies z
 angeli iudicabūt: fiet. n. v̄tute diuina vt cuiq; opa
 sua l̄ bona l̄ mala cūcta ī mēoriā reuocēt: z mentis
 intuitu mira celeritate cernāt: vt accuset vel excu
 set scientia consciam.

Et ibunt hi in suppliciu eternū :

iusti autē in uitam eternā.

AVG. de fide et opib: Nonnulli seipos seducunt dicentes igne eternu non dictu ipam pena etna. Hoc puides dñs sniam suā ita clusit dices: Et ibit hi in sup. eter. iusti vo in vi. et. ORI. Attēde qm cū puf dirisset: Venite bñdicti. deide: Discedite maledicti. ppterea q puz boni dei ē pmū recordari bñfacta bonoz q̄ malefacta maloz: h̄ p̄us noiāt penā: deidē de vitā bonoz: vt pmū q̄ timoris sūt euitem mala: postea q̄ honoris sunt appetam bona. GRE. xrv. moza. Si q̄ tāta pena mulctat q̄ nō dedisse quicq̄ pena feried ē q̄ redarguit abstulisse aliē: AVG. xix. de ci. dei: Est autē vita etna sumū bonū nrm et si nis ciuitat] dei: de q̄ fine dic apls: Sine vo vitā etnā. S; rursus qz vitā etna ab his q̄ familiaritatē n̄ h̄nt cū sc̄pturis sancti: p̄t accipi etiā i vitā malozū pp̄ aie imortalitatē: l̄ pp̄ itermiābiles penas ipioz p̄fecto finis ciuitatis b̄ in quo sumū hēbit bonū: l̄ par in vitā etna l̄ vitā etna in pace dicēd est vt ab oib̄ possit itelligi. AVG. i. de tri. Qd. n. dixit dñs famulo suo moyse: Ego iū q̄ sū. h̄ orep̄labimur cū viem in etnū. Ita. n. dñs ait: Dec ē vitā etna: vt cognoscāt te vey deū. Dec. n. nobis orep̄latio. p̄mittit actionū oim finis: atqz etna p̄fectio gaudiozū: de q̄ dic iohes: Videbim eū sicuti ē. HIE. Prudēs at lector intēde qz et supplicia etna sūt: et vitā p̄petua metū deiceps nō hēat ruinaz. GRE. xxiii. moza. At iquiūt iō peccatib̄ minat ē vt eos a pctis cōp̄saceret. q̄b̄ rñdem h̄ falsa minat ē vt iusticiā corū geret: etiā falsa p̄misit vt ad iusticiā puocaret. et sic dū fatagūt deū. phibere misericordē: nō verē p̄dicat fallacē. At iquiūt sine fine p̄iri nō d; clpa cū fine. q̄b̄ rñdem qz recte dicerent: si iuder iust nō corda boim: s; facta p̄saret. Ad districti ḡ iudicis iusticiā p̄rinz: vt nūqz careāt supplicio quoz mēs i hac vitā nūqz voluit carere pctō. AVG. Nulli etiā legis iusticiā attēdit: vt tāta moza t̄pis q̄qz puniat: q̄ta vnde punire admist. Nulli. n. extitit q̄ cēseret taz cito nocētū fūmēda eē tormēta: q̄cito factū ē ho micidiū l̄ adulteriū. Qui vo p̄ aliquo grādi crimine morte mlctat: nūqd moza q̄ occidit ei suppliciu le ges existimāt: et nō qz eū in sēpiēnū auferāt a societate viuētū. Jā vo dānū: ignominia: exiliū: fuitus cū plerūqz sic infligūt vt nulla venia relaxē: nōne p̄ h̄ vite mō filia penis vidēt etnis: Jō q̄ppe etna eē nō p̄t: qz nec ipa vitā q̄ his plectif porrigē in eē nū. S; iquiūt: Quō ḡ vey ē qd ait xps: In q̄ mēsurā mēsi fuerit: remetiet vobis: si t̄pale pctū suppli cio puniret: nec attēdūt vt pp̄ eq̄le t̄pis spaciuz: s; pp̄ vicissitudinē mali. i. vt q̄ mala fecerit mala patiat eādē dictā mēsurā fuisse. Fact ē autē hō malo digno etno: q̄ h̄ in se pemit bonū qd eē poss; i etnū. GRE. xxv. moza. At iquiūt: Nulli iust crudelita tib̄ pascit: et delinquēs su a iusto dño iccirco cedi p̄cipit: vt a neq̄cia corrigat. Iniq̄ at gebēne ignib̄ traditi: quo fine sp̄ ardebūt: Quib̄ rñdem: qz oīpo tēs de qz pi ē misoz cruciatu n̄ pascit: qz at iust ē: ab iūquoz vltōe n̄ sedat: et tñ ad aliqd iū sp̄ oeres māl: vt. l. iusti tāto i etnū mag] diuine grē obitozes se esse cogscāt: q̄to in etnū mala puniri aspiciūt: q̄ ei adiutorio vitare poterāt. AVG. xxi. lib. de ci.

dei: S; nullū ē iquiūt corp̄ qd volere possit: mox nō possit. Necessē ē at vt viuat volēs: nō ē necesse vt occidat dolo: qz nec corpa ista mortalia ois do lo: occidit. Et vt dolo: aliq̄s possit occidere illa cū ē: qm sic onera ē aia huic corpi: vt sumis doloib̄ cedat atqz discedat. tūc aut tali corpi aia et eo me etif mō vt illō viculū nullo doloze vīcat: nō ḡ tūc nulla: s; sēpiēna mors erit: qm nec viuere aia potit deū nō h̄ndo: nec doloib̄ corp̄is carere moriēdo. Inē h̄mōi at etnitate supplicij negātes: misericordi oz fuit origenes q̄ et ipm diabolū et angelos eius p̄ grauiora p̄ merit] et diuturna supplicia ex ill cruci atib̄ eruēdos et sociādos sanct] angel creditit. Si il lū pp̄ h̄ et pp̄ alia nōnulla non iūmerito repobauit ecclia: qz et h̄ q̄ misericors videat amist faciedō ve ras mias q̄b̄ penas luerēt: et falsas b̄tūdines i q̄b̄ securū et sēpiēnū gaudiū nō b̄rēt. Lōge aut ali ali ozū mia ab hūano erat affectu: q̄ boim illo iudicio dānatoz mias t̄pales: boiz vo q̄ l̄ citi vt tardi] t̄be rāf etnā felicitatē putāt. Tur at bec mia ad vniuer sā nām manat hūanā: et cū ad āgelicā vētus fuerit: mor arefcit. GRE. xxij. mo]. At iquiūt: Ubi ē q̄ sci sūt: h̄ p̄ iūmic] suis quos tūc ardere viderit: n̄ oia b̄t: Prāt qdē p̄ iūmic] suis eo t̄pe quo p̄t ad fru ctuosā p̄niam eoz corda ouertere: quō ergo tūc or rabi] p̄ illis q̄ iā nullaten p̄t ab iūqtate omucare. AVG. xxi. de ci. dei: Itē sūt alij ab etno supplicio liberatōes: nō oib̄ h̄oib̄ p̄mittētes: s; trimō xpi b̄ p̄rimate ablut: q̄ p̄cipies sūt corp̄is et quōlibz v̄xerit: pp̄ illō qd ait dñs: Si q̄s māducauerit et hoc pane: nō moriet etnū. Itē sūt q̄ nō oib̄ h̄oib̄ xpi facmētū nō solū catholic] q̄ntis male viuētib̄ hoc pollicēt: q̄ nō solū sc̄mēto s; reip̄a māducauerunt corp̄ xpi: i corpe ei qd ē ecclia ostituti: et si postea i aliquā heresi: l̄ i gētiliū idolatriā fuerit lapsi. Sic at q̄ pp̄ id qd sc̄ptū ē: Qui p̄seuerauerit vsq; i fine h̄ salu] erit: nō nisi i catholica ecclia p̄seuerāb̄ p̄ mittūt: qz merito fūdamēti. i. fidei p̄ igne saluēt: q̄ igne i vltio iudicio puniēt mali. S; oib̄ his p̄dicat apls dices: Māifesta sūt opa carnis q̄ sūt imūdia fornicatio et his filia q̄ p̄dico vobis: qm q̄ t̄lia agit regnū dei nō possidebūt. S; q̄s at t̄palia i corde suo p̄pōit xpo: et videat h̄re fidē xpi: nō ē tñ i eo fūda mētū xps cui alia p̄ponūt: q̄tomag] h̄ omittert illi cita: nō p̄posuisse s; postposuisse xpm iudicē. Lōq̄ etiā quosdā putare eos solū arsiuros illi etnitate supplicij: q̄ p̄ pctis dignas elemosynas facere negl̄ gūt: iō iudicē ipm noluisse existimāt aliō omedoz se eē dictuz nisi elemosynas siue factas siue n̄ sc̄as. S; q̄ digne p̄ pctis suis elemosynas fac: pas eas fa cere icipit a seipō: indignū ē. n. vt ipe sibi nō faciat q̄ fac i. p̄rim cū audiat dicētē deū: Diliges p̄x̄ tuū sic teipm. Itēqz audiat: Misere aie tue placēs deo. Dac elemosynā. i. vt deo placeat non faciēs aie sue quō dignas p̄ pctis suis facere elemosynas dicēt ē: Propter h̄ ḡ elemosyne faciēde sūt: vt cū de p̄x̄ rit] pctis dep̄camur exaudiamur: nō vt i eis p̄leue rātes licetiā malefaciēdi nos p̄ elemosynas appare credam. Jō at dñs a dextis elemosynas ab eis sc̄as i sinistr] nō sc̄as se iputatuz eē p̄dicat: vt h̄c osidery q̄tū valēt elemosyne ad p̄ora delēda: n̄ ad p̄petua impune omitterda peccata. ORIG. xl. i. vni] m̄

Handwritten marginal notes in a smaller script, including references to other parts of the text and commentary.

injusticie spes remunerat hinc existimat multi. In qliv
bulicisq. n. causis madatu xpi qd fecerit: xps cibatur
potat q fidelium iusticia z vitate manducat z bibit.
Ite xpo algerti vestimtu accipietes sapietie
tertura: ad o vt p doctrina aliquos doceam z idua
m eos viscera mie. Qu z ppam cor nrm diuers vir
tutib ad receptaculu ei l illoz q sut ipi: ipm pegri
nate suscipim in domu pectoris nri. Ite cu frz in
firmu suie in fide siue i bono ope visitauerim: aut
p doctrina aut increpatoe: aut p solatodem ipz xps
visitam. Deide o qd h e: carcer e xpi z eoz q sunt
ei q sut i h mudo vegetes: qst et i carcere nae neces
sitate costrieti. Lu ergo bonu op in eis fecerimus:
visitam eos in carcere z xpm in eis. La. XXVI.

E factu e cu consumasset ie
sus sermões hos oēs: dixit
discipul suis: Scitis qz p
biduū pascha fiet: z filius hois tra
detur ut crucifigat.

HYL A. P smonē quo vctur se dñs in reditu:
claritat onderat: nūc passuru eē se admonet: vt fac
mētū cruci admirtū eē glie cōnitat: qsticeret. vñ dñ
Fa. e cū vñ. i. s. hos oēs. RAB. de cōsumatōe scilicet
z de die iudicii: Uel qz ab iūio euāgelii vsq ad pas
sionē oīa faciedo z pdicādo plenerat. ORI. Nō
simplr aut dixit oēs: s; hos oēs. ad huc. n. oportebat
eū etiā alios loq smōes pūcū traderef. Dixit disci
pulis: Scit qz p bi. pas. fiet. RAB. Sic ex iohis nar
ratōe colligit: an ser oēs pasche vēit iesus i betha
niā: inde vēit hierl: sedēs sup asellū: postea gerunt
ea q narrā hierosolymis gesta. Ex illo g die q vēit
in bethaniā: itelligim cōsumatū qdridū: vt occur
reret oēs an biduū pasche. Hoc at in pascha z aji
ma distat: q pascha ipe sol oēs appellat i q agn
dei occidebat ad vespā: h e. xiii. lūa pmi mē. xv. at
luna qñ egressus e ppls de egypto succedebat festi
uitat asimoz: vep euāgeliste vñ p alio pōere solēt

HIE. Pascha aut qd hebraice dñ pbase: nō a pas
sione vt pleriq arbitrat: s; a trāsitū noiā eo q exter
minator vidēs sanguinē i souib isrlitarū ptransierit:
nec pcesserit eos: vel ipse dñs pbēs auxilium ppls
suo desup abulauerit. REMI. Sine qz auxiliante
oño ppls isrlitic liberat ab egyptiaca fuitute trā
sivit ad libertatē. ORI. Nō aut dixit: p biduū
pascha erit aut vēiet: ne onderet illd pascha futurū
qd fieri solebat sm legē: s; pascha fiet: h e qle nūq
factū fuerat. REMI. Dyffice. n. pascha dñ: siue
qz ea die xps trāsiuit de mudo ad prēm: de corrupti
one ad incorruptōem: de morte ad vitā. Sine qz sa
lubi trāsitū a demōiaca fuitute mūdū redemit.

HIE. P duos etiā dies clarissimi lumis veteri z
nouu testi: vep p mudo celebrat pascha. trāsit et nri
i. pbase ita celebrat si irena dimittetes ad celestia fe
stinem. ORI. Predic aut discipul se tradēdū cū
subdit: Et si ho. tra. vt crucifig. p remuniēs eos ne
pūcū audiat q fuerāt futura: subito videntes tradit
m g m ad crucē obstupescāt. iō aut ipsonalr posuit
Tradef: qz de tradidit eū pp mīaz circa gen hūma
nū: Judas pp auariciā: sacerdotes pp iuidiā: diabo
lus pp tiorē: ne auelleret de māu ei gen hūanū p

doctrina ipi si aduertēs qñ mag fuerat eripiendū
genus humanū per mortē ipsius: q eruptū fuerat
per doctrinā z miracula.

Tūc qgregati sūt pzicipes sacer
dotū: z seniores ppli i atriu pncipis
sacerdotū: q dicebat cayphas: z cō
siliū fecerūt ut iesuz dolo tenerēt z
occiderēt. Dicebat aut: Nō in die
festo: ne forte tumult fiat in ppls.

GLO. Ondit euāgelista appatū z machinatōes
dñice passiois quā xps pnciāuerat. vñ die: Tūc cō
gre. sūt pñ. sa. REMI. Qd aut die Tūc: supioribus
vbis iugit. i. anq pascha celebraret. ORI. Non
at veri sacerdotes z seniores illi q videbat ppls dei
vere at erat populus gomozes nō itelligētes sum
mū sacerdotē dei insidiati sūt ei. z nō cogscētes ps
mogenitū vniuersē creature etiā seniore oib o silia
ti sūt s eū. CHRY. i ho. Iniq vō negocia tētates
ad pncipē sacerdotū vēiūt: inde volētes ptatē acci
pe vñ phibē oportebat. Alti at erāt tūc pncipes
sacerdotū: lex vō vñ eē volebat. vñ māifestū ē q
iudaica dissolutio accipiebat pncipiū. Moyes. n.
vñ pncipē sacerdotū eē iussit: z eo mortuo altez
fieri: postea vō annui facti sūt. Eos igit ait hic pnci
pes sacerdotū: q de pncipib sacerdotū erāt. RE
MI. Qdēnā at isti z qz qdēnati sūt: z qz pncipes
z sacerdotes fuerūt. quo. n. ples ad pagendū aliqd
malū conueniūt: z quo sublimiores z nobiliores fue
rūt: eo deteu h malū qd omitter: z eo maior pena
illi ppar. Ad ondedā aut dñi simplicitatē z inocē
tiā addit euāgelista: Ut iesu do. te. z occi. In q enī
nullā mort cām inuenire poterāt: o siliū fecerūt vt
dolo tenerēt z occiderēt. CHRY. in ho. Q siliati
sūt g vt tenerēt eū occite z iterimerēt: formidabāt
aut pplm: iōq expectabāt festiuitatē pterire. ppter
qd seq: Dice. au. nō in di. festo. Diabol. n. nolebat
i pascha xpm pati: vt nō māifestā ei o sstiteret pas
sionē. Pncipes aut sacerdotū nō ea q dei sūt timu
erūt: ne. s. pto in h tpe pacto maior ei inqnatio fi
eret: s; vbiq q hūana sūt cogitabāt. vñ seq: Ne for
te tum. fi. in ppls. ORI. Pzopter diuersa studia
ppli diligēt xpm z odiēt: credēt z nō credent.

LEO pa. in s. de pas. Prouidētib g pncipib ne
in scō die tumlt oīref: nō festiuitati sed facinorū
studebāt. sedit oēs. n. turbaz fieri in pncipua solenni
tate metuebāt: nō vt ppls nō peccaret: s; ne christ
euaderet. CHRY. in ho. S; nī furore seruētes im
mutati sunt a suo o silio. qā. n. traditorē iuenerūt: i
ipa festiuitate xpm occiderūt. LEO pa. in ser. de
pas. Diuino aut intelligim dīpositū fuisse cōsilio:
vt iudeoz pncipes q seuiēdi in xpm occasiōes sepe
qstierāt: nō nisi in solēnitatē paschali exercēdi furo
ris sui accipēt ptatē. Oportebat. n. vt māifesto i ple
ren effectū: q diu figurato fuerāt. pmissa mysterio
vt ouē significatiuā vera remoueret ouis: z vno ex
plere sacrificio variari differētia victimarū. Ut g
ymbre cederēt corpi: z cessarēt imagine sub pñtia
veritatis: hostia in hostiā trāsūt: sanguine sanguis
aufert: z legalis festiuitas oū mutā implet.